

**Stručná metodika
k odchodnému**

**Téma:
Zpřehlednění
financování obcí**

CFK již 8. a 9. prosince 2022, opět ve Vysočanech

XXV. CELOSTÁTNÍ FINANČNÍ KONFERENCE

8.–9. prosinec 2022, Clarion Congress Hotel Prague

SMO
SVAZ MĚST A OBČÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Celostátní finanční konference je každoročně největší akcí věnující se financování samospráv. Zveme na ní pravidelně také ty nejpovolanější, kteří otázku financí ovlivňují, tedy zástupce vlády, představitele Parlamentu, ale prezentovat se mohou i některé bankovní domy. Proto neváhejte a přihlaste se na tuto tradiční akci, kde se jistě dozvíte řadu užitečných informací.

Využijte možnosti výhodného vstupného – platí do 31. října 2022.

Co vás na letošní CFK čeká?

Věřme, že na rozdíl od posledních dvou let, kdy se CFK musela konat vzhledem ke koronavirové pandemii formou on-line, se sejdem v hotelu Clarion v pražských Vysočanech osobně. Oba dny pak budou naplněny novinkami z oblasti financování ve směru k obcím. A těšit se můžete i na oblíbený společenský večer, kde budete moci se svými kolegy neformálně hovořit nejen o financích.

Svou účast na konferenci předběžně potvrdili Zbyněk Stanjura, ministr financí, Anna Hubáčková, ministryně životního prostředí, Ivan Bartoš, ministr pro místní rozvoj a Martin Kupka, ministr dopravy. V jednání je účast premiéra Petra Fialy a dalších ministrů. Akcí bude provázet moderátorka Michala Hergetová.

Krátce k programu

Program Celostátní finanční konference bude rozdělen do čtyř hlavních bloků, všechny budou probíhat v hlavním sále. V dřívějších letech probíhaly některé bloky rozděleně, účastníci si mohli vybrat, jaké téma programu je jim bližší či je více zajímavé. Někteří ale s volbou váhali, nechtěli o nic přijít, a přáli si, aby program byl jednotný. Tedy:

První blok zahájí předseda Svazu František Lukl. Následovat budou vystoupení představitelů vlády a dalších hostů.

Druhý, již tematický, blok ponese název „Kde brát v těžkých dobách?“. Dozvíte se něco o bankovním financování a jeho aspektech v krizi, o dotacích, Národním plánu obnovy, ale mluvit budeme také např. o ochraně finanční autonomie českých obcí před zásahy NKÚ.

Třetí blok s názvem „Rozumně utrácet se vyplatí“ se bude věnovat nárůstu cen při zadávání veřejných zakázek, smluvním chytákům – smlouvy s developerem, drahým energiím či převodu nepotřebného majetku státu na obce.

Čtvrtý blok, tedy již páteční, se bude věnovat zodpovědnému rozpočtování. Seznámíme se zde s predikcí vývoje hospodaření obcí, se záměrem novely zákona o účetnictví a debatovat budeme o tom, co pálí obce a města v oblasti místních poplatků.

Připravte si své otázky, připomínky podněty...

Ve všech blocích bude vždy vyhrazen prostor pro vaše dotazy a možnou diskuzi s přednášejícími. Podrobnější program konference, tedy do jakých všech oblastí zabrousíme, zveřejníme na našem webu, kde bude také program průběžně aktualizován. O zajímavá témata rozhodně nebude nouze, jistě se ale dostane i na některá neplánovaná.

Registrovat se můžete na našem webu prostřednictvím on-line registračního formuláře a samozřejmě uhrazením účastnického poplatku. Jeho výše je odvislá od členství ve Svazu, velikosti obce a také době přihlášení.

Účastnický poplatek na oba dny programu pro 1 osobu (vč. DPH)	Registrace do 31. října 2022	Registrace od 1. listopadu 2022
zástupce členské obce do 1 000 obyvatel	1 815 Kč	2 057 Kč
zástupce členské obce nad 1 000 obyvatel	2 783 Kč	3 025 Kč
zástupce nečlenské obce	3 872 Kč	4 114 Kč

Další pokyny k provedení platby, stornopodmínkám, k možnostem ubytování najdete na našem webu. V případě jakýchkoli dalších dotazů k organizaci akce můžete kontaktovat Barboru Křemenovou na tel.: 234 709 737 | 730 894 850 nebo e-mailu: kremenova@smocr.cz.

Těšíme se na setkání s Vámi!

Milí přátelé,

je měsíc po komunálních volbách a v řadě měst a obcí se prvně schází nová zastupitelstva. Než se noví zastupitelé sžijí s novou funkcí i se svými zkušenějšími kolegy, dovolte, abych Vám všem popřála vše nejlepší do Vaší nelehké práce, hodně pevné nervy, spoustu elánu a nadšení i odolnosti proti stresu, kterého si užijete dost a dost.

Nebojte se, my Vás v tom ne necháme. Jsme tady pro Vás, jsme připraveni odpovídat na Vaše dotazy, podpořit Vás, předat zkušenosti, hledat společně řešení. Budeme i nadále pokračovat v jednáních se všemi kompetentními orgány vládou počínaje a vyjednávat nejlepší podmínky pro další rozvoj našich měst a obcí. Mezi ně patří například prodloužení doby mandátu ze čtyř na šest let tak, abychom byli schopni dotahovat svoje projekty až do konce, tedy až k realizaci. Pokračovat budeme i ve snaze o navýšení limitů u výběrových řízení, stejně tak jako o zvýšení rozpočtového určení daní ve prospěch měst a obcí.

Je toho dost, co Svaz chce prosadit a podpořit tím rozvoj jednotlivých měst a obcí, které tvoří naši republiku, naši vlast. Dokážeme to ale jen s Vámi, jen společně jsme silní a náš hlas je slyšet.

Čeká nás velmi těžké období, sotva jsme přestáli covidovou epidemii, a to stále netušíme, zda se nevrátí. Řítí se na nás další krize. Uprchlíká, energetická. V covidu starostové prokázali kromobyčejnou statečnost a zodpovědnost za svoje obce. Věřím, že ti ostřílení i ti, kteří do toho spadnou po volbách rovnýma nohama, si předají své zkušenosti a všichni dokážeme obstát v této těžké zkoušce.

Budeme Vám stát po boku, můžete se spo-lehnout.

Vaše Radka Vladyková

obsah č. 10/2022

Krátké zprávy **4**

Stručná metodika k odchodnému v souvislosti s komunálními volbami 2022 **5**

Obce s vyloučenými lokalitami jsou stále zatíženy velkými problémy **6**

Se změnou parametrů výzvy IROP na základní školy jsme nesouhlasili **7**

Dlouhodobá integrace uprchlíků očima měst a obcí **7**

Téma:
FINANCOVÁNÍ OBCÍ **10**

Co přinesl kontaktní den:
Představily se firmy Bluecom, GEOTest a Sensoneo **30**

Projekty:
Předávání ocenění „Vzdělaný úřad“ **33**

Právní poradna **34**

Legislativa **36**

Starosti a radosti starostů:
Řekněte si starostce, ať vám přidá **38**
Náš dlouhodobý šlágr jménem PAREZY **39**

Z jednání orgánů Svazu **40**

Soutěže:
Vesnice roku **42**
Komunální projekt **44**
Královna sbírek **46**
Architekt obci **47**

ČASOPIS SVAZU MĚST A OBCÍ ČR

Vychází v nákladu 3000 ks zdarma.
Vydává SMO ČR.

Kancelář: ul. 5. května 1640/65, 140 00 Praha 4,
tel.: 234 709 711, e-mail: zgrajova@smocr.cz.

ID datové schránky: 5fkgwn3

Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá redakce.

Grafická úprava a DTP: Vladimír Spívák
Uzávěrka tohoto čísla: 30. 9. 2022

MK ČR E 14584

Foto na titulní straně
Uherské Hradiště, Josef Zoser,
bývalý senátor a starosta
Jiřetina pod Jedlovou

Ins

Obce jsou základními kameny státu. Vláda, která je ignoruje, nemůže být úspěšná.

2. září 2022, Praha

Na půdě Svazu momentálně vládne rozladění. I přes několikery apely na vládu s žádostí o pomoc se svazovým představitelům nedostalo žádné podpory. Vnímá vláda ještě SMO ČR jako svého partnera? Rostoucí ceny energií a pohonných hmot tvrdě dopadají i na obecní rozpočty. Města a obce, které během covidové krize a v období po pádu Bohemia Energy vynakládaly nemalé personální, časové i finanční prostředky na pomoc obyvatelstvu a překlenutí složité situace, nyní samy zakoušejí krušné časy. Nejen, že dopady energetické krize vedou mnohé municipality k úvahám o omezení vytápění či osvětlení veřejných budov a prostranství, současné podmínky navíc hrozí radikálně omezit investiční možnosti samospráv. Tuzemská města a obce patří mezi významné veřejné zadavatele a neopominutelné tahouny regionálního rozvoje. V roce 2020 tvořily obecní zakázky bezmála 20 % všech veřejných zakázek v ČR!

„Dojde-li k radikálnímu omezení městských a obecních investic, nebudou negativní projevy omezeny pouze na zpomalení či přímo zastavení běhu obecních investičních plánů, ale budou mít dopady i na příjmy lokálních živnostníků a tím i rodinné rozpočty,“ upozornil místopředseda Svazu a starosta obce Velký Osek Pavel Drahovzal. Svaz proto několikrát vyzval vládní představitele k pomoci našim městům a obcím. Byla to právě města a obce, kdo často během výše zmíněných krizových událostí vyvíjel naprosto nadstandardní úsilí v pomoci občanům a kdo se snažil poskytnout státu maximální míru dostupné pomoci. Nyní, když nemilosrdná ruka energetického trhu udeřila na samosprávy, i ony očekávají stejný proaktivní přístup ze strany státu. *„Vyzýváme proto státní představitele, aby měli na zřeteli situaci našich měst a obcí, a také řemeslníků a malých firem, pro které obecní zakázky představují výraznou část obchodních příležitostí. Svaz je v tomto směru připraven s vládními představiteli rokovat a být nápomocen při hledání adekvátní formy podpory. Zájmy našich obcí a jejich obyvatel jsou pro Svaz naprostou prioritou,“* uvedl místopředseda Svazu za Komoru statutárních měst primátor Olomouce Miroslav Žbánek.

Svaz zaslal svým členům e-mail s prosbou o vyjádření jejich zkušeností se současnou situací na energetickém trhu. Přišla smršť odpovědí, kde starostové popisují raketové zdražení, které nejsou schopni akceptovat bez radikálních úsporných škrtů na straně nejen investic, ale i běžného provozu města či obce. Obce nechtějí v těžké situaci „ždímat“ státní pokladnu. Připomínky a návrhy Svazu jsou vedeny upřímnou snahou o překonání současné nepříjemné situace, posílení bezpečnosti naší země a její celkový rozvoj.

Na Dnu plynové mobility 2022 se mluvilo i o budoucnosti hromadné dopravy

7. září 2022, Praha

Svaz i letos poskytl záštitu akci Den plynové mobility, které se také jeho zástupci zúčastnili. Radka Vladyková, výkonná ředitelka Svazu, spolu s Danem Jiránkem, ředitelem Sekce pro projekty a inovativní přístupy, zasedli v diskuzním panelu na téma Čistá mobilita pro města a obce. Společně se zástupci Dopravních podniků města Ostravy a Ústí nad Labem se shodli na tom, že současná energetická krize jasně ukazuje, že je třeba diverzifikovat hromadnou dopravu tak, aby města nebyla závislá pouze na jednom zdroji energie. Další problematickou otázkou shrnula Radka Vladyková: *„...samotná podpora vývoje a výroby inovačních řešení nestačí. Dlouhodobě totiž chybí legislativní a finanční nástroje, aby obce a města mohly uvádět tato řešení v praxi a tím i v život. Neméně významná je i absence odborných pracovníků nejen pro jejich pořízení, ale i pro jejich provoz.“* Účastníci Dne plynové mobility se shodli, že i plynová mobilita má stále svůj potenciál. Je třeba se však zaměřit na její smart implementaci, předejít výše zmíněným slabším a samozřejmě diverzifikovat i zdroje plynu a popřemýšlet o národních zdrojích. Den plynové mobility pořádal i letos Český plynárenský svaz.

Zastropování cen energií i pro samosprávy vítáme

13. září 2022, Praha

Svaz uvítal vládní rozhodnutí o zastropování cen elektřiny a plynu včetně garance dodávek. Nyní je třeba vyhodnotit, zda je maximální výše ceny dostatečná. Vláda v září oznámila, že maximální ceny pro maloodběratele u silové elektřiny stanoví na šest korun včetně DPH za jednu kilowatthodinu (kWh), u plynu na tři koruny za kWh. Za stejné ceny jako maloodběratelé by měly elektřinu a plyn nakupovat samosprávy či veřejné instituce prostřednictvím státního obchodníka s energiemi. *„Jsem rád, že se vláda konečně posunula od úvah ke konkrétnímu řešení. Volali jsme po tomto dlouho. Nejen garance dodávek, ale zastropování cen je podstatné. V současné době hodnotíme, zdali maximální výše ceny je dostatečná,“* konstatoval František Lukl, předseda Svazu. Města a obce ostatně samy podnikají kroky, které přinesou úspory. Jedná se například o zateplování budov či výměnu veřejného osvětlení. Nutná je ale i změna legislativy, aby bylo možné efektivně instalovat fotovoltaické panely a realizovat komunitní energetiku. Na jednom domě se elektrika vyrobí a do druhého se bude moci poslat.

Svaz počátkem září varoval, že města a obce v České republice budou muset kvůli cenám energií omezovat investice i běžný provoz, pokud vláda nepřijde s krizovým scénářem. Drtivé většině obcí končí se závěrem letošního roku smlouvy s fixovanými cenami energií, na příští rok tak nemají energie zajištěné.

Komunitní energetika a novela energetického zákona

22. září 2022, Praha

V budově Poslanecké sněmovny se uskutečnil seminář pod názvem „Komunitní energetika a novela energetického zákona“. Na semináři vystoupil ministr průmyslu a obchodu, ministryně životního prostředí, zástupci poslaneckých klubů a odborní zástupci. Vystupující společně s účastníky semináře diskutovali nad připravovanou novelou energetického zákona a otázkou, jak nejlépe nastavit podmínky pro rozvoj komunitní energetiky. Z úst ministra průmyslu a obchodu zazněl slib předložit novelu energetického zákona upravující tzv. energetická společenství v průběhu měsíce října do připomínkového řízení. V ideálním případě by novela měla nabýt účinnosti k 1. lednu 2023.

Stručná metodika k odchodnému v souvislosti s komunálními volbami 2022

Nejste si jistí, jaké odchodné náleží členům bývalého zastupitelstva? Ministerstvo vnitra poskytlo Svazu stručnou metodiku.

Dnem voleb do zastupitelstva obce zaniká mandát všem dosavadním členům zastupitelstva obce. Nárok na odchodné v souvislosti se zánikem mandátu v důsledku voleb se týká jen těch členů zastupitelstva obce, **kteří ke dni voleb zastávali zákonem vyjmenované funkce a kteří současně splní zákonem taxativně stanovené podmínky.**

Nárok na odchodné se řídí **výlučně jen stávající právní úpravou v § 77 a 78 zákona o obcích**. Přechodné ustanovení zákona č. 99/2017 Sb., které dočasně umožňovalo výplatu „odměny při skončení funkčního období“ dle předchozí úpravy namísto odchodného, bylo aplikovatelné v zásadě jen po prvních volbách do zastupitelstva obce, které se uskutečnily po 1. lednu 2018.

Podmínky nároku, výše a výplata odchodného

Odchodné náleží ze zákona. O nároku na odchodné ani o jeho výši nerozhoduje zastupitelstvo obce ani jiný orgán obce.

Komu odchodné náleží?

- neuvolněnému starostovi, neuvolněnému místostarostovi a všem uvolněným členům zastupitelstva obce (bez ohledu na to, jakou funkci zastávali).

Za jakých podmínek náleží?

Náleží za kumulativního splnění následujících podmínek:

- zanikl mandát člena zastupitelstva obce (v daném případě v souvislosti s volbami do zastupitelstva obce),
- ke dni zániku mandátu mu náležela odměna,

- nebyl v novém funkčním období opětovně zvolen do funkce uvolněného člena zastupitelstva nebo do funkce neuvolněného starosty nebo do funkce neuvolněného místostarosty, za niž mu náleží odměna,
- nebyl v průběhu výkonu funkce pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, jeho trestní stíhání pro takový trestný čin bylo podmíněně zastaveno nebo bylo rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání (trestní bezúhonnost).

V jaké výši náleží?

Náleží v diferencované výši, a to podle výše odměny, která dotyčnému náležela za měsíc ke dni zániku mandátu, a počtu celých ukončených po sobě jdoucích let výkonu funkce, přičemž se započítávají maximálně 3 roky, tj. ve výši:

- 1x dosavadní odměna – pokud dotyčný nebyl ve funkci ani celý 1 rok,
- 2násobek dosavadní odměny – pokud byl dotyčný ve funkci více než 1 a méně než 2 celé roky,
- 3násobek dosavadní odměny – pokud byl dotyčný ve funkci více než 2 a méně než 3 celé roky,
- 4násobek dosavadní odměny – pokud byl dotyčný ve funkci více než 3 celé roky (je nerozhodné, zda ji vykonával necelé 4 roky nebo 10 let).

Do rozhodné doby nepřetržitého výkonu funkce (podle § 78 odst. 1 věty druhé) se započte i doba, po kterou člen zastupitelstva obce podle § 77 odst. 3 nebo odst. 4 do opětovného zvolení do funkce nevykonával funkci uvolněného člena zastupi-

telstva obce nebo funkci neuvolněného člena zastupitelstva obce, který vykonává funkci starosty nebo místostarosty.

Pozn: O nepřetržitý výkon funkce půjde například tehdy, když byl starosta/místostarosta v průběhu volebního období z jedné funkce odvolán nebo se jí vzdal a nejpozději na následujícím zasedání zastupitelstva obce byl do obdobné funkce znovu zvolen (současně tak nedostal odchodné, resp. nenáleželo mu, neboť byla naplněna „negativní podmínka“ dle § 77 odst. 4).

Kdy a jak se vyplácí?

Vyplácí se jednorázově v nejbližším výplatním termínu poté, když už byly splněny všechny zákonné podmínky na něj – včetně toho, že na nové volební období nebude „opětovně“ zvolen do funkce starosty, místostarosty ani do žádné uvolněné funkce.

- V případě, že se dotyčný stal členem zastupitelstva i v novém funkčním období, je třeba vyčkat, že nebude „opětovně“ zvolen, resp. než budou poprvé zvoleni jiní kandidáti do funkce starosty, místostarosty a všech zřízených uvolněných funkcí.
- V případě, že dotyčný již nekandidoval nebo mandát znovu ne získal, doporučujeme vyčkat uplynutí termínu pro podání návrhu na neplatnost voleb nebo neplatnost hlasování, neboť až po potvrzení výsledků voleb bude bez pochybností jisté, že již nemůže být „opětovně“ zvolen.

Podmínkou výplaty je také předložit ze strany potenciálního příjemce odchodného čestné prohlášení, že u něj nejsou dány překážky pro výplatu odchodného stanovené v § 77 odst. 5 a 6 zákona o obcích (tj. překážky „trestní bezúhonnosti“ po

celou dobu výkonu funkce včetně toho, že proti němu v době výplaty odchodného žádné zákonem stanovené trestní stíhání neprobíhá).

Vznikl-li členovi zastupitelstva obce nárok na odchodné v době, kdy je proti němu vedeno trestní stíhání pro úmyslný trestný čin nebo pro nedbalostní trestný čin spáchaný v souvislosti s výkonem funkce člena zastupitelstva obce, odchodné se nevyplatí – nárok tím ještě nezaniká, počká se, jak to dopadne, a pak se postupuje dle ustanovení § 77 odst. 6 věty druhé:

- byl-li pak dotčený pro uvedený trestný čin pravomocně odsouzen (nebo

jeho trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno anebo bylo-li rozhodnuto o schválení narovnání a zastavení trestního stíhání) – pak platí, že nárok na odchodné nevznikl;

- v opačném případě se odchodné vyplátí.

V dalších podrobnostech odkazujeme na **Metodická doporučení k činnosti ÚSC:**
6.3 Správa obce v době mezi konáním voleb do zastupitelstva a zvolením nových obecních orgánů
5.5 Odměňování a ostatní související nároky a peněžitá plnění členů zastupitelstva obce

zveřejněná na www.mvcr.cz/odk

Vzor čestného prohlášení k výplatě odchodného je k dispozici v metodických doporučeních.

Pozn.: Některé konkrétní dotazy a odpovědi k odchodnému najdete na našem webu v rubrice Novinky.

Zdroj: Ministerstvo vnitra

Obce s vyloučenými lokalitami jsou stále zatíženy velkými problémy

Ve středu 14. září 2022 proběhl v Poslanecké sněmovně odborný seminář na téma „Problematika vyloučených lokalit v ČR“. Seminář byl pořádán pod záštitou podvýboru Výboru pro sociální politiku pro sociálně vyloučené lokality a začleňování lidí po výkonu trestu, předsedkyně Andrey Babišové, místopředsedkyně Renaty Oulehlové, která je rovněž členkou svazové Komise pro sociální věci a zdravotnictví a Bezpečnostní komise. Záštitu udělila také Asociace krajů ČR.

S úvodním slovem vystoupila předsedkyně Andrea Babišová. Uvedla, že řešení problémů spojených se sociálně vyloučenými lokalitami je důležitým tématem, které nejvíce trápí Moravskoslezský, Ústecký a Karlovarský kraj. Od roku 2016 po současnost byl zaznamenán pokles obcí zatížených sociálním vyloučením, v roce 2021 jich bylo celkem 175. To je sice pozitivní trend, problémů je však stále velká řada a je potřeba se jimi zabývat.

Místopředsedkyně Renata Oulehlová dále informovala o vzniku Podvýboru pro sociálně vyloučené lokality a začleňování lidí po výkonu trestu, o jehož zřízení se zasadila. V každém městě, kde se sociálně vyloučená lokalita (nebo lidově „ghetto“) nachází, je zaznamenáván velký negativní dopad do každodenního života občanů. Město Sokolov, jehož starostou Renata Oulehlová poslední volební období byla, patří mezi nejvíce zatížené obce na našem území. Časté jsou problémy ve školách, na úřadech práce, kde na veřejný pořádek musí dohlížet strážníci městské policie na denní bázi. Sociální pracovníci působící nejen v Sokolově se často potýkají se syndromem vyhoření. V minulém roce došlo ke zrušení

možnosti vyhlásit bezdoplatkové zóny, což byl pro řadu obcí významný nástroj, jak bojovat s obchodem s chudobou. Žádná jiná alternativa tohoto opatření pro obce bohužel zavedena nebyla.

Dalším řečníkem byl ombudsman Stanislav Křeček, který na danou problematiku, kterou se zabývá již 30 let, vnesl svůj pohled. Jedná se o mediálně zatížené téma, jehož řešení je právě z toho důvodu velmi problematické a citlivé. Zapotřebí by bylo umět si otevřeně odpovědět na některé zásadní otázky, které by dále měl upravit zákon o sociálním bydlení. Bydlení dle jeho názoru nemají řešit obce, které přirozeně vždy dají nejprve přednost svým občanům, nýbrž stát.

Zástupkyně Úřadu práce Miluše Průšová zmínila roli úřadů práce v sociálně vyloučených lokalitách. Mezi Svazem a Generálním ředitelstvím bylo již v minulosti uzavřeno memorandum o spolupráci, které je průběžně naplňováno. Zajímavost, která v rámci příspěvku zazněla, se týkala míry nezaměstnanosti v ČR za měsíc červenec 2022, jejíž hodnota byla 2,3 % a byla tak nejnižší v rámci EU.

Za Ministerstvo práce a sociálních věcí vystoupili dva zástupci. Jako první David Beňák, který informoval o opatřeních, která jsou cílena a mají dopad na sociálně vyloučené lokality. Cílem je mladé osoby směřovat na trh práce, nikoli na úřady práce. Důležitá je rovněž podpora vzdělávání a prevence předčasných odchodů ze vzdělání. Prioritou je také péče o ohrožené děti, kdy MPSV má v úmyslu sjednotit systém ze tří resortů právě na MPSV a bude prosazovat vyrůstání dětí v přirozeném prostředí namísto v ústavech. Martin Kocanda dodal, že sociálně vyloučené lokality jsou jen důsledkem sociálního vyloučení, na které není jednoznačné rychlé řešení. Základním dokumentem, který se se sociálním začleňováním v ČR zabývá, je Strategie pro sociál-

ní začleňování 2021–2030 a je dále rozpracována do Akčního plánu.

Posledním řečníkem byl advokát a bývalý senátor Miroslav Antl. Zaměřil se na právní prostředí a judikaturu spjatou se sociálně vyloučenými lokalitami. V ČR chybí legislativa, která by sociálně vyloučené lokality upravovala. Zásadním problémem je vymahatelnost práva. V sociálně vyloučených lokalitách se bohužel často

setkáváme s latentní kriminalitou. Důležitým krokem je zpracovat zákon upravující sociální bydlení, a to klasickým legislativním procesem, nikoli „rychlými“ návrhy, s možností vyjádření všech připomínekových míst.

Na závěr proběhla živá diskuse mezi účastníky semináře, kterého se zúčastnila řada starostů i úředníků působících v obcích se sociálně vyloučenými lokalitami.

Zmínili některé z problémů, které jejich území tíží. Patří mezi ně např. chybějící zaměstnanci OSPOD, malá regulace byznysu s chudobou, rušení dětských domovů (mnoho dětí musí být z rodin odebráno, ale není je kam umisťovat). Zazněla také kritika zrušení bezdoplatkových zón a chybějící standardy bydlení (stanovení počtu osob na m²).

Mgr. Claudia Varhol
Legislativní a právní sekce

Se změnou parametrů výzvy IROP na základní školy jsme nesouhlasili

Předseda Svazu František Lukl vyjádřil dopisem ministru pro místní rozvoj Ivanu Bartošovi zásadní nesouhlas s navýšením míry kofinancování ze strany žadatele.

Svaz nemohl souhlasit především s výraznou změnou parametrů výzvy Základní školy v rámci SC 4.1 IROP 2021–2027, ke které došlo na poslední chvíli a bez řádného projednání v rámci Pracovního týmu SC 4.1 Vzdělávací infrastruktura.

Změny spočívaly v omezení limitu celkových způsobilých výdajů na projekt z původně navrhovaných 1–99 mil. Kč na 5–35 mil. Kč a ve zvýšení míry kofinancování ze strany žadatele na 35 % u přechodových regionů, respektive 25 % v případě méně rozvinutých regionů. Přestože si Svaz uvědomuje, že k této změně došlo ve snaze nalézt kompromis mezi nedostatečnými finančními prostředky alokovanými v SC 4.1 IROP 2021 až 2027 na vzdělávací infrastrukturu na jedné straně a výrazným převysím požadavky po modernizaci a navýšení kapacit základních škol na straně druhé, je Svaz

presvědčen, že nejen způsob, který vedl k jeho dosažení na poslední chvíli před vyhlášením výzvy, ale především samotné nové klíčové parametry, které výrazně mění podmínky financování projektů, jsou neakceptovatelné.

František Lukl v dopise zároveň připomněl, že Pravidla spolufinancování kohezních fondů schválená vládou ČR také na základě dohody se Svazem a dalšími územními partnery počítají s kofinancováním obcí a jejich PO napříč všemi typy regionů ve výši 15 %. Není tedy důvod proč by toto nemělo být respektováno v případě této výzvy.

Na základě znalosti situace v oblasti školství v území **Svaz požadoval, aby byla zachována míra kofinancování ze strany obcí a měst ve výši 15 % pro všechny typy regionů.** V případě limitu celko-

vých uznatelných nákladů je Svaz ochoten s ohledem na obvyklou velikost realizovaných projektů přistoupit na maximální výši CZV ve výši 50 mil. Kč.

O nastavení parametrů výzvy včetně její alokace se jedná již více než rok v rámci Pracovního týmu Vzdělávací infrastruktura SC 4.1 IROP. Také na několika jednáních s ŘO MMR, kterých se účastnili zástupci MŠMT a územních partnerů byla nalezena shoda na maximální spoluúčasti žadatelů ve výši 15 % a také na tom, že nedostatek finančních prostředků v SC 4.1 a na oblast školství obecně je třeba řešit hledáním dalších zdrojů v rámci národního rozpočtu a jiných evropských programů, což svým usnesením podpořila také Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR. František Lukl ministra Bartoše ujistil, že Svaz a jeho zástupci jsou připraveni být v této věci maximálně nápomocni.

Dlouhodobá integrace uprchlíků očima měst a obcí

Již druhý webinář v rámci cyklu Hodinka regionálního rozvoje Svazu byl věnován vývoji situace ve městech a obcích v souvislosti s přítomností uprchlíků z Ukrajiny na jejich území. Tentokrát se webinář zaměřil na možnosti dlouhodobé integrace uprchlíků ve městech a obcích, na to, jak samosprávy zvládají jejich začlenění do systému vzdělávání, na trh práce a do běžného života.

Poté, co do určité míry odezněl prvotní šok a chaos ze situace na Ukrajině, vlna uprchlíků se postupně rozprostřela na území ČR a uběhlo několik měsíců, Svaz se zaměřil na aktuální vývoj a související potřeby samospráv. Na to, jak města a obce situaci zvládají, co by jim pomohlo a podpořilo dlouhodobou integraci nově příchozích obyvatel. Jak se ukazuje, z dlouhodobého

hlediska je integrace lepším řešením než vytváření odloučených lokalit či oddělování žáků ve školách apod. Toto oddělování v sobě nese potenciál vzniku vyloučených lokalit či skupin obyvatel a může být zdrojem negativních jevů ve společnosti.

Řada samospráv se proto snaží podpořit integraci nově příchozích obyvatel

na svém území. Webinář pořádaný kanceláří Svazu se stal příležitostí pro sdílení informací a zkušeností s touto integrací a hned v úvodu přinesl zajímavé výstupy z dotazníkového šetření z června 2022, jehož předmětem bylo zhodnocení vlivu uprchlické vlny na různé oblasti činnosti samospráv. *Podrobnější informace o výstupech z tohoto dotazníkového šetření*

najdete v samostatném článku na následujících stránkách.

O praktické zkušenosti se podělili zástupci tří samospráv – Kutné Hory, Českého Těšína a Tetína. Z jejich zkušeností vyplývá, že situaci zvládli – hlavně na úplném začátku – zcela samostatně, bez podpory z vnějšku, bez metodik či rad, jak se v podobné situaci zachovat.

Místostarostka **Kutné Hory** Silvia Doušová zmínila počáteční nutnost najít určitý systém a záležitosti kolem uprchlíků řešit koordinovaně, jinak by se vše ztratilo v chaosu. Velmi se osvědčila spolupráce s charitou či potravinovou bankou. Zdůraznila také, že by velmi pomohlo vědět již od začátku, jaká je odborná kvalifikace příchozích či jejich vzdělání, což by umožnilo dále je nasměrovat při hledání práce apod. Koordinátora přímo nevyužívají, vystačili se stávající personální kapacitou a využili člověka z již dříve usazené ukrajinské komunity jako určitý spojovací prvek pro tlumočení i znalost mentality či prostředí. V současné době se v Kutné Hoře nachází cca 1000 uprchlíků, většina z nich má práci, situace se zdá být stabilizovaná. Místostarostka rovněž ocenila dobrou spolupráci se Středočeským krajem.

Také v **Českém Těšíně** si hned zpočátku vytvořili systém práce s uprchlíky, dodnes vše zvládají v původním personálním složení bez vyčleněného koordinátora, zato však s velkým osobním nasazením vedoucí Odboru sociálního Jany Rodákové a jejich kolegů. Oficiálně je v Českém Těšíně kolem 300 uprchlíků, dá se ale předpokládat, že ve skutečnosti jich může být i více. Roz-

prostřeli žáky rovnoměrně do všech škol a do různých tříd, nevytvářeli oddělené třídy či skupiny; tato praxe se rovněž osvědčila v Kutné Hoře. Zástupci samospráv se shodli na tom, že nemají příliš velký přehled o umísťování studentů na středních školách. V obou městech také využili starší městské byty, dovybavili je a poskytli pro ubytování příchozích. Velmi dobře funguje proces komunitního plánování, spolupráce s poskytovateli služeb, zapojení nezávislými organizacemi, potravinovými bankami. Organizují setkávání ukrajinských žen, nabízejí možnost práce v sociálních službách, pořádají jazykové kurzy. Zástupci Českého Těšína rovněž navázali spolupráci s Polským Těšínem, sdílejí informace a navzájem se podporují.

Matěj Hlavatý, starosta obce **Tetín** v Královéhradeckém kraji s cca 160 obyvateli, se o svou zkušenost podělil již podruhé a nabídl tak možnost sledovat vývoj situace v čase. Z původních 15 uprchlíků je nyní v obci 6 osob, osvědčila se spolupráce s nedalekým Miletínem a Láznemi Běláhrad. Prozatím se podařilo umístit všechny děti do základních škol a rovněž několik studentů středních škol. Obec plánuje nadále pokračovat v jazykových kurzech, které začala poskytovat brzo po příchodu prvních uprchlíků. Všichni příchozí z Ukrajiny mají práci, jsou mezi nimi například i programátoři, odborníci na kvalitu v průmyslové výrobě, projektanti apod. Podle starosty Tetína je nyní velmi důležité začít řešit možné prodloužení víz uprchlíků, aby nedošlo ke kumulaci žádostí o prodloužení v březnu příštího roku.

V závěru webináře Eva Valentová představila **Sdružení pro integraci a migraci**

(SIMI), které již 30 let působí v oblasti integrace cizinců. Zdůraznila roli samospráv, které mohou na základě svých zkušeností přinášet podněty pro systémové změny. V této oblasti neexistuje mnoho metodických nástrojů a rovněž chybí legislativa, kde by byla opora pro integraci cizinců, a proto je nutné vycházet z obecně nastavených zákonů. Sdružení pro integraci a migraci vypracovalo *Manuál lokální integrace migrantů v České republice*, určený samosprávám i dalším aktérům a který se věnuje konkrétním situacím: komunikace s veřejností, s migranty, vzdělávání, zaměstnanost a další.

Nakonec je třeba zdůraznit, že obce se od úplného začátku musely s nastalou nečekanou situací vypořádat samy, bez metodik či další podpory, žádné zkušenosti v tomto ohledu nikdo neměl. A i takto za pochodu a dle selského rozumu se prvotní nápor obcím většinou podařilo zvládnout. Ovšem jako u mnoha jiných krizových situací, opět hrálo zásadní roli osobní nasazení volených zástupců i pracovníků městských a obecních úřadů, kteří se často věnují uprchlíkům nad rámec svých běžných povinností a někdy doslova ve svém volném čase. Samosprávám se, jako i v jiných situacích, velmi osvědčila vzájemná podpora, spolupráce a sdílení zkušeností s dalšími obcemi či městy. Nyní je velmi důležité nabyté zkušenosti zobecnit a implementovat je do krizových plánů pro případ, že by se podobná situace v budoucnu opakovala.

Barbora Láničková
Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Projekt je realizován za přispění prostředků státního rozpočtu ČR z programu Ministerstva pro místní rozvoj.

DEN malých
OBČÍ
56

29. 11. 2022
Olomouc

Výstaviště FLORA Olomouc

1. 12. 2022
Praha

O2 Universum, Praha 9

Den malých obcí

Konference Den malých obcí je skvělou příležitostí, jak získat **aktuální informace zaměřené na efektivní správu obcí**. Zástupci resortních ministerstev se budou věnovat celé řadě zajímavých témat zejména z oblasti financování, dotační politiky, dopravní obslužnosti i nejnovějších problémů a jejich řešení.

Konference je určena všem, kdo se podílejí na řízení obcí, starostkám, starostům i jejich zástupcům.

Přijďte diskutovat s ostatními kolegy, **získejte nové kontakty a inspiraci** do další práce.

Prohlédněte si výstavu firem nabízejících produkty a služby obecním úřadům.

DMO je organizováno ve spolupráci s Komorou obcí SMO ČR.

Pro zvládnutí uprchlické krize bylo potřeba napnout síly vysoko nad běžný úvazek

Výsledky dotazníkového šetření Svazu i vystoupení v rámci Hodinky regionálního rozvoje věnované tomuto tématu v dubnu a srpnu 2022 potvrzují, že dobrovolná práce starostů a zaměstnanců úřadů byla pro zvládnutí příchodu uprchlíků klíčová.

První i druhá Hodinka regionálního rozvoje Svazu věnovaná uprchlické krizi v dubnu a srpnu tohoto roku ukázaly velké zapojení obcí do řešení uprchlické krize, a to jak po stránce personální, tak finanční. Samosprávy velmi flexibilně reagovaly, hledaly často kreativní řešení akutních situací a především koordinovaly pomoc a komunikovaly s obyvateli, aby vše proběhlo hladce. Po období pandemie covid-19 tak předvedly další obdivuhodný výkon, kdy v podstatě bez přípravy a metodických materiálů zvládly pro většinu z nich naprosto novou situaci. *Příklady dobré praxe a sdílenou zkušenost ze srpnové Hodinky regionálního rozvoje jsme uvedli v předcházejícím článku.*

Toto také dokládají data z dotazníkového šetření, které realizoval Svaz v červnu 2022. Dotazník se skládal ze dvou částí, jedna se věnovala finančním vstupům obcí na řešení uprchlické krize, druhá zvládnutí krize jako takové.

Co přesně jsme se z dotazníkového šetření dozvěděli?

Do šetření se zapojilo 232 obcí, výsledky vycházejí z odpovědí 189 obcí, které se musely s příchodem Ukrajinců nějak vyrovnávat. Sebraná data přitom nejvíce vypovídají o obcích do 3000 obyvatel, naopak méně vypovídají o situaci ve velkých městech.

Šetření ukázalo, že v 72 % obcí se věnuje situaci ukrajinských uprchlíků zástupce obce, téměř vždy se jedná o starostu/ starostku a jednoho dalšího pracovníka. Z těchto angažovaných obcí jich však pouze pětina vyčlenila částečný či celý úvazek některého ze svých zaměstnanců na tuto agendu. V daných obcích se v 76 % případů někdo uprchlické agendě věnuje nad rámec svého úvazku. Nejčastěji (ve dvou třetinách) se jedná o jednu až tři osoby, které se v průměru věnují agendě spjaté s příchodem ukrajinských uprchlíků v rozsahu 14,3 hodiny týdně na osobu nad rámec běžného úvazku.

Průměrné objemy vydaných vlastních obecních peněz v rámci celkového sledovaného období dosahovaly nejčastěji částky do 100 tisíc Kč. Tyto hodnoty uvedlo 59 % obcí, které vlastní prostředky na uprchlíky vynakládaly. Pouze 23 %

obcí využilo ke zvládnutí uprchlické agendy služeb externích dodavatelských firem, nejčastěji se jednalo o zajištění stravování, materiálních potřeb uprchlíků, tlumočení a jazykových služeb.

Obce pozitivně hodnotily zvládnutí zachování bezpečnosti v obci, podporu vedení obce ke zvládnutí uprchlické krize, informovanost a zapojení svých obyvatel. Dobře hodnotily i zajištění vzdělávání v ZŠ. Podíváme-li se však na odpovědi blíže, souvisí spokojenost v oblasti školství s počtem uprchlíků. Není překvapivé, že čím větší je počet uprchlíků, tím je vzdělávání v ZŠ větším tématem. Ambivalentně pak obce hodnotily problematiku zajištění předškolní péče (MŠ, dětské skupiny). U tohoto tématu byla největší variabilita odpovědí, obce s malým počtem uprchlíků tuto oblast spíše netématizovaly, nicméně pro zhruba 35 % obcí, které toto téma řeší, se jedná o obtížně zvladatelnou až nezvladatelnou oblast, což je alarmující. Jako nejproblematičtější hodnotily obce celkovou dostupnost finančních zdro-

jů. Skepse je patrná i v názoru na vládní politickou podporu ke zvládnutí uprchlické krize v obcích.

Obce velice oceňovaly podporu svých občanů a podporu napříč svou politickou reprezentací. Právě dobré a kooperativní vztahy v obcích byly v období velmi rychlého nárůstu počtu ukrajinských uprchlíků označeny za nejdůležitější zdroj podpory. Oceňována byla i spolupráce s krajským úřadem, i přes výše zmíněnou skepsi podpora ze strany státu či spolupráce s nevládními organizacemi.

Potřebu zásadní podpory ze strany dalších aktérů obce deklarovaly zejména v oblasti financí, dostupnosti bydlení, metodické podpory a sdílení zkušeností v oblasti integrace migrantů a podpory informovanosti. Výsledky dotazníku tak zřetelně ukazují, že obce přijetí ukrajinských uprchlíků i přes velké rozdíly rámcově v prvních měsících zvládly. Bylo tomu

tak do velké míry díky jejich nasazení nad rámec povinností a díky nezanedbatelné míře dobrovolného nasazení českých občanů. Nezřídka pak obce poukazovaly na to, že poté, co se musely vypořádat s řešením pandemie, je před nimi nyní další náročný úkol, ve kterém by potřebovaly větší podporu.

Velmi děkujeme všem obcím, které se do dotazníkového šetření zapojily, Svaz získal cenné informace, které bude nadále sdílet s relevantními resorty při nastavování dotačních titulů, strategií a vůbec další podpory.

Prostřednictvím QR kódu se zobrazí podrobné shrnutí výstupů provedeného dotazníkového šetření. Dostupný je také na webových stránkách Svazu.

PhDr. Marie Jelínková, PhD.
Katedra veřejné a sociální politiky, FSV UK
Mgr. Monika Štěpánová
Sekce regionálního rozvoje
a zahraničních vztahů Svazu

FINANCOVÁNÍ OBCÍ

Vážení představitelé měst a obcí, začínáte listovat stránkami našeho zpravodaje, které jsme věnovali financování obcí. Jejich cílem je stát se pomyslným rozcestníkem obsahujícím ty nejzákladnější informace z této oblasti a nastínit další možné zdroje financování obcí. Zejména v malých obcích nemají starostové příliš možností, jak získávat finance nad rámec přerozdělených peněz z rozpočtového určení daní. Tento rozcestník chce poskytnout především nově zvoleným zastupitelům potřebné informace tak říkajíc na jednom místě.

Před několika málo týdny proběhly již osmé řádné komunální volby. Česká republika má mnoho nových zastupitelů. Připomeňme si tedy, že náš Svaz již více než 30 let hájí zájmy obcí napříč všemi úrovněmi a v rámci všech agent, které se týká nejen místních samospráv. Právě v těchto těžkých ekonomických časech se my, zvolení reprezentanti našich obcí a měst, musíme snažit našim občanům co nejvíce pomoci. Přitom ale musíme také smysluplně a odpovědně řídit a rozvíjet naše municipality.

Prostor je určen obecním příjmům, mezi které patří zdroje z rozpočtového určení daní, národní a evropské dotace, daň z nemovitostí, místní poplatky. Dále se věnujeme rozpočtu obce, monitoringu hospodaření či závěrečnému účtu a přezkumu hospodaření. V neposlední řadě je součástí dokumentu přehled dalších možných užitečných odkazů a zdrojů, které Vám mohou být při Vaší práci pro své občany nápomocné.

Do nového volebního období Vám ze srdce přeji mnoho sil a trpělivosti, kterou v této nelehké době budeme všichni potřebovat. Kdykoliv se na nás můžete obrátit, jsme zde pro Vás. Sdílejme příklady dobré praxe, komunikujme naše problémy a řešme je společně. Věřme, že společně vše zvládneme.

Váš František Lukl

PŘÍJMY OBCÍ

Obce a města podle Ústavy České republiky mají právo na samosprávu, jsou veřejnoprávními korporacemi, které mohou mít vlastní majetek a hospodaří podle vlastního rozpočtu. Rozpočtové hospodaření obcí náleží do jejich samostatné působnosti, což v praxi znamená, že je pouze na rozhodnutí jednotlivých zastupitelstev, jak bude rozpočet příslušné samosprávy koncipován a jaké budou priority na daný rok.

Mezi hlavní zdroje financování obcí patří příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a transfery. Pro lepší představivost v praxi lze také obecní příjmy rozdělit na zdroje, které municipality mohou či nemohou ovlivnit. Mezi hlavní zdroje, jejichž výše vyplývá ze zákonných předpisů, patří rozpočtové určení daní a příspěvek na výkon státní správy. Municipality pak mohou ovlivnit výši svého rozpočtu pomocí daně z nemovitostí, místních poplatků a získaných nenárodních dotací.

Obcí neovlivnitelné příjmy

Rozpočtové určení daní

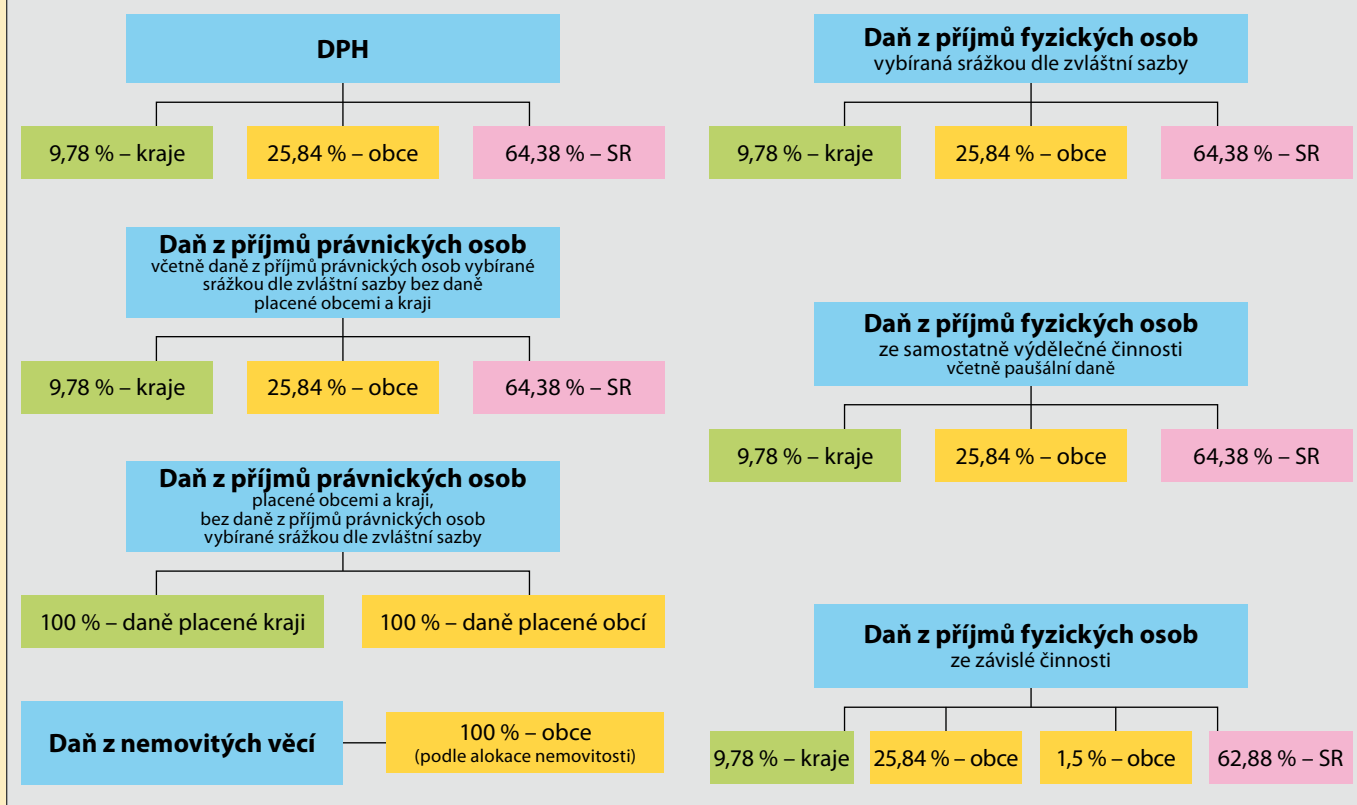
Daňové příjmy obcí se významně pojí se systémem rozpočtového určení daní (RUD), který přerozděluje sdílené daně mezi jednotlivé veřejné rozpočty (především mezi stát, kraje a obce). Parametry a celý systém rozpočtového určení daní jsou politickým rozhodnutím a jsou součástí nepřetržité politické diskuse. RUD v současné podobě vychází ze zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů. Poslední novela zmíněného zákona nabyla účinnosti 1. ledna 2021. Zákon stanoví obcím podíl na celostátním inkasu u daně z přidané hodnoty (DPH), daně z příjmu právnických osob (DPPO), daně z příjmu fyzických osob (DPFO) a daně z hazardu.

Finanční správa ČR zajišťuje výběr daní a rovněž převádí podíly jednotlivým obcím, to zpravidla probíhá dvakrát měsíčně. I výběr výlučné daně z nemovitých věcí, kterou stoprocentně získávají obce, vybírá Finanční správa, která finance přeposílá jednotlivým obcím. Výběr místních a správních poplatků si již zajišťují municipality samy, a to podle platné legislativy.

Uvedené schéma Finanční správy shrnuje podíly v rámci jednotlivých daní zařazených do struktury rozpočtového určení daní. Obcím po roce 2021 náleží poměr 25,84 % u DPH, DPPO i DPFO. Daň z příjmu fyzických osob je rozdělena do tří částí, a to ze závislé činnosti, ze samostatně výdělečné činnosti a vybranou srážkou dle zvláštní sazby. U daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti náleží obcím mimo 25,84 % podílu rovněž ještě navíc 1,5 % podílu. Daň z nemovitostí je 100% příjmem obcí. Mimo tyto příjmy obcím náleží i finance z daně z hazardu, kde se odlišují technické hry (65 %) a ostatní hry (30 % obce).

Celkový podíl ze sdílených daní, který v současné době dosahuje více než jedné čtvrtiny podílu pro municipality, není a nebyl samozřejmostí. Do roku 2007 dosahovaly podíly pro obce 20,59 %. Přílišné změny ve prospěch obcí mezi lety 2008 až 2018 jsme nezaznamenávali. Naopak v roce 2012 došlo ke znatelnému snížení u podílu u DPH (větší příjmové daně v rámci obcí) na 19,93

Schéma rozpočtového určení daní od 1. 1. 2022

Zdroj: Finanční správa 2022

z důvodu ekonomické krize. V letech 2017 a 2018 došlo k výraznému nárůstu příjmu obcí díky tlaku představitelů samospráv a Svazu měst a obcí. Tento stav na hodnotách 23,58 % vydržel pouze dva roky a představitelům obcí a Svazu se podařilo přesvědčit tehdejší vládu Andreje Babiše k dalšímu podstatnému zvýšení podílu pro obce na současných 25,84 %. Vývoj jednotných podílů nastiňuje tabulka.

Sdílené daně a vývoj podílu obcí ze sdílených daní 2007–2020

Sdílená daň	do r. 2007	2008–2011	2012	2013–2015	2016	2017	2018–2020
DPH	20,59 %	21,40 %	19,93 %	20,83 %	20,83 %	21,40 %	23,58 %
DPFO (z příznání)	20,59 %	21,40 %	21,40 %	23,58 %	23,58 %	23,58 %	23,58 %
DPFO (záv. činnost)	20,59 %	21,40 %	21,40 %	22,87 %	23,58 %	23,58 %	23,58 %
DPFO (vybírání srážkou)	20,59 %	21,40 %	21,40 %	23,58 %	23,58 %	23,58 %	23,58 %
DPPO	20,59 %	21,40 %	21,40 %	23,58 %	23,58 %	23,58 %	23,58 %

Zdroj: Ministerstvo financí, vlastní zpracování

Aktuální podíl pro jednotlivé municipality bývá každoročně vypočítán a zveřejněn na konci srpna či začátku měsíce září ve vyhlášce Ministerstva financí o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů. V případě obcí zákon udává postup, jak podíl jednotlivých obcí na výnosu daní každoročně spočítat. Algoritmus zohledňuje především počet obyvatel, velikost katastrálního území a počet dětí mateřských škol a žáků základních škol, které zřizuje obec. Váha jednotlivých koeficientů je patrná z následující tabulky.

Váha jednotlivých koeficientů v rámci RUD

Jednotlivé koeficienty	do r. 2012	2013–2017	od r. 2018
Rozloha katastrálních území (celková rozloha, po r. 2013 max. na 10 ha na obyvatele)	3 %	3 %	3 %
Prostý počet obyvatel	3 %	10 %	10 %
Počet obyvatel upravený přepočítacími koeficienty	94 %	80 %	78 %
Počet dětí MŠ, žáků ZŠ	0 %	7 %	9 %

Zdroj: zákon č. 243/2000 Sb.

Další aspekt v celkovém výpočtu pro jednotlivou obec hrají tzv. koeficienty a násobky postupných přechodů, které jsou znázorněny rovněž v tabulkovém provedení.

Koeficienty a násobky postupných přechodů

Obce s počtem obyvatel	Koeficient postupných přechodů	Násobek postupných přechodů
od 0 do 50	1	1,0000 x počet obyvatel obce
od 51 do 2 000	1,07	50 + 1,0700 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 50
od 2 001 do 30 000	1,1523	2136,5 + 1,1523 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 2 000
30 001 a více	1,3663	34400,9 + 1,3663 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 30 000

Zdroj: Příloha č. 2 zákona č. 243/2000 Sb.

Koeficienty vycházejí z počtu obyvatel, kdy největší obce využívají nejvyšší koeficient postupných přechodů 1,3663. Čtyři největší česká města poté ještě disponují tzv. přepočítávacími koeficienty, které je zvýhodňují oproti ostatním obcím. Hlavní město Praha má přidělený koeficient 4,0641, ostatní tři největší města Brno, Ostrava a Plzeň mají přepočítávací koeficient s hodnotou 2,2961.

Systém rozpočtového určení daní obcí tedy vychází především z kritéria počtu obyvatel, podle kterého se z celkových příjmů obcí přerozděluje 88%.

Příspěvek na výkon státní správy

V České republice je veřejná správa organizovaná na principu smíšeného modelu. Obec spravuje své záležitosti samostatně, tzn. v samostatné působnosti. V zákonem stanovených případech vykonávají orgány obce rovněž státní správu. V takovém případě se jedná o výkon přenesené působnosti. Výkon státní správy je státem delegovaný na orgány základních územních samosprávných celků. Municipalitám náleží podle § 62 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, každoročně příspěvek na plnění úkolů v přenesené působnosti. Příspěvek je určen na částečnou úhradu výdajů spojených s výkonem státní správy. V první řadě je určen na mzdové a provozní výdaje spojené se zaměstnanci vykonávajícími státní správu (agendy v přenesené působnosti). Příspěvek je doplněn dalšími financemi, které obce inkasují za výkon agend v přenesené působnosti – jde o správní poplatky a příjmy z pokut. Stát na výkon přenesené působnosti poskytuje obcím ještě další finance. Ty mohou mít formu účelové dotace (např. OSPOD). Tyto zdroje postačují v optimálním případě na pokrytí mzdových a provozních výdajů zaměstnanců vykonávajících státní správu.

Obcí ovlivnitelné příjmy

Dotace

Hledání dalších zdrojů mimo vlastní příjmy a RUD je nezbytné pro realizaci větších investičních projektů v obcích a městech, ať už se jedná o zateplení veřejných budov, přístavbu školy nebo školky, opravu hasičské zbrojnice či rekonstrukce náměstí nebo komunikací. Investiční záměry radnic obsažených ve strategických plánech rozvoje nebo volebních programech je však vždy třeba přizpůsobit dostupným zdrojům a vlastním disponibilním prostředkům v obecním rozpočtu. Stále častým řešením je využití veřejné podpory v podobě různých dotací a grantů. Nabídka je opravdu velmi rozmanitá co do zacílení dotace nebo typu donora.

Jistě pro vás není novinkou, že na „dotačním trhu“ nalezneme **národní dotační tituly**, které vyhláší jednotlivá ministerstva nebo jimi zřizované organizace. Tyto programy jsou nástroji, jejichž prostřednictvím státní správa plní své priority a cíle a zároveň může pozitivně ovlivňovat rozvoj na místní úrovni nebo vybraných regionů. Prostřednictvím těchto titulů je možné podpořit aktivity, které není možné financovat ze strukturálních fondů.

Dobrou zprávou je, že těchto národních dotačních titulů existuje opravdu velké množství (např. v r. 2019 více než 200), ale už méně pozitivní je, že dostupná finanční alokace často nedostačuje poptávce, což se např. týká opravy komunikací nebo posilování kapacit školních zařízení apod. Také nastavení podmínek, co se týče např. míry spolufinancování, termínu vyhlášení, způsobu hodnocení, administrace dotace se liší, což velmi komplikuje obcím jejich administraci. Omezující komplikací také je, že ministerstva při plánování oblastí podpory jsou závislá na schváleném státním rozpočtu, proto jsou tyto dotace v naprosté většině vyhlášovány na daný kalendářní rok s nutností daný projekt také zrealizovat a vyúčtovat. Bohužel dosud také neexistuje jednotný informační portál, který by usnadnil žadatelům snadnou orientaci podle podporované oblasti nebo typu příjemce apod. Proto je nutné pravidelně sledovat informace o plánovaných nebo vypisovaných dotačních programech, které jsou zveřejňovány na webových stránkách jednotlivých

Komerční banka – partner měst a obcí

KB patří mezi lídry trhu v oblasti municipálního a veřejného sektoru. Od svého vzniku v roce 1991 KB aktivně spolupracuje a rozvíjí partnerství s klienty z tohoto segmentu. Poskytuje veškeré služby univerzální banky obcím, městům, krajům a všem klientům veřejného sektoru, a to bez ohledu na jejich velikost.

Banka je připravena poskytnout kromě standardních bankovních služeb, jako je platební styk, financování (provozní či investiční) a depozitní produkty, taktéž širokou paletu poradenských služeb. Samozřejmostí je **poradenství v oblasti čerpání dotací** ve všech jeho fázích. V tomto ohledu nás těší, že jsme pro 52 % klientů veřejného sektoru financující bankou.

KB velmi aktivně a zodpovědně vystupuje v oblasti environmentální a sociální udržitelnosti. V této souvislosti a v kontextu komplikované geopolitické situace, jež prostřednictvím růstu cen energií ovlivňuje veškeré oblasti činnosti společnosti, je banka připravena poskytnout plné **poradenství v oblasti energetiky a životního prostředí**.

Naši bankovní poradci působící ve všech regionech jsou připraveni nabídnout služby a produkty na míru Vašich potřeb. Více na www.kb.cz.

ministerstev. Dobrým kompasem pro představu, jaké dotační programy se plánují pro nejbližší roky, je právě finalizovaný Akční plán Strategie regionálního rozvoje na roky 2023–24, který bude obsahovat seznam plánovaných národních dotačních programů.

Asi nejbližším donorem pro obce jsou kraje a jejich **krajské dotační programy**, vyhlašované podle potřeb daného regionu a administrované příslušnými krajskými úřady. V porovnání s ostatními dotačními zdroji jsou tyto programy z pohledu žadatele jednoduše administrovatelné a jedná se především o podporu projektu s nižším rozpočtem. Přestože alokace krajských programů je také značně omezená, přesto jsou tyto dotace nezanedbatelným zdrojem při plánování menších projektů.

Pokud nenajdete vhodný dotační program na národní úrovni, pak je nezbytné se porozhlédnout mezi programy Evropské unie, které stále budí respekt především co se týče složitosti jejich administrace nebo nastavených podmínek pro čerpání. V aktuálním programovém období 2021–2027 má Česká republika k dispozici cca 550 miliard korun v rámci politiky soudržnosti a další nemalé zdroje jsou k dispozici prostřednictvím dalších programů, nově vytvořených v důsledku reakce na pandemii onemocnění covid-19, ekonomickou a energetickou krizi nebo politik reagujících na klimatickou změnu, kam můžeme zařadit Národní plán obnovy (více než 200 mld. Kč) nebo Modernizační fond (cca 150 mld.). Balík peněz, který je možné v následujících letech pro Českou republiku využít, je tedy rekordní.

S evropskými strukturálními a investičními fondy, které v podobě tzv. operačních programů patří již k tradiční nabídce dotačních zdrojů, se jistě většina obcí v nějaké podobě setkala. Cílem těchto fondů je naplnění cílů politiky soudržnosti, tj. vyrovnávání rozdílů ve vyspělosti regionů Evropské unie. Přestože jsou tyto programy administrovány na národní úrovni, jejich zacílení je dáno prioritami a cíli Evropské unie, které vycházejí z aktuální situace, problémů a potřeb EU. V právě odstartovaném programovém období 2021–2027 je stanoveno 5 cílů politiky soudržnosti, které směřují investiční politiku EU do oblastí digitalizace a inovací, zelených investic v reakci na změnu klimatu, dopravního a digitálního propojení, sociální oblasti a vzdělávání a prvně také zvlášť vymezeného rozvoje na místní a regionální úrovni. Je třeba počítat s tím, že prakticky většina těchto investic musí zároveň splňovat pravidlo DNSH (do no significant harm), což znamená, nepoškozovat významně životní prostředí. V rámci programového období 2021–2027 bylo posíleno regionální zacílení investic a využití tzv. integrovaných nástrojů, ať už je to v podobě komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD), který implementují místní akční skupiny, nebo integrovaných územních investic (ITI), které cílí na integrované projekty realizované v rámci ITI aglomerací (funkční území kolem 13 statutárních měst, tzv. nositelů ITI).

Co se týče nastavení systému implementace EU fondů, tak Česká republika má celkem devět operačních programů, z nichž větší na existovala již v minulém programovém období, pouze byl vytvořen jeden nový OP Spravedlivá transformace, který je zaměřený na řešení negativních dopadů odklonu od uhlí v nejvíce zasažených regionech. Všechny operační programy (kromě OP Spravedlivá transformace) byly v průběhu června a července schváleny a v současné době jsou již vyhlašovány výzvy. Přehled o vyhlašovaných i plánovaných výzvách naleznete na webových stránkách jednotlivých operačních programů a základní rozcestník, který vás bude navigovat dále, je k dispozici na www.dotaceeu.cz.

Zcela novým programem je **Národní plán obnovy (NPO)**, který je financován z unijního Nástroje pro obnovu a oživení, jehož cílem je zmírnit hospodářský a sociální dopad koronavirové pandemie, zvýšit udržitelnost a odolnost evropské ekonomiky i společnosti a připravit je na výzvy i příležitosti ekologické a digitální transformace. Z NPO jsou financovány klíčové reformy v České republice doplněné o investice do vybraných oblastí ve formě grantů. Nabídka oblastí, které NPO podporuje, je opravdu široká. Zahrnuje od ochrany životního prostředí a klimatu, přes investice do školských zařízení a vzdělávání, sociální a zdravotnické infrastruktury, kultury až např. po revitalizaci brownfieldů. V mnoha případech se oblasti kryjí s podporovanými opatřeními v operačních programech ESIF, a je to tak náročné pro eliminaci překryvů a duplicit mezi všemi programy. V porovnání s ESIF fondy najdeme u NPO několik zásadních odlišností. Je to jednak délka implementačního období, které je výrazně kratší – realizace projektů včetně žádosti o platbu se musí uskutečnit do r. 2025, respektive 2026. I zde je aplikována podmínka DNSH a nároky na energetická kritéria jsou přísnější. Základní zdroj informací o NPO jsou webové stránky www.planobnovy.cz, kde naleznete také přehled vyhlášených výzev.

Dalším novým programem je **Modernizační fond**, který je určen na podporu investic pro splnění cílů snižování emisí skleníkových plynů, zvyšování energetické účinnosti a rozvoje obnovitelných zdrojů a je financován z prodeje emisních povolenek. Modernizační fond poskytne v následujících letech celkem až 150 miliard korun, na projekty s cílem podpořit nízkouhlíkovou energetiku. I zde je mnoho příležitostí pro obce a města, aktuálně např. výzvy v oblasti podpory komunitní energetiky. Podrobné informace jsou k dispozici na webových stránkách SFŽP www.sfzp.cz v rubrice Dotace a půjčky – Modernizační fond.

Výše zmíněné programy EU jsou charakteristické tím, že jejich implementace a administrace je delegována na Českou republiku a celý proces podávání žádostí o podporu a jejich hodnocení je administrován pověřeným orgánem v ČR (ministerstva a k tomu zřízené organizace). Avšak nemalé možnosti i finanční prostředky poskytují programy EU, které jsou financované přímo z rozpočtu Evropské unie a většinou jsou také centrálně z EK řízeny – jedná se o tzv. **přímo řízené programy EU**. Tyto programy jsou nástrojem Evropské unie, jejichž cílem je prohlubování spolupráce a řešení společných problémů v oblasti konkrétních politik EU, jako je např. vzdělávání, životní prostředí, výzkum a vývoj, kultura, aktivní evropské občanství, ochrana spotřebitele apod. Charakteristickým rysem projektů financovaných z těchto programů je jejich mezinárodní přesah (evropský dopad výstupů projektů, nutnost tvořit mezinárodní konsorcium partnerů) a zacílení podpory především do neinvestičních, tzv. soft, aktivit. Význam přímo řízených programů stále narůstá, avšak bohužel Česká republika velmi zaostává v zapojení, což je dáno také jejich administrativní náročností, nízkou mírou úspěšnosti projektů, ale také vyšším podílem spolufinancování ze strany partnerů. Pokud máte zájem dozvědět se o přímo řízených programech více, doporučujeme Svazem v minulém roce vydanou Analýzu přímo řízených

programů EU v programovém období 2021–2027, která přináší jejich ucelený přehled se zaměřením na programy využitelné pro obce a města a kterou naleznete na webových stránkách www.smocr.cz v rubrice Média/Publikace.

Tento výčet programů EU by nebyl kompletní, kdybychom opomenuli **programy evropské územní spolupráce**, obecně označované jako **Interreg**, které podporují přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráci mezi národními, regionálními a místními aktéry z členských zemí EU. Českými obcemi a městy jsou nejvíce využívány programy přeshraniční spolupráce, které podporují regionální a místní projekty s přeshraničním významem, tj. je kladen velký důraz na přeshraniční dopad aktivit. Všechny kraje České republiky s výjimkou Prahy a Středočeského kraje mohou využívat celkem 5 programů přeshraniční spolupráce. Velmi oblíbeným, přínosným a uživatelsky přívětivým typem těchto projektů jsou tzv. people-to-people projekty se zaměřením na spolupráci subjektů veřejné správy, neziskových organizací a dalších aktérů příhraničních regionů.

Co se týče četnosti zapojení českých partnerů, ne příliš využívané, nicméně s vysokým potenciálem pro místní rozvoj jsou programy nadnárodní územní spolupráce (Interreg Central Europe a Interreg Danube) a programy meziregionální územní spolupráce (Interreg Europe, URBACT, ESPON), které podporují spolupráce mezi aktéry vybraných regionů EU a jejich cílem je podpora spolupráce a regionálního rozvoje v zemích EU prostřednictvím spolupráce na vymezených tématech především formou tzv. měkkých projektů. Svým charakterem se velmi podobají přímo řízeným programům EU.

Zde končíme přehled dotačních programů financovaných z veřejných zdrojů. Nicméně zajímavou možností, kterou by obce neměly opomíjet, je také nabídka **grantů soukromých nadací**, které se především zaměřují na měkké projekty podpory komunitního života, občanské společnosti, environmentálně zaměřené drobné projekty apod. Zkuste prověřit nabídku pro obce např. u Nadace Partnerství nebo Nadace Vía.

Velký potenciál, který je již v řadě měst realizován, mají tzv. **finanční nástroje rozvojových bank**, ať už se jedná o Národní rozvojovou banku (bývalou Česko-moravskou rozvojovou banku) nebo Evropskou investiční banku, které mají v nabídce řadu nástrojů zaměřených právě na veřejný sektor a samosprávu. Cesta kombinace veřejných dotačních zdrojů s finančními nástroji bude do budoucna obvyklým přístupem k financování investičních záměrů obcí a měst.

Daň z nemovitostí

Daň z nemovitostí je upravena v samostatném zákoně č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů, kdy tento zákon upravuje daň z nemovitých věcí, kterou tvoří daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek. Jedná se o daň majetkovou, kdy dochází ke zdanění některé reálné hodnoty, která představuje pevnou veličinu k určitému okamžiku. V případě daně z nemovitostí tak dochází k odvodu na základě stavu k 1. lednu roku, na který je daň vyměřována. Převod nemovitosti po 1. lednu roku již pro zaplacení daně pro daný rok není podstatný.

Stoprocentní výnos z této daně plyne do rozpočtu obcí, kdy k jeho rozdělování dochází na základě místní příslušnosti, tedy příjem daně náleží té obci, na jejímž katastrálním území se daná nemovitost nachází. Předmětem **daně z pozemků** jsou pozemky na území České republiky evidované v katastru nemovitostí, kdy zároveň zákon taxativním výčtem stanoví, kdy se nejedná o předmět daně z pozemků. Pro představu, co pod předmět daně nespadá, lze uvést například pozemky zastavěné zdanitelnými stavbami v rozsahu zastavěné plochy těchto staveb; lesní pozemky, na nichž se nacházejí lesy ochranné a lesy zvláštního určení; pozemky, které jsou vodní plochou s výjimkou rybníků sloužících k intenzivnímu a průmyslovému chovu ryb; atd.

Tato daň postihuje přímo vlastníka nemovitosti. Pouze v případech, kdy vlastník nemovitosti není znám, dochází k postihu uživatele. Dále existuje mnoho výjimek, kdy dochází k osvobození od daně z pozemků, kdy v tomto případě je nutné uvést, že osvobozeny jsou pozemky ve vlastnictví České republiky; pozemky ve vlastnictví té obce, na jejímž katastrálním území se nacházejí; atd. Pro výpočet daně je nutné určit její základ.

Základ a sazba daně u pozemků

Pozemek	Základ daně	Sazba daně
orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sad	cena pozemku zjištěná násobením skutečné výměry pozemku v m ² průměrnou cenou pozemku stanovenou na 1 m ²	0,75 %
trvalý travní porost, hospodářský les a rybník s intenzivním a průmyslovým chovem ryb	cena pozemku zjištěná podle platných cenových předpisů k 1. lednu zdaňovacího období nebo součin skutečné výměry pozemku v m ² a částky 3,80 Kč	0,25 %
zpevněné plochy pozemků užívané k podnikání nebo v souvislosti s ním sloužící pro zemědělskou prvovýrobu, lesní a vodní hospodářství	m ² k 1. lednu	1,00 Kč/1 m ²
zpevněné plochy pozemků užívané k podnikání nebo v souvislosti s ním sloužící pro průmysl, stavebnictví, dopravu, energetiku, ostatní zemědělskou výrobu a ostatní druhy podnikání	m ² k 1. lednu	5,00 Kč/ 1 m ²
stavební pozemek	m ² k 1. lednu	2,00 Kč/ 1 m ²
ostatní plochy	m ² k 1. lednu	0,20 Kč/ 1 m ²
zastavěné plochy a nádvoří	m ² k 1. lednu	0,20 Kč/ 1 m ²

Zdroj: zákon č. 338/1992 Sb.

Průměrná cena pozemku na 1 m² je stanovena vyhláškou Ministerstva zemědělství v dohodě s Ministerstvem financí č. 548/2020, kterou se mění vyhláška č. 298/2014 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, ve znění pozdějších předpisů.

V případech, kdy se jedná o základní sazbu stavebních pozemků, je nutné ji vynásobit dále koeficientem stanoveným podle počtu obyvatel v obci. Rozhodný je počet obyvatel dle posledního sčítání lidu. Obec může pro své jednotlivé části obecně závaznou vyhláškou stanovený koeficient zvýšit o jednu kategorii nebo snížit o jednu až tři kategorie. To se nevztahuje na koeficient určený pro Prahu, kdy koeficient 4,5 lze zvýšit nejvýše na koeficient 5,0.

Místní koeficienty

Počet obyvatel v obci	Koeficient	Rozsah koeficientu pro jednotlivé části
do 1 000 obyvatel	1,0	1,0 – 1,4
Nad 1 000 obyvatel do 6 000 obyvatel	1,4	1,0 – 1,6
Nad 6 000 obyvatel do 10 000 obyvatel	1,6	1,0 – 2,0
Nad 10 000 obyvatel do 25 000 obyvatel	2,0	1,0 – 3,0
Nad 25 000 obyvatel do 50 000 obyvatel	2,5	1,4 – 3,5
Nad 50 000 obyvatel, ve statutárních městech; ve Františkových Lázních, Luhačovicích, Mariánských Lázních a Poděbradech	3,5	1,6 – 4,5
V Praze	4,5	2,0 – 5,0

Zdroj: zákon č. 338/1992 Sb.

Předmětem **daně ze staveb a jednotek** je zdanitelná stavba, kterou se pro účely daně z nemovitých věcí rozumí dokončená nebo užívaná budova, kterou se pro účely daně z nemovitých věcí rozumí budova podle katastrálního zákona; inženýrská stavba uvedená v příloze k zákonu č. 338/1992 Sb.; zdanitelná jednotka, kterou se pro účely daně z nemovitých věcí rozumí jednotka dokončená nebo užívaná. Předmětem daně ze staveb a jednotek není zdanitelná stavba, v níž jsou zdanitelné jednotky.

Poplatníkem daně ze staveb a jednotek je vlastník zdanitelné stavby nebo zdanitelné jednotky. Od daně jsou osvobozeny zdanitelné stavby nebo zdanitelné jednotky ve vlastnictví České republiky; zdanitelné stavby nebo zdanitelné jednotky ve vlastnictví té obce, na jejímž katastrálním území se nacházejí; atd.

Základem daně ze staveb a jednotek u zdanitelné stavby je výměra zastavěné plochy v m² podle stavu k 1. lednu zdaňovacího období. Základem daně ze staveb a jednotek je u jednotky upravená podlahová plocha, kterou je výměra podlahové plochy zdanitelné jednotky v m² podle stavu k 1. lednu zdaňovacího období vynásobená koeficientem 1,22, je-li tato zdanitelná jednotka v budově bytového domu a její součástí podíl na pozemku nebo je-li její vlastník spoluvlastníkem jiného pozemku ve spoluvlastnictví vlastníků takových zdanitelných jednotek užívaného společně s těmito jednotkami, nebo koeficientem 1,20 v ostatních případech.

Základ a sazba daně ze staveb a jednotek

Předmět daně	Sazba daně
budova obytného domu	2,00 Kč/ 1 m ² zastavěné plochy (+ 0,75 za další podlaží)
ostatní budovy tvořící příslušenství k budově obytného domu z výměry přesahující 16 m ² zastavěné plochy	2,00 Kč/ 1 m ² zastavěné plochy (+ 0,75 za další podlaží)
budova pro rodinnou rekreaci a budovy rodinného domu užívané pro rodinnou rekreaci	6,00 Kč/ 1 m ² zastavěné plochy (+ 0,75 za další podlaží)
budova, která plní doplňkovou funkci k budovám uvedených v předchozím řádku, s výjimkou garáže	2,00 Kč/ 1 m ² zastavěné plochy
garáž vystavěná odděleně od budov obytných domů a u zdanitelné jednotky, jejíž převažující část podlahové plochy je užívaná jako garáž	8,00 Kč/ 1 m ² zastavěné nebo upravené podlahové plochy
u zdanitelné stavby a u zdanitelné jednotky, jejichž převažující část podlahové plochy nadzemní části zdanitelné stavby nebo, nemá-li podlahovou plochu, zastavěné plochy zdanitelné stavby nebo podlahové plochy zdanitelné jednotky je užívaná k podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním nebo vodním hospodářství	2,00 Kč/ 1 m ² zastavěné nebo upravené podlahové plochy
u zdanitelné stavby a u zdanitelné jednotky, jejichž převažující část podlahové plochy nadzemní části zdanitelné stavby nebo, nemá-li podlahovou plochu, zastavěné plochy zdanitelné stavby nebo podlahové plochy zdanitelné jednotky je užívaná k podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatní zemědělské výrobě	10,00 Kč/ 1 m ² zastavěné nebo upravené podlahové plochy
u zdanitelné stavby a u zdanitelné jednotky, jejichž převažující část podlahové plochy nadzemní části zdanitelné stavby nebo, nemá-li podlahovou plochu, zastavěné plochy zdanitelné stavby nebo podlahové plochy zdanitelné jednotky je užívaná k ostatním druhům podnikání	10,00 Kč/ 1 m ² zastavěné nebo upravené podlahové plochy
ostatní zdanitelné stavby	6,00 Kč/ 1 m ² zastavěné plochy (+ 0,75 za další podlaží)
ostatní zdanitelné jednotky	2,00 Kč na 1 m ² upravené podlahové plochy

Zdroj: zákon č. 338/1992 Sb.

Základní sazba daně se násobí koeficientem k jednotlivým obcím podle počtu obyvatel z posledního sčítání lidu, kdy výše koeficientu je shodná jako v případě stavebních pozemků.

Obec může obecně závaznou vyhláškou (dále jen „OZV“) ovlivnit ve své samostatné působnosti výši daně z nemovitých věcí. Obec může OZV upravit výši koeficientů nebo může stanovit místní koeficient nebo může nemovité věci od daně z nemovitých věcí zcela nebo z části osvobodit. Je vždy plně na rozhodnutí zastupitelstva obce, zda využije některou z možností danou jí zákonem. Obec může zasáhnout do výše daně za pomoci úpravy či stanovení tří koeficientů. Koeficient, který respektuje počet obyvatel v obci, je využíván pouze pro některé druhy nemovitých věcí. Koeficient 1,5 lze použít pro zdanitelné stavby a zdanitelné jednotky, pro které není možné použít koeficient dle počtu obyvatel, tj. pro budovy pro rodinnou rekreaci, budovy rodinného domu užívané pro rodinnou rekreaci, budovy plnící doplňkovou funkci k těmto budovám, pro garáže vystavené odděleně od budov obytných domů a zdanitelné jednotky, jejichž převažující část podlahové plochy jednotky je užívána jako garáž, zdanitelné stavby a zdanitelné jednotky, jejichž převažující část zastavěné plochy zdanitelné stavby nebo podlahové plochy jednotky je užívána pro podnikatelskou činnost. Místní koeficient obec lze stanovit pro všechny nemovité věci na území celé obce ve výši 2, 3, 4 nebo 5. Obec nemá jinou možnost upravovat výši daně z nemovitých věcí jiným způsobem než za pomoci úpravy koeficientů či osvobozením. Jiným postupem by došlo k překročení mezí samostatné působnosti.

V případě, kdy je koeficient užíván jen pro určitou část obce, není nutné toto území stanovit vymezením katastrálního území, ale musí být vymezeno dostatečně určitě, aby bylo možné OZV aplikovat. Je nutné upozornit, že místní koeficient se musí vztahovat na celé území obce a není možné ho uplatňovat pouze vůči některým částem. Pokud obec nadále nebude chtít aplikovat místní koeficient, musí OZV zrušit.

Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Ke změnám skutečností rozhodných pro daň, které nastanou v průběhu zdaňovacího období, se nepřihlíží. Daňové přiznání je poplatník povinen podat do 31. ledna zdaňovacího období. Nepřesáhne-li roční daň z nemovitých věcí částku 5 000 Kč, je pro všechny poplatníky splatná najednou, a to nejpozději do 31. května zdaňovacího období.

Využije-li obec možnost pro vydání OZV, musí OZV nabýt platnosti nejpozději do 1. října předchozího zdaňovacího období a účinnosti nejpozději 1. ledna následujícího zdaňovacího období. Vyhláška se zpětnou účinností je neplatná. Obec je povinna do pěti dnů od vydání OZV zaslat správci daně, v jiném případě by obci mohla být uložena pokuta až do výše 500 000 Kč.

Místní poplatky

Právní úprava místních poplatků je obsažena v zákoně č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“). Oblast místních poplatků je vlastní záležitostí obce, kdy do samostatné působnosti spadá výlučně jejich zavedení, úprava sazby poplatků, lhůty pro podání ohlášení, stanovení splatnosti poplatku a možnost úpravy výslovně uvedených oblastí. Následná správa poté spadá do působnosti přenesené.

Výnos z místních poplatků připadá výlučně obci, kdy obec je subjektem, který stanoví výši poplatkové sazby a poplatek sama spravuje. Jedná se o nenávratný veřejný příjem, sloužící k realizaci obecních a veřejných potřeb, jedná se o periodickou neekvivalentní platbu, neboť není poskytována žádná přímá protihodnota. Místní poplatky mohou pro obec sloužit nejen jako příjem, ale také nástroj regulace, kdy obec za pomoci místních poplatků může uspořádat místní záležitosti.

Při zavádění místních poplatků obec musí zvážit další hlediska spojená zejména s tím, zda má dostatečné personální a finanční zajištění pro výkon správy místních poplatků. Obec zavádí poplatek obecně závaznou vyhláškou. OZV upravující místní poplatky je možné vydat pouze na základě zákona o místních poplatcích a v jeho mezích. Zákon o místních poplatcích obsahuje taxativní výčet místních poplatků, které obec může zavést a žádné jiné než stanovené v tomto zákoně obec vybírat nemůže.

OZV musí obligatorně obsahovat sazbu poplatku, lhůtu pro podání ohlášení, nevyloučí-li povinnost ohlášení podat a splatnost poplatku. Obec dále může fakultativně v OZV upravit například osvobození od poplatku, úlevu na poplatku, vyloučení povinnosti podat ohlášení atd. Lhůta pro podání ohlášení poplatkové povinnosti patří mezi obligatorní náležitosti OZV, kdy při její absenci dochází k rozporu se zákonem, ledaže obec tuto povinnost vyloučila. Vyloučení povinnosti je vhodné pouze v případě, kdy by správce poplatku měl k dispozici všechny potřebné údaje pro stanovení poplatku. Je nutné upozornit, že nelze vázat ohlašovací povinnost na zánik poplatkové povinnosti. Došlo by k rozšiřování poplatkové povinnosti nad rámec zákona, neboť zákon o místních poplatcích sám určuje vznik a zánik poplatkové povinnosti.

Objektem poplatku je předmět zpoplatnění, kdy se jedná o souhrn skutečností, na které zákon váže poplatkovou povinnost. Konkrétní výše poplatku se vyměřuje zpravidla dle jeho základu, který je stanovován buď konkrétními hospodářskými, nebo individuálními skutečnostmi. Základem je tak konkrétní měřitelná či spočitatelná jednotka, která se poté násobí stanovenou sazbou poplatku. Při stanovení sazby poplatku se obec musí pohybovat v mezích stanovených zákonem o místních poplatcích, který vymezuje horní hranici sazby pro jednotlivé poplatky. V některých případech je možné stanovit poplatek paušální částkou.

Sdílené daně a vývoj podílu obcí ze sdílených daní 2007–2020

Poplatek	Poplatník	Předmět	Osvobození	Sazba
ze psů	držitel psa	pes starší 3 měsíce	osoba nevidomá; držitel ZTP nebo ZTP/P; osoba provádějící výcvik psů k doprovodu osob, osoba provozující útulek pro zvířata	1 pes – max. 1 500 Kč/rok, každý další pes max. 50 % (max. 2 250 Kč)
z pobytu	osoba, která není v obci hlášena (plátce poskytovatel úplatného pobytu)	úplatný pobyt nejvýše 60 dnů	osoba nevidomá; držitel ZTP nebo ZTP/P; mladší 18 let, hospitalizovaná, atd.	max. 50 Kč na den
za užívání veřejného prostranství	fyzické a právnické osoby užívající veřejné prostranství zvláštním způsobem	zvláštní užívání veřejného prostranství	výtěžek z akce odveden na charitativní a veřejně prospěšné účely, atd.	max. 10 Kč za započatý m ² / paušální částka za týden, měsíc
ze vstupného	pořadatel akce	kulturní, prodejní, sportovní, reklamní akce	výtěžek z akce odveden na charitativní a veřejně prospěšné účely, atd.	max. 20 % ze vstupného sníženého o DPH
za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst	fyzická a právnická osoba, které bylo vydáno povolení	vydání povolení k vjezdu, do míst stanovených OZV	vlastníci nemovitostí ve vybraném místě	max. 200 Kč za započatý den
za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace	vlastník stavebního pozemku	zvýšená hodnota stavebního pozemku	není stanoveno – OZV může stanovit	max. rozdíl ceny stavebního pozemku bez možnosti připojení na obcí vybudovanou stavbu vodovodu nebo kanalizace a ceny stavebního pozemku s touto možností
za obecní systém odpadového hospodářství	fyzická osoba přihlášená k obci; vlastník nemovité věci	využívání systému odpadového hospodářství	děti umístění do dětského domova, školského zařízení, zařízení s okamžitou pomocí, atd.	1 200 Kč/rok
za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci	fyzická osoba s bydlištěm v nemovitosti, vlastník nemovité věci, ve které nemá nikdo bydliště	odkládání směsného komunálního odpadu z nemovité věci	není stanoveno	6 Kč/ kilogram nebo 1 Kč/ litr

Zdroj: zákon č. 565/1990 Sb.

Nejčastěji zaváděným poplatkem je poplatek za komunální odpad, kdy obec v OZV vybere, zda bude vybírat poplatek za obecní systém odpadového hospodářství nebo poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci. V případě odkládání komunálního odpadu z nemovité věci obec vybere základ poplatku, tedy zda se bude sazba počítat z kilogramu nebo litru odpadu.

Správu místních poplatků vykonává obecní úřad jako správce poplatku. Správa místních poplatků se řídí ustanoveními daňového řádu, pokud zákon o místních poplatcích nestanoví něco jiného. Při správě místních poplatků se uplatňují základní zásady správy daní. Poplatník má povinnost podle konkrétní sazby poplatku obsažené v OZV vypočítat si výši místního poplatku a zaplatit ho v termínu splatnosti stanovené rovněž v OZV vyjma poplatku za komunální odpady, které jsou vyměřeny správcem poplatku. Poplatník je dále povinen plnit svou ohlašovací povinnost. Správce poplatku musí mít k dispozici prostředky, jimiž může ověřit, zda poplatkové subjekty tyto povinnosti řádně plní, kdy se však musí jednat o postup zákonem předvídaný, tzn. postup vymezený daňovým řádem. Jedná se o činnost vyhledávací (sběr informací), vysvětlení, místní šetření, daňovou kontrolu, postup k odstranění pochybností.

Řízení o místních poplatcích je vedeno za účelem správného zjištění a stanovení místního poplatku a zabezpečení jeho úhrady. Pro stanovení a vybírání místních poplatků v obci je rozhodující vydání OZV. V případě nesplnění povinností poplatníka stanovených v OZV správce poplatku vydá rozhodnutí, kterým poplatek stanoví. V případě nezaplacení poplatku včas nebo ve správné výši může správce poplatku stanovit sankci spočívající ve zvýšení poplatku, a to až na trojnásobek.

ROZPOČET OBCE

Rozpočet a střednědobý výhled rozpočtu jsou nejdůležitějšími plánovacími nástroji finančního řízení obce. Osoby zodpovědné za sestavování rozpočtu by při zpracování měly zohlednit aktuální prognózy vývoje ekonomiky (data lze nalézt na MF, ČNB, Národní rozpočtová rada), aktuální změny legislativy či nové závazky obce a její potřeby.

Rozpočet by měl plnit finančně rozumné a dosažitelné cíle, a to vždy bez ohrožení budoucího (finančního) vývoje obce. Je potřeba sestavovat rozpočet v souladu se střednědobým výhledem (ten není formalitou, čím lépe je připravený, tím více obcím pomáhá).

Rozpočtový proces

Rozpočtový rok je shodný s rokem kalendářním. Při jeho zpracování se vychází z rozpočtového výhledu a zpravidla se zpracovává jako vyrovnání. Schodkový může být, pokud ho bude možno vyrovnat finančními prostředky z předchozích let nebo když je vyrovnání zajištěno půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo z prodeje komunálních dluhopisů. Obsahem rozpočtu jsou příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití fondů. Mimo rozpočet se uskutečňují peněžní operace týkající se cizích prostředků, sdružených prostředků a podnikatelská činnost ÚSC.

Základní etapy rozpočtového procesu:

- sestavení, projednání a schválení rozpočtu a střednědobého výhledu rozpočtu,
- hospodaření podle rozpočtu během rozpočtového období,
- plnění rozpočtu a kontrola,
- změny rozpočtu,
- hodnocení rozpočtu, následná kontrola a přehled o skutečném plnění rozpočtu,
- sestavení, projednání a schválení závěrečného účtu včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření.

Čím podrobnější rozpočet je, tím větší komplikace při řízení financí mohou nastat. Rozpočet rozpracovaný do velkého detailu může mít za důsledek nadměrné změny rozpočtu – tedy zátěž na zastupitelstvo, případně radu. Při vzniku rozpočtu a jeho podobě je zapotřebí pracovat alespoň z těmito povinnostmi (zákon č. 250/2000 Sb., zákon č. 23/2017 Sb., zákon č. 240/2000 Sb.):

- a) povinnost zveřejnit základní údaje o příjmech a výdajích podle nejvyšších jednotek druhového třídění (třídy), o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. Obcím však nebrání schválit jen příjmy a výdaje celkem, stejně se ale musí dobrat nejvyššího druhového členění, které je zapotřebí zveřejnit; nejvyšší druhové členění rozpočtu je minimální podmínkou nutnou ke zveřejnění;
- b) v případě, že se ÚSC podílí na realizaci projektu spolufinancovaného z rozpočtu Evropské unie, musí rozpočet na příslušný kalendářní rok obsahovat objem finančních prostředků účelově určených na spolufinancování programu nebo projektu z Evropské unie;
- c) územní samosprávný celek zveřejní návrh rozpočtu na svých internetových stránkách a na úřední desce nejméně 15 dnů před dnem zahájení jeho projednávání na zasedání zastupitelstva. Na internetových stránkách se zveřejňuje úplné znění návrhu. Na úřední desce může být návrh zveřejněn v užším rozsahu, který obsahuje alespoň údaje o příjmech a výdajích rozpočtu v třídění podle nejvyšších jednotek druhového třídění rozpočtové skladby. Územní samosprávný celek současně oznámí na úřední desce, kde je návrh rozpočtu zveřejněn a kde je možno nahlédnout do jeho listinné podoby;
- d) obec musí s návrhem rozpočtu na rozpočtový rok zveřejnit informace o schváleném rozpočtu na rozpočtový rok předcházející roku, na který je předkládán návrh rozpočtu, a o očekávaném, nebo skutečném plnění rozpočtu za předcházející rok. Toto lze splnit i tak, že se uvede odkaz na webové stránky Monitoru státní pokladny (<https://monitor.statnipokladna.cz>), kde jsou tyto informace zveřejněny;
- e) pokud dojde ke schválení rozpočtu obce na kalendářní rok, je obec povinna zveřejnit rozpočet do 30 dnů ode dne schválení na internetových stránkách obce a současně oznámit na úřední desce, kde je zveřejněn v elektronické podobě a kde je možné nahlédnout do listinné podoby. Tímto způsobem musí být zpřístupněn až do schválení rozpočtu na další rozpočtový rok, alespoň však do konce rozpočtového roku, na který byl schválen;
- f) obec musí pamatovat na krizové situace, tvořit rezervy.

Pravidla rozpočtového provizoria

Jedná se o situaci, kdy není rozpočet obce schválen před 1. lednem rozpočtového roku, což vede k tomu, že se hospodaření obce bude řídit pravidly rozpočtového provizoria v době do schválení rozpočtu obce na kalendářní rok. Pravidla rozpočtového provizoria potřebná k zajištění plynulosti hospodaření na vlastní úrovni i na úrovni nižších stupňů rozpočtové soustavy a u právnických osob financovaných z rozpočtu obce stanoví zastupitelstvo obce. Rozpočtové příjmy a výdaje uskutečněné v době rozpočtového provizoria se stávají příjmy a výdaji rozpočtu po jeho schválení. Doporučuje se, aby si obec stanovila tato pravidla rozpočtového provizoria tak, že si je zastupitelstvo schválí pro případ, že situace kdykoliv v budoucnosti nastane.

Schválená pravidla rozpočtového provizoria obce se podle zákona č. 250/2000 Sb. zveřejňují tak (§ 13 odst. 6), že je obec povinna zveřejnit je nejpozději do 31. prosince rozpočtového roku předcházejícího rozpočtovému roku, na který jsou schválena na internetových

stránkách obce, a současně oznámit na úřední desce, kde jsou zveřejněna v elektronické podobě (odkaz na místo, kde se nachází na internetových stránkách obce), a kde je možné nahlédnout do jejich listinné podoby. Tímto způsobem musí být schválená pravidla rozpočtového provizoria zpřístupněna až do schválení rozpočtu na rozpočtový rok.

Zveřejňování změn rozpočtu (rozpočtových opatření měnící rozpočet obce)

Další povinností vyplývající ze zákona č. 250/2000 Sb. je, že se schválená rozpočtová opatření zveřejňují do 30 dnů ode dne jejich schválení orgánem obce. Prakticky se doporučuje postupovat tak, že každých 30 dnů se zveřejní na internetových stránkách obce všechna učiněná rozpočtová opatření za předchozí období a současně se oznámí na úřední desce, kde jsou zveřejněna v elektronické podobě a kde je možné na ně nahlédnout v listinné podobě. Tímto způsobem musí být zveřejněno po dobu zveřejnění rozpočtu, který je rozpočtovým opatřením změněn. Samozřejmě je možné postupovat i tak, že po každém schválení příslušným orgánem obce se zveřejní jednotlivá schválená rozpočtová opatření do 30 dnů. Pokud obec zvolí intervalovou variantu, omezí se tím (zejména u větších obcí a měst) počet úprav na stacionární úřední desce na max. počet 12 ročně.

Závěrečný účet a přezkum hospodaření obcí

Podle ustanovení § 43 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, závěrečný účet spolu se zprávou o výsledcích přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok projedná zastupitelstvo obce do 30. června následujícího roku a přijme opatření k nápravě nedostatků.

Dle ust. § 44 zákona o obcích se sestavování rozpočtu a závěrečného účtu obce a hospodaření s prostředky tohoto rozpočtu dále řídí zvláštním zákonem. Zvláštním zákonem je zde zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Podle § 17 odst. 6 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů zveřejní územní samosprávný celek návrh svého závěrečného účtu včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření po dobu nejméně 15 dnů přede dnem jeho projednávání na zasedání zastupitelstva územního samosprávného celku na své úřední desce a způsobem umožňujícím dálkový přístup. Na úřední desce může být návrh závěrečného účtu zveřejněn v užším rozsahu, který obsahuje alespoň údaje o plnění příjmů a výdajů rozpočtu v třídění podle nejvyšších jednotek druhového třídění rozpočtové skladby a závěr zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření. Způsobem umožňujícím dálkový přístup se zveřejňuje úplné znění návrhu závěrečného účtu včetně celé zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření. Dle § 17 odst. 8 téhož zákona pak územní samosprávný celek zveřejní závěrečný účet včetně zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření na svých internetových stránkách do 30 dnů ode dne jeho schválení a současně oznámí na úřední desce, kde je zveřejněn v elektronické podobě a kde je možno nahlédnout do jeho listinné podoby. Tímto způsobem musí být zpřístupněn až do schválení závěrečného účtu za následující rozpočtový rok. Nezveřejnění návrhu závěrečného účtu nebo nezveřejnění závěrečného účtu definuje zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů jako přestupek. Přestupky, kterých se podle tohoto zákona dopustila obec, projednává v přenesené působnosti krajský úřad, v jehož správním obvodu se obec nachází (srov. § 22a a § 22b zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).

Podle paragrafu 17 odst. 5 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů je součástí závěrečného účtu též zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření (při jeho projednávání v orgánech územního samosprávného celku). Ta je výsledkem přezkumu hospodaření obce podle zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů. Přezkoumání hospodaření, které je zakotveno v § 17 odst. 4 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů; pro obce konkrétně z § 42 zákona o obcích, v případě obcí vykonávají buď krajské úřady, nebo – podle volby každé obce – auditoři (auditorské společnosti).

Praktická doporučení při sestavování rozpočtu obce

Obec by si strukturu rozpočtu vždy měla stanovit tak, aby se jí s tímto rozpočtem co nejlépe pracovalo. Základní členění rozpočtu je většinou doporučováno podle druhového třídění rozpočtové skladby, tzn. aspoň dle jednotlivých tříd:

- a) **v příjmové části na:**
 - **Daňové příjmy** (zahrnující příjmy ze sdílených a výlučných daní, správní a místní poplatky, příjmy z hazardu atd.) – **třída 1**
 - **Nedaňové příjmy** (z vlastní činnosti, ze sankcí, ostatní příjmy, splátky půjček) – **třída 2**
 - **Kapitálové příjmy** (z prodeje dlouhodobého majetku, darů a příspěvků na jeho pořízení; z prodeje dlouhodobého finančního majetku) – **třída 3**
 - **Přijaté transfery** (neinvestiční, investiční) – **třída 4**
- b) **ve výdajové části na:**
 - **Běžné (provozní) výdaje obecné** – **třída 5**
 - **Kapitálové výdaje** – **třída 6**
- c) **speciální:**
 - **Financování** – **třída 8**

Vyhláška Ministerstva financí č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě v § 31 stanoví, že obce mohou použít podrobnější třídění nebo další třídění příjmů a výdajů. Podrobnějším tříděním se rozumí třídění příjmů a výdajů na ještě nižší jednotky třídění než druhové,

odvětvové, prostorové, nástrojové a transferové. Co se týče podrobnějšího třídění, je potřeba říci, že by se praktické finanční řízení podle rozpočtu v tomto případě obcím zkomplikovalo a dost možná úplně zablokovalo. Mnohem zajímavější a akceptovatelnou variantou je třídění příjmů a výdajů podle jiných hledisek, které umožňuje obcím sestavit a pracovat s rozpočtem například podle struktury, kterou obec má, nebo podle jiných kritérií (např. i rozvoje jednotlivých území obce), což zvyšuje flexibilitu obce. To tedy znamená, že struktura rozpočtu nemusí být jednotná, a dokonce ani rozdělená na příjmové i výdajové straně podle toho, jestli se jedná o kapitálové nebo provozní příjmy a výdaje. Doporučuje se, i vzhledem k tomu, že se na úřední desce zveřejňují v případě návrhu rozpočtu údaje obsahující informace minimálně o příjmech a výdajích v nejvyšších jednotkách druhového třídění, se této základní struktury pokud možno držet.

Nejprve si provedeme souhrn toho, jak doporučujeme, aby v rámci rozpočtu měly být příjmy a výdaje strukturované v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů a s vyhláškou č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě.

Příjmy doporučujeme členit v jednotlivých třídách (jejich podrobnost závisí většinou podle velikosti obce) na:

1. Daňové příjmy buďto souhrnně, nebo dle seskupení položek
2. Nedaňové příjmy buďto souhrnně, nebo dle seskupení položek
3. Kapitálové příjmy dle uvažovaných prodejů souhrnně
4. Přijaté transfery (dotace) podle vyšších rozpočtů (rozpis státního rozpočtu resp. provizoria, u obcí také rozpočet kraje) a rozhodnutí o poskytnutí dotací v podrobném členění rozpočtové skladby (důvodem je častý požadavek na oddělené účetnictví u těchto dotací).

Výdaje doporučujeme členit dle rozpočtové skladby v jednotlivých třídách na:

5. Provozní výdaje dle závazných ukazatelů (organizační jednotky, příspěvky, dotace, výpomoci, spolufinancování, rezervy),
6. Investiční výdaje dle závazných ukazatelů (organizační jednotky, účel, příspěvky).

Speciální třída (obsahující příjmy a výdaje) doporučujeme členit:

8. Financování – podle toho, jestli se dají považovat za příjmy nebo výdaje

Jak by rozpočet obce mohl vypadat?

Komentáře jsou uvedeny vždy pod jednotlivými entitami rozpočtu. Je ale potřeba dodat, že níže uvedené třídění může být rozšířeno nebo i zúženo.

ROZPOČET PŘÍJMŮ		
Č. třídy	Název třídy	Rozpočet v Kč
1.	Daňové příjmy	
Třída 1 – Daňové příjmy celkem		
Uvedení souhrnné hodnoty u daňových příjmů v rozpočtu obce je podle zákona dostatečné. Je ale možné rozčlenit je buď dle jednotlivých položek, nebo dle seskupení položek (11 - Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů, 12 - Daně, poplatky a jiná obdobná penežitá plnění ze zboží a služeb v tuzemsku, 13 - Daně a poplatky z vybraných činností a služeb, 14 - Příjem z daní a cel za zboží a služby ze zahraničí a 15 - Příjem z majetkových daní).		
2.	Nedaňové příjmy	
Třída 2 – Nedaňové příjmy celkem		
Uvedení souhrnné hodnoty u nedaňových příjmů v rozpočtu obce je podle zákona rovněž dostatečné. Je ale možné je také rozčlenit buď dle jednotlivých položek (což se nedoporučuje), nebo seskupení položek (21 - Příjem z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem, 22 - Přijaté sankční platby a vratky transferů, 23 - Příjem z prodeje neinvestičního majetku a ostatní nedaňové příjmy, 24 - Přijaté splátky půjčených prostředků).		
3.	Kapitálové příjmy	
Třída 3 – Kapitálové příjmy celkem		
Uvedení souhrnné hodnoty u kapitálových příjmů v rozpočtu obce je z pohledu zákona rovněž dostatečné. Je ale možné je rozčlenit buď podle jednotlivých položek, nebo podle seskupení položek (31 - Příjem z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy, 32 - Příjem z prodeje dlouhodobého finančního majetku).		
4.	Přijaté transfery (dotace)	
Č. položky	Názvy po položkách	
Neinvestiční přijaté transfery		
4111	Neinvestiční přijaté transfery z VPS	
4112	Neinvestiční přijaté transfery ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu	

4113	Neinvestiční přijaté transfery ze státních fondů	
4116	Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze SR	
4118	Neinvestiční převody z Národního fondu	
4119	Ostatní neinvestiční přijaté transfery od rozpočtů ústřední úrovně	
4121	Neinvestiční přijaté transfery od obcí	
4122	Neinvestiční přijaté transfery od krajů	
4129	Ostatní přijaté transfery od rozpočtů územní úrovně	
4131	Převody z vlastních fondů hospodářské (podnikatelské) činnosti	
4132	Převody z vlastních fondů	
4139	Ostatní převody z vlastních fondů	
4151	Neinvestiční přijaté transfery od cizích států	
4152	Neinvestiční přijaté transfery od mezinárodních organizací, zahraničních orgánů a PO	
4159	Ostatní neinvestiční transfery přijaté ze zahraničí	
41xx	Neinvestiční transfery celkem	
	Investiční přijaté transfery	
4211	Investiční přijaté transfery z VPS	
4212	Investiční přijaté transfery ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu	
4213	Investiční přijaté transfery ze státních fondů	
4216	Ostatní investiční přijaté transfery ze SR	
4218	Investiční převody z Národního fondu	
4221	Investiční přijaté transfery od obcí	
4222	Investiční přijaté transfery od krajů	
4223	Investiční přijaté transfery od regionálních rad	
4229	Ostatní přijaté investiční transfery od rozpočtů územní úrovně	
4231	Investiční přijaté transfery od cizích států	
4232	Investiční přijaté transfery od mezinárodních institucí	
4233	Investiční transfery přijaté od Evropské unie	
4234	Investiční transfery z finančních mechanismů	
42xx	Investiční transfery celkem	
Třída 4 – Přijaté transfery (dotace) celkem		
U dotací rovněž z litery zákona postačuje uvést souhrnnou částku, nicméně se doporučuje uvést buď jednotlivé transfery (dotace), nebo podle položek, jak je to uvedeno výše, nebo s rozdělením na neinvestiční a investiční transfery.		

Příjmy celkem	
----------------------	--

ROZPOČET VÝDAJŮ

Třída 5	Běžné resp. provozní výdaje	
Třída 5	Běžné (provozní) výdaje po výkonných orgánech obce	
Č. výkonného orgánu obce (org. jednotky)	Název výkonného orgánu obce (organizační jednotky) - závazného ukazatele rozpočtu (tím se rozumí odbor, oddělení, útvar nebo i celý obecní úřad u menších obcí a obecní policie)	Rozpočet v Kč
1	Odbor správní	
2	Odbor správy majetku	
3	Odbor stavební	
4	Odbor kultury a sportu	
5	Odbor komunální	
6	Ekonomický odbor	
7	Obecní policie	

Třída 5	Běžné (provozní) výdaje po organizačních jednotkách	
Toto členění rozpočtu je v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (§ 12, odst. 2, písm. a), a zároveň podle vyhlášky č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě, která umožňuje další třídění příjmů a výdajů (§ 31)).		

Třída 5	Vztahy k založeným nebo zřízeným organizacím	
Položka	Název organizace a závazného ukazatele rozpočtu	Rozpočet v Kč
	Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům založeným obcí	
5213	Obecní podnik s. r. o. – neinvestiční transfer	
	Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům založeným obcí celkem	
	Mateřské školy – oddíl (§) 3111	
5331	MŠ Hlavní – provozní příspěvek příspěvkové organizaci	
5331	MŠ Velká – provozní příspěvek příspěvkové organizaci	
	Mateřské školy celkem	
	Základní školy – oddíl (§) 3113	
5331	ZŠ Palackého – provozní příspěvek příspěvkové organizaci	
5331	ZŠ Komenského – provozní příspěvek příspěvkové organizaci	
	Základní školy celkem	
	Ostatní příspěvkové organizace	
5331	Knihovna – provozní příspěvek příspěvkové organizaci	
5331	Kulturní dům – provozní příspěvek příspěvkové organizaci	
5331	Technické služby – provozní příspěvek příspěvkové organizaci	
	Ostatní příspěvkové organizace celkem	
Třída 5	Vztahy k založeným nebo zřízeným organizacím celkem	
V souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, je možné uvést vztah ke zřízeným a založeným organizacím souhrnně , přičemž sdělení závazných ukazatelů rozpočtu těm subjektům, které jsou povinny se jimi řídit, je součástí rozpisu rozpočtu.		

Třída 5	Vztahy k osobám – příjemcům dotací nebo příspěvků	
Položka	Název dotace resp. příspěvku – závazného ukazatele rozpočtu	Rozpočet v Kč
	Příspěvky sdružením a svazům	
5229	Příspěvky SHSČMS a Asociaci měst pro cyklisty	
5229	Příspěvky Svazu měst a obcí ČR	
	Příspěvky sdružením a svazům celkem	
	Příspěvky svazkům obcí (mikroregionům)	
5329	Příspěvek Dobrovolnému svazku obcí	
	Příspěvky svazkům obcí (mikroregionům) celkem	
	Dotační programy a další podpory	
5222	Podpory malého rozsahu spolkům (do 50 tis. Kč) v rámci Programu obce	
5222	Dotace spolkům v rámci Programu obce	
5229	Podpory malého rozsahu (do 50 tis. Kč) v rámci Programu obce	
5229	Dotace neziskovým subjektům v rámci Programu obce	
	Grantové programy a další podpory celkem	
	Dotace v sociální oblasti	
5229	Dotace Charitě	
5229	Dotace Diakonii ČCE	
5229	Dotace Hospic	
5229	Dotace ADRA	
	Dotace v sociální oblasti celkem	
	Ostatní dotace a příspěvky (přímá podpora z rozpočtu)	
5229	Příspěvek Nadačnímu fondu	
5339	Dotace Muzeu p. o. zřízené jiným zřizovatelem	
5229	Dotace Občanskému sdružení Hvězda	

5222	Dotace Tělovýchovné jednotě	
5222	Dotace Sportovnímu klubu	
5222	Dotace FC Kanárci – fotbalový klub	
5222	Dotace TJ Sokol na mládež	
5222	Dotace ČSOP na ekologickou výchovu dětí a mládeže	
5319	Dotace Hasičskému záchrannému sboru pro Kraj....	
5229	Dotace Českému svazu bojovníků za svobodu	
	Ostatní dotace a příspěvky (přímé podpory) celkem	
Třída 5	Vztahy k osobám – příjemcům dotací nebo příspěvků celkem	

Podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (§ 12, odst. 2, písm. d), se stanovují závazné ukazatele dalším osobám, které mají být příjemci dotací nebo příspěvků. Proto, jak je výše uvedeno, se vepíší do rozpočtu obce. **Pokud má obec pouze jeden Program nebo vyčleněnou částku na dotace, stačí uvést v rozpočtu pouze výši tohoto výdaje.**

Třída 5	Prostředky na spolufinancování programu, resp. projektu EU	
ÚZ	Název výdaje na program nebo projekt spolufinancovaný z EU	Rozpočet v Kč
104513013	Podpora sociální práce (vlastní zdroje Obce)	
104513013	Protipovodňová ochrana (vlastní zdroje Obce)	
Třída 5	Prostředky na spolufinancování programu, resp. projektu EU celkem	

Dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (§ 11, odst. 2), musí rozpočet obsahovat stanovený objem finančních prostředků účelově určených na spolufinancování programu nebo projektu EU, který je možné uvést pod účelovým znakem nebo pod jiným tříděním rozpočtové skladby. **Je ale také možné uvést výši prostředků na spolufinancování pouze ve schvalovacím usnesení zastupitelstva obce.**

Třída 5	Účelová rezerva na krizové situace a odstraňování následků	
Položka	Název rezervy – závazný ukazatel rozpočtu	Rozpočet v Kč
5901	Rezerva pro krizové stavy	
Třída 5	Účelová rezerva na krizové situace a odstraňování následků	

V rámci rozpočtu se vyčleňuje účelová rezerva na řešení krizových situací a odstraňování jejich následků (§25, písm. a) zákona č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení, a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů. **Rovněž lze uvést výši prostředků na krizové situace pouze ve schvalovacím usnesení zastupitelstva obce.**

Třída 5	Běžné resp. provozní výdaje celkem	
----------------	---	--

Třída 6	Kapitálové (investiční) výdaje	
----------------	---------------------------------------	--

Třída 6	Kapitálové (investiční) výdaje po organizačních jednotkách	
Č. výkonného orgánu obce (org. jednotky)	Název výkonného orgánu obce (organizační jednotky) – závazného ukazatele rozpočtu	Rozpočet v Kč
8	Investice na dopravní infrastrukturu	
9	Investice na vodovodní a kanalizační sítě	
10	Investice do školství	
11	Investice na kulturu	
12	Investice na tělovýchovu a sport	
13	Investice na bydlení, komunální služby a územní rozvoj	
14	Investice na požární ochranu a místní správu	
Třída 6	Kapitálové (investiční) výdaje po organizačních jednotkách celkem	

Toto členění rozpočtu investic, jak je výše navrženo, je jen doporučení, protože může být podrobnější, ale i agregovanější. Musí ale být v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (§ 12, odst. 2, písm. a), a podle vyhlášky č. 412/2021 Sb., o rozpočtové skladbě.

Třída 6	Investiční transfery neziskovým organizacím a PO	
Položka	Název dotace resp. příspěvku – závazného ukazatele rozpočtu	Rozpočet v Kč
6322	Investiční příspěvky spolkům	
6323	Investiční transfery církvím a náboženským společnostem	
6329	Ostatní investiční transfery neziskovým a podobným organizacím	

Česká spořitelna – finanční partner pro města a obce i jimi zřízené příspěvkové organizace

Známe vaše specifické potřeby a umíme vám zajistit komplexní správu financí. Víme, jak získat dotační prostředky na vaše projekty.

Chcete důvěryhodnou a silnou banku? Hledáte finanční instituci se širokou sítí poradců po celé České republice? Potřebujete předfinancovat váš projekt?

Jsme váš finanční partner a nabízíme vám komplexní nabídku finančních služeb přizpůsobených veřejnému sektoru:

Komplexní poradenství

Předfinancování investičních záměrů

- **Pomůžeme** s financováním výdajů před vyplacením z fondů EU.
- **Poskytneme** prostředky na potřebné spolufinancování.
- **Domluvíme** s vámi individuální podmínky na míru vašim potřebám.

Nabízíme také na míru připravené možnosti:

- platební terminály,
- službu e-Faktura,
- inovativní řešení v oblasti dopravy,
- individualizované poradenství podle vašich potřeb.

6351	Investiční transfery zřízeným příspěvkovým organizacím	
6356	Investiční transfery zřízeným příspěvkovým organizacím	
6359	Investiční transfery příspěvkovým a podob. organizacím jiných zřizovatelů	
Třída 6	Investiční transfery neziskovým organizacím a PO celkem	

Dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (§ 12, odst. 2, písm. d), se stanovují závazné ukazatele dalším osobám, které mají být příjemci investičních dotací nebo příspěvků. **Stejně jako u provozních výdajů je i zde možné, pokud má obec Program na investice nebo vyčleněnou částku na investiční dotace, uvést v rozpočtu pouze výši tohoto výdaje.**

Třída 6	Prostředky na spolufinancování programu, resp. projektu EU	
ÚZ	Název výdaje na program nebo projekt spolufinancovaný z EU	Rozpočet v Kč
17855	Projekt z ROP (spolufinancování projektu dotovaného z EU)	
17871	Projekt z IOP (spolufinancování projektu dotovaného z EU)	
Třída 6	Prostředky na spolufinancování programu, resp. projektu EU celkem	

Dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (§ 11, odst. 2), musí i u investic rozpočet obsahovat stanovený objem finančních prostředků účelově určených na spolufinancování programu nebo projektu EU pod účelovým znakem nebo pod jiným tříděním rozpočtové skladby. **I zde je možné uvést výši prostředků na spolufinancování investičního programu nebo projektu pouze ve schvalovacím usnesení zastupitelstva obce.**

Třída 6	Kapitálové (investiční) výdaje	
Výdaje souhrnně (provozní plus kapitálové)		

ROZPOČET FINANCOVÁNÍ (TŘÍDA 8)

Financování – příjmy	
Podrobné členění operací povahy příjmů ve Financování	
Název závazného ukazatele rozpočtu	Rozpočet v Kč
Převod prostředků z roku 2017 – fondy	
Převod prostředků z roku 2017 – zůstatky na bankovních účtech	
Operace z peněžních účtů, které nemají charakter příjmů a výdajů	
Financování povahy příjmů celkem	
Financování – výdaje	
Podrobné členění operací povahy výdajů ve Financování	
Název závazného ukazatele rozpočtu	Rozpočet v Kč
Splátka úvěru ve výši Kč Komerční bance	
Splátka úvěru ve výši Kč České spořitelně	
Financování povahy výdajů celkem	
Financování – třída 8 – celkem (výdaje mínus příjmy)	

I zde má obec možnost respektovat výše navržené členění nebo realizovat různé úrovně agregování třídy 8 – Financování. **Při agregaci může být uvedena výše financování dokonce i jen jednou částkou nebo se uvede výše financování povahy příjmů a proti tomu výše financování povahy výdajů.**

MONITORING HOSPODAŘENÍ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Současný Monitoring hospodaření územních samosprávných celků navazuje na předchozí zjišťování stavu hospodaření obcí z minulosti. Hlavní provedenou novinkou je rozšíření z dvou monitorujících ukazatelů na ukazatele tři. Do soustavy monitorujících ukazatelů bylo přidáno pravidlo rozpočtové odpovědnosti, které vychází z § 17 zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti. Toto pravidlo se týká obcí a krajů bez jejich

příspěvkových organizací. Vzhledem k tomu, že pravidlo hraje významnou roli, byly mu ostatní ukazatele přizpůsobeny. Nově nastavený monitoring, který slouží pro hodnocení finanční situace v jednotlivých obcích, vychází ze sledování 18 ukazatelů (15 informativních a 3 monitorujících). Ty pracují s finančními a účetními výkazy, které jednotlivé územně samosprávné celky zasílají do systému Státní pokladny.

Soustava informativních a monitorujících ukazatelů

Číslo	Ukazatel	Číslo	Ukazatel
1	Počet obyvatel	10	Aktiva celkem
2	Příjem celkem (po konsolidaci)	11	Cizí zdroje
3	Úroky	12	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %)
4	Uhrazené splátky dluhopisů a půjčených prostředků	13	Oběžná aktiva
5	Dluhová služba celkem	14	Krátkodobé závazky
6	Ukazatel Dluhové služby (v %)	15	Celková likvidita
7	Průměr příjmů za poslední 4 roky	16	Stav na bankovních účtech
8	Zadluženost	17	Stav na bankovních účtech zřízených příspěvkových organizací
9	Pravidlo rozpočtové odpovědnosti (v %)	18	Zadluženost zřízených příspěvkových organizací

Zdroj: MF ČR 2020

Informace pro výpočet jednotlivých ukazatelů SIMU vychází z různých zdrojů dat. Především z výkazu FIN 2-12 M a Rozvahy sestavené k 31. 12. příslušného roku a předané do Centrálního systému účetních informací státu.

Klíčové tři monitorující ukazatele představují ukazatel č. 9. Pravidlo rozpočtové odpovědnosti, ukazatel č. 12 Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (v %) a ukazatel č. 15 Celková likvidita. Ostatních 15 ukazatelů slouží jako informační, ze kterých si lze mimo jiné odvodit ukazatele monitorující.

V rámci Pravidla rozpočtové odpovědnosti se pracuje s podílem dluhu k průměru příjmů za poslední 4 roky. Hodnota by neměla překročit 60 %. V případě Podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům zachycuje ukazatel míru zadlužení majetku daného územního samosprávného celku. Jinými slovy, jaký podíl aktiv je kryt cizími zdroji. Hodnota ukazatele by neměla překročit 25 %. Třetí monitorující ukazatel Celková likvidita vyjadřuje podíl oběžných aktiv a krátkodobých závazků. V případě, že je hodnota ukazatele nižší než 1, znamená to, že obec není schopna splácet své krátkodobé závazky, tedy se dostává do platební neschopnosti. Z toho důvodu by neměla hodnota ukazatele být nižší než 1.

Pokud obec překročí výše uvedené hraniční hodnoty všech tří ukazatelů (v minulosti dvou ukazatelů) v jednom kalendářním roce, vyhodnotí Ministerstvo financí, že jí hrozí možné riziko hospodářských problémů. Jedná se o tzv. obec s vyšší mírou rizika hospodaření. Takovéto obce jsou osloveny dopisem ministra financí a požádány o zdůvodnění tohoto stavu a o stanovisko zastupitelstva dané obce. Nejpozději k 31. červenci každého kalendářního roku má povinnost ministr financí informovat vládu o výsledcích hospodaření územních samosprávných celků.

Ministerstvo financí zdůrazňuje, že zmíněné označení obce s vyšší mírou rizika nutně nemusí hned znamenat, že je daná obec v tíživé finanční situaci. Až na základě důkladnější analýzy finančních a účetních výkazů a zejména dodatečných podkladů poskytnutých samotnými obcemi lze následně konstatovat, zda obec je v tíživé finanční situaci, či nikoliv.

Monitoring podle sdělení Ministerstva financí nemá představovat žádné administrativní ani finanční nároky na rozpočty a chod územních samosprávných celků, což často potvrzují představitelé obcí. Ve většině případů představitelé malých obcí ani o monitoring své obce nevědí, tedy až do doby, kdy je obec oslovena ze strany MF, aby případně vysvětlila své nepříznivé hodnocení. Výsledky monitoringu hospodaření municipalit jsou dostupné na informačním portálu Ministerstva financí MONITOR, který umožňuje volný přístup k rozpočtovým a účetním informacím ze všech úrovní státní správy a samosprávy. Portál Monitor může představovat také alternativu k rozklikávacím rozpočtům, které municipality v posledních letech zavádějí tak, aby byly pro své občany více transparentní. Portál státní pokladny může obcím posloužit velmi podobně jako rozklikávací rozpočet.

VÝHODY SDRUŽOVÁNÍ OBCÍ PŘI FINANCOVÁNÍ

Řada obcí řeší problém, jak zajistit dobrou kvalitu služeb pro své obyvatele za přijatelnou cenu, jak zajistit nakládání s odpady, dodávku pitné vody a vyčištění vod odpadních, sociální péči nebo provoz předškolních zařízení a škol. Velkou bariérou pro obce, zvláště při vyřizování dotací, je jejich vysoká administrativní náročnost. Efektivním způsobem, jakým obce řeší tyto problémy, je jejich sdružování.

Dobrovolné svazky obcí (DSO) dnes běžně provozují pečovatelské služby, sváží odpady nebo zajišťují provoz kompostáren, provozují vodovody a kanalizace, svazkové školy a školky také již nejsou neznámým pojmem. Právě sdružování obcí na dobrovolném základě umožňuje snížit náklady, které by jednotlivé obce musely hradit při jejich samostatném zajišťování – náklady na administrativu včetně účetnictví a nákladů na vedení organizace, vyšší ceny při poptávání zakázek nebo na zajišťování náhrady za nemocného zaměstnance. Některé DSO také pomáhají starostům s administrací projektů, od přípravy záměru, přes organizaci výběrových řízení až po povinnou publicitu projektů nebo zajišťování dokladů po dobu udržitelnosti projektu.

Také někteří poskytovatelé dotací si uvědomují přednosti sdružování obcí a vyšší efektivitu vynaložených prostředků. Proto

jsou v některých výzvách žádosti podané obcemi prostřednictvím DSO bodově zvýhodněny a u některých národních dotací např. v oblasti školství nebo nákupu techniky se zvažuje vypsání samostatných výzev pro DSO.

DSO umožňují obcím zajišťovat služby jak pro obyvatele tak pro samotné obce, a to na nekomerčním základě, tedy podstatně levněji. Přitom jsou to obce, prostřednictvím volených orgánů DSO, které rozhodují o náplni činnosti svazku a o výši příspěvku obcí na jeho činnost. Tím určují rozsah činnosti svazku a podmínky, za kterých DSO pro své členy a jejich obyvatele takovou činnost vykonává.

Svaz měst a obcí se snaží rozšířit okruh činností, které by DSO mohly pro členské obce vykonávat, a připravil proto po dohodě s Ministerstvem vnitra novelu zákona o obcích. Po jejím schválení by DSO, resp. Společenství obcí, mohly zajišťovat i některé další funkce, jako jsou například výběr poplatků (mnohé obce mají problém např. s výběrem poplatků za ubytování), zajišťování odpovědí na dotazy podle zákona o svobodném přístupu k informacím nebo další administrativně náročné agendy. DSO tedy šetří obcím prostředky, které pak mohou použít na svůj vlastní rozvoj v souladu s požadavky obyvatel té které obce.

Příklady rozšiřující literatury a zdrojů k problematice financování

Představitelé obcí a měst mohou využívat nejenom celou řadu primárních zdrojů (např. právní předpisy ČR), ale také se lze obracet na příslušná ministerstva a orgány státní správy, které zveřejňují metodické pomůcky. Podporu zástupcům municipalit poskytuje také Kancelář Svazu měst a obcí, informace z aktuálního dění přináší časopis Informační servis, který právě držíte v rukou. Ve formátu PDF ho najdete i na našich webových stránkách. S konkrétními dotazy lze kontaktovat také právní poradnu KVB advokátní kanceláře (www.poradnaproobce.cz).

Na stránkách Ministerstva financí v sekci veřejný sektor – územní rozpočty – hospodaření obcí nalezneme pravidelné měsíční zprávy rezortu o hospodaření územních rozpočtů. V této sekci nalezneme rovněž informace o zadluženosti obcí.

Ministerstvo financí rovněž spravuje internetový portál MONITOR, kde naleznete „veškeré“ finanční ukazatele o své obci a příspěvkových organizacích od r. 2010 (<https://monitor.statnipokladna.cz/>). Na tomto portále lze nalézt celou řadu klíčových informací, které obce mohou při zpracovávání rozpočtů využívat (například výsledky monitoringu hospodaření obce či kalkulačku rozpočtové odpovědnosti). Je umístěna v aplikaci Monitor na profilu konkrétní obce či kraje v záložce „Rozpočtová odpovědnost“. Umožňuje zkontrolovat aktuální stav plnění dluhového pravidla a také zjistit výši případné minimální splátky dluhu. Navíc se zde nachází i univerzální kalkulačka, u níž lze zadávat libovolné hodnoty a zjistit tak možný budoucí stav ukazatelů. O problematice rozpočtového určení daní a podrobnosti s tématem lze najít na webových stránkách finanční správy v sekci daně/daňový systém ČR/rozpočtové určení daní.

Ministerstvo vnitra připravuje metodické materiály pro obce a města k nejrůznějším obecním tématům a problémům (<https://www.mvcr.cz/clanek/metodicke-materialy-k-zakonnym-zmocnenim.aspx>). Rovněž nově zpravuje portál, kde prezentuje pro každou konkrétní obec hodnoty příspěvku na výkon státní správy (<https://www.prispevekobce.cz>). V roce 2022 také zveřejnilo v s sekci soubor nová příručka k příspěvkům na přenesenou působnost (<https://www.mvcr.cz/soubor/prispevek-na-vykon-statni-spravy-na-rok-2022-prirucka-pro-obce.aspx>).

Na internetových stránkách Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže lze stáhnout třídílného průvodce zadavatele světem veřejných zakázek, získat odborná stanoviska Úřadu (např. k nákupu elektrické energie a plynu či k problematice vztahu povinnosti uveřejnit smlouvu na veřejnou zakázku podle zákona o zadávání veřejných zakázek a povinnosti uveřejnit smlouvu podle zákona o registru smluv).

Mimo výše uvedené lze doporučit celou řadu odborné literatury, která se problematikou financování zabývá. Za všechny uvedme alespoň publikaci *Financování měst, obcí a regionů – teorie a praxe: 3. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada od autorů R. Provazníkové. A komentář k zákonu o obcích od autorů Janeček, J., Havlan, P., Kopecký, M., Průcha, P., který vyšel jako dotisk v roce 2022 v nakladatelství Wolters Kluwer.

František Ježek, Raiffeisenbank:

Aktivně hledáme témata a oblasti, kde můžeme přispět ke zvýšení udržitelnosti

Jak se konkrétně staví k udržitelnosti ve všech jejích pilířích Raiffeisenbank?

Všechny tři pilíře udržitelnosti, tedy ekologie a sociální a ekonomická udržitelnost, jsou podstatou činností RBCZ. RBI je signatářem principů odpovědného bankovníctví dle OSN, tedy jedinečného rámce, který zajišťuje, že strategie a praxe bank jsou v souladu se společenskou vizí udržitelného rozvoje a Pařížské dohody o klimatu. Vedle toho je RBCZ signatářem ČBA memoranda pro udržitelné finance. V oblasti ekologie je to pak zejména financování projektů a investic do obnovitelných zdrojů energie, ale velmi důležitou roli hraje i financování technologií, které našim klientům umožňují kromě růstu produktivity zároveň snižovat uhlíkovou stopu, třeba přes nižší energetickou náročnost. V oblasti ekologie máme i několik vlastních interních projektů, kdy my sami jako banka cílíme na snížení naší vlastní uhlíkové stopy, jako např. energetická koncepce, ale i zapojení do programu na zlepšení podmínek třídění odpadu nebo digitalizace dokumentace. V sociální oblasti se pak mimo jiné zaměřujeme na vzdělání, konkrétně finanční gramotnost dětí a mládeže v projektu Zlatka.in, ale i řadu dalších. Aktivně hledáme další témata a oblasti, kde můžeme přispět ke zvýšení udržitelnosti naší vlastní organizace a ideálně je jako myšlenky nebo ucelená řešení nabídnout i našim klientům. V roce 2021 jsme jako první banka v České republice vydali zelené dluhopisy v hodnotě 350 milionů eur, tedy téměř devět miliard korun. I díky tomu jsme letos zvítězili v sedmém ročníku cen Climate Bond Awards v kategorii Green Market Pioneer, jež se uděluje průkopnickým organizacím v sektoru udržitelného financování a snaží se řešit klimatickou krizi.

Raiffeisenbank spustila nový produkt zaměřený na financování fotovoltaických elektráren. V čem spočívá a pro které klienty je určen?

Pro naše klienty spouštíme nabídku financování fotovoltaických elektráren formou investičního úvěru. Úvěr je postaven tak, aby klientovi podle ekonomické výkonnosti jeho firmy financoval stavbu FVE na střeše nebo na zemi. Financování je pak dále doplněno nabídkou našich partnerů, kteří klientovi pomohou s žádostí o dotaci, doporučí silného technologického dodavatele, případně celou elektrárnu pojistí. Klient tak od nás získá možnost komplexního řešení svého projektu, které je postaveno na jednoduchých a transparentních podmínkách pro financování. Vedle toho nabízíme klientům financování FVE prostřednictvím projektového financování nebo i leasingem.

Myslíte si, že banky budou hledat obecně cesty, jak pomoci třetích stran nabídnout například městům a obcím podobné specifické „zelené“ řešení?

Ano, vlastně se to už děje. Vhodným složením partnerů, kteří mají zkušenosti v různých oblastech, můžeme investorům, tedy napří-

František Ježek

Stal se členem představenstva Raiffeisenbank v roce 2012. Od roku 2018 řídí korporátní bankovníctví, v letech 2012 až 2018 odpovídal z pozice člena představenstva za řízení rizik. Současně je i předsedou dozorčí rady společnosti Raiffeisen-Leasing a členem dozorčí rady společnosti Bankovní identita. Před nástupem do představenstva české Raiffeisenbank vedl ve skupině Raiffeisen Bank International oblast řízení rizik osobního bankovníctví pro patnáct trhů střední a východní Evropy. Vystudoval Vysokou školu ekonomickou v Praze. Je ženatý a mluví anglicky a německy.

klad městům a obcím, přiblížit komplexní řešení. Tedy kromě financování poskytnout přes partnery inženýring, zajištění vlastní dodávky technologie a vyřízení dotace. Právě takové aliance s přidanou hodnotou budujeme.

Dá se říci, jaký objem vaší banky je nyní „zelený“? Nechybí vám definice zelených aktiv nebo úvěrů? Jak je vlastně klasifikujete?

Naše definice zelených aktiv je založena na EU Taxonomy, kterou používáme i kvůli reportingu tzv. Green Asset Ratio. Tento poměr ukazuje, do jaké míry banky úvěrují udržitelné aktivity, přičemž povinnost zveřejňovat Green Asset Ratio platí od prosince 2023 (první zveřejnění v 2024 za rok 2023). Zároveň ale používáme také ICMA Green Bond Principle, jehož pomocí definujeme „zelená“ podkladová aktiva pro náš zelený MREL bond. Doposud naše banka poskytla úvěry na „zelená“ aktiva ve výši 5,5 miliardy korun.

Dá se do budoucna očekávat stopka pro „špinavé“ úvěry, výrazně výhodnější podmínky pro úvěrování udržitelných a ekologických projektů či specifické produkty bank pro investory do zelených technologií nebo udržitelných řešení?

Banky již dnes některé investice nefinancují, protože mají čistě negativní vliv na prostředí a zároveň existuje alternativa. Nebo prostě nevěří v rozvoj daného sektoru, popřípadě je ohrožena návratnost takové investice. Nelze však ekonomiku přepnout do jiného režimu ze dne na den a podpora tranzice bude potřebná. Změna musí respektovat připravenost a možnosti konkrétní ekonomiky a jednotlivých oborů. Bude to tedy o správném vyvážení s celkovým udržitelným přínosem. A ano, udržitelné financování bude mít výhodnější podmínky. Velmi populárním se stává právě takzvané „sustainability-linked financování“, kdy podmínky pro klienty jsou nastaveny podle konkrétního naplňování udržitelných cílů.

**Raiffeisen
BANK**

rb.cz

Co přinesl kontaktní den

V minulém čísle Informačního servisu jsme vám představili jednu z firem, která se prezentovala 16. června 2022 na Kontaktním dni na Žofíně. Také v tomto vydání představíme další firmy, které na akci seznamovaly zástupce měst a obcí se svými novými, inovativními technologiemi nebo řešeními spojenými s rozvojem obcí či měst.

Nový život kamerám dává systém Milestone vyvinutý firmou Bluecom, jak účinně bojovat proti suchu, poradí firma Geotest a společnost Sensoneo vás seznámí se smart odpadovým řešením.

Nový život kamerám

Firma Bluecom vyvíjí technologie video zabezpečení, které využívají municipality po celém světě. Pro instalaci kamerového systému Milestone nabízí solidní integrační platformu – a tou je řešení XProtect, které zajistí vše počínaje snímáním a záznamem s vysokým (HD) rozlišením obrazu, kamerami na tělo a video analýzou a konče rozpoznáváním obličejů, systémy kontroly přístupu a ovládáním zařízení IoT (internet věcí). Daniela Korbela, manažera pro klíčové zákazníky, jsme se zeptali:

Můžete nám popsat v čem spočívá vaše inovativní technologie?

Technologie, o které se chci zmínit, je dohledový software systém Milestone, který umožňuje profesionální práci s bezpečnostními kamerami. Unikátní je schopnost tohoto software pracovat s jakýmkoliv zařízením od jakéhokoliv výrobce. Tato vlastnost umožňuje ochranu investic do budoucna, pokud chtějí zákazníci používat moderní kamerové technologie od různých výrobců.

Pro koho je tato technologie zejména určená?

Mohou ji využívat jak města, tak například i městské a státní policie, nemocnice (pět největších nemocnic v ČR používá Milestone software), průmyslové objekty, školy, je možné ji využít i v dopravě.

Jaké jsou její největší přínosy pro obce a města?

Unikátní je schopnost tohoto software pracovat s jakýmkoliv zařízením od jakéhokoliv výrobce. Tato vlastnost umožňuje ochranu investic do budoucna, pokud chtějí zákazníci používat moderní kamerové technologie od různých

výrobců. Výjimečná je také stabilita tohoto řešení a uživatelská přívětivost pro obsluhu.

Jak rozšířená je tato technologie v současnosti mezi obcemi a městy?

V současnosti evidujeme řádově nižší stovky licencí software Milestone provozované městy a obcemi.

Jaké jsou důvody, proč si obce a města vaši technologii pořizují, nebo by mohly pořizovat?

Je to jednoznačně zajištění bezpečnos-

ti na ulicích a v objektech ve vlastnictví měst a obcí. Přínosem je také preventivní účinek nasazených technologií pro případné pachatele. Naše technologie také významně snižují reakční dobu obsluhy.

Kolik stojí, na čem závisí cena a jaká je její návratnost?

Cena závisí na počtu kamer a použitých oblastech, kde jsou naše řešení nasazena. Návratnost je

obtížně měřitelná, protože mnohdy pracujeme s psychologickými pojmy – pocit bezpečí, rychlost reakce apod.

Jak náročné je její pořízení a zavedení?

Záleží na rozsahu instalace a počtu kamer. V každém případě lze říci, že Milestone „umí“ být jak ekonomický malý systém, tak rozsáhlá instalace z mnoha stovkami kamer (letišť, město).

Co když obec už má podobnou technologii od jiného dodavatele, jak náročné je technologie vyměnit?

Náhrada může být velmi snadná, náš systém pracuje na bázi OS Windows – tedy standardní používaná technologie. Důležité je samozřejmě školení obsluhy a jejich podrobné seznámení se systémem.

Navštivte naše nové stránky www.milestonesys.cz.

Děkujeme za rozhovor.

NOVÝ ŽIVOT KAMERÁM

Software pro správu videa (VMS) **Milestone XProtect®** spojuje všechny části skládačky pro video dohled dohromady v dokonalé kombinaci a vytváří řešení, které udržuje lidi i majetek v bezpečí pro dnešek i zítřek.

www.milestonesys.cz

Model Živá krajina – společně proti suchu

Společnost GEOtest, a. s., ve spolupráci se svými partnery – spolkem Živá voda, z. s., a společností Aqua Terra Inova, s. r. o., nabízí systematické řešení adaptace krajiny na klimatickou změnu podle unikátního konceptu Modelu Živá krajina.

Nejnověji byl náš záměr podpořen zastupitelstvem města Krnov, které schválilo zahájení prací na monitoringu lesů, zemědělských ploch i zastavěných částí města, jejichž cílem je připravit krajinný plán adaptace celého území na klimatickou změnu. Navazuje tak na dlouhodobou snahu města i městského úřadu řešit co nejvíce systematicky zdraví vody i půdy v celé oblasti.

Aplikace komplexního pohledu na revitalizaci krajiny podle Modelu Živá krajina pomůže v řešeném území k maximálnímu možnému obnovení zádrže srážkové vody v ploše celého povodí, tedy v lesích, na zemědělské půdě i v zastavěném území města. Součástí záměru je omezení škod vlivem přívalových povodní, či bahnotoků, omezení vodní a větrné eroze či řešení pro ochlazení sídel a zvýšení celkové biologické rozmanitosti revitalizovaného území.

Výsledkem celé iniciativy pro město Krnov bude návrh stovky drobných, přírodně blízkých opatření v povodí toku Opavice, které by se měly na rozloze 23 km² zrealizovat.

Jsme velice rádi, že již nejen města a obce, ale i krajské úřady a zastupitelstva začínají podporovat skutečná řešení adaptace na klimatickou změnu, která nelze jako dosud realizovat pouze jednotlivými, nijak nekoordinovanými, a tedy nekoncepčními aktivitami, ale uceleným, komplexním plánováním celé krajiny, aby se zvýšila odolnost regionů na rychle postupující klimatickou změnu.

Jakmile budou první návrhy opatření v krajině pomocí digitálních nástrojů i fyzického terénního mapování navrženy, budou konzultovány zejména s vlastníky

GEOtest

pozemků, samosprávou i státní správou, aby se našlo řešení, které bude vyhovovat všem, kteří o krajinu v současné době pečují.

Na lesních pozemcích by mělo dojít ke zlepšení skladby lesa s podporou vodů zadržujících dřevin, zlepšení zádrže vody v celém lesním komplexu pomocí stovek opatření jak na tocích, tak mimo ně, zlepšení zádrže vody na pasekách po těžbě a omezení rychlého stoku vod z cestní sítě, což ochrání zemědělskou půdu i majetky vlastníků níže po svazích. Na zemědělské půdě by mělo dojít ke snížení vodní eroze na pozemcích pomocí řady opatření, jako jsou meze, průlehy, svejly nebo travní pásy, a díky využití melioračních vod k zavlažování polností a luk. Zároveň se počítá s částečnou obnovou zaniklé potoční sítě. Proti větrné erozi budou navrženy větrolamy, což povede nejen ke zvýšení zádrže vody a uhlíku v krajině, zlepšení kvality půdy, ale i k chlazení krajiny větším stínem a zádrží vody i odparem. Celý návrh bude hydrologic-

ky testován srážkoodtokovým modelem, který prokáže účinnost a vhodnost navrhovaných opatření.

Ke zvýšené zádrži vody v zastavěném území přispějí navržené prvky modrozelené infrastruktury a rozšíření ploch městské zeleně, což zároveň přispěje ke snížení efektu tepelného ostrova budov a zpevněných ploch a omezí hluchost a prašnost sídel.

Celkové náklady takto rozsáhlého a vzájemně provázaného komplexního přístupu, chcete-li jízdního řádu na další roky dopředu, mohou dosáhnout stovek tisíc Kč. Nyní je však možné žádat o podporu z aktuálně vypsanych dotačních titulů OP ŽP (Územní studie krajiny) se zajištěnou mírou financování až do výše 95 %. Neváhejte nás kontaktovat.

společnost GEOtest

**AQUA
INOVA**

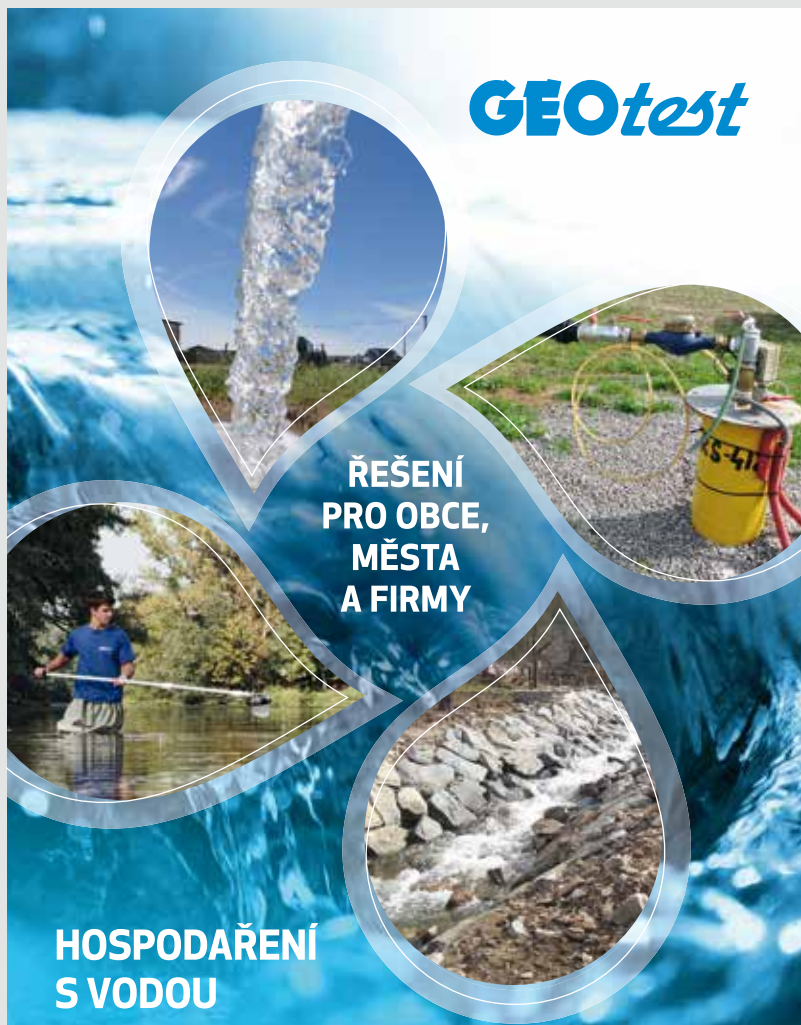
Živá voda
SDRUŽENÍ PRO NÁVRAT VODY DO KRAJINY

GEOtest

**ŘEŠENÍ
PRO OBCE,
MĚSTA
A FIRMY**

**HOSPODAŘENÍ
S VODOU**

WWW.GEOTEST.CZ

Inteligentní řešení pro nakládání s odpady

Smart odpadové řešení pro města a obce představuje firma Sensoneo, jež všechny své nástroje vyvíjí a vyrábí na Slovensku. Jejich nástroje jsou zaměřené na inteligentní správu odpadu, digitalizaci odpadové infrastruktury, optimalizaci svozu a svozových tras, automatizaci procesů a férové motivační programy. I jejich zástupce jsme se zeptali:

Můžete nám popsat, v čem spočívá vaše inovativní technologie?

Vyvíjíme a poskytujeme nástroje a řešení, jako například senzory či monitorovací zařízení, které umožňují automaticky zaznamenávat všechny aktivity a činnosti související se správou a svozem odpadu, kontejnery, svozovými trasami, ale například i odpadními vodami. Rovněž vyvíjíme různé softwarové nástroje a aplikace, které tato data následně zpřístupňují a zpracovávají pro konkrétní účely, průběžné sledování aktuálního zaplnění, včasné varování o přeplnění, potvrzování výsypu a podobně.

Pro koho je zejména určená, kdo jsou vaši hlavní zákazníci?

Naše spektrum zákazníků je velmi široké – zahrnuje města a obce, profesionály v oblasti odpadového hospodářství, jako jsou svozové společnosti či organizace odpovědnosti výrobců za obaly, sběratele specifických druhů odpadů, správce zálohových systémů, ale i soukromé společnosti, kterým optimalizujeme a automatizujeme odpadní svozovou logistiku a umožňujeme sledovat odpadní toky v reálném čase.

Jaké jsou její největší přínosy pro obce a města?

Benefity našich řešení zaměřených na města a obce jsou přímo orientovány na to, co je trápí nejvíce, a to je zamezení přeplňování kontejnerů, ověřování výsypu jednotlivých kontejnerů, sledování tvorby odpadu v jednotlivých kategoriích či zavádění praktických systémů množstevního sběru, které obcím či městům nebudou komplikovat život. Velmi oceňován je také náš nástroj pro vzdálené řízení přístupů do kontejnerů, který jednak zabraňuje tomu, aby obecní/městské kontejnery využívali neoprávnění občané, a současně umožňuje spustit adresní sběr odpadu i v rámci sídlišť, resp. v bytové zástavbě.

Velkému zájmu se také těší nástroje na včasné varování před záplavami či monitorování výšky vodních hladin.

Jak rozšířená je tato technologie v současnosti mezi obcemi a městy?

Obce a města v našem regionu sahají po těch nástrojích, které jim pomáhají řešit jejich nejpalčivější problémy. Svoz odpadu podle reálné potřeby dokáže obcím díky senzorům výrazně uspořít náklady na svoz – především v případě nepravidelně se plnících komodit jako sklo nebo v případě polopodzemních a podzemních kontejnerů, jejichž výsyp vyžaduje auto s hydraulickou rukou. Města se zase zajímají o to, jak optimalizovat odpadní svozovou logistiku, snadněji nastavovat efektivní svozové trasy či transparentně zaznamenávat odpadní toky. V rámci Čech a Slovenska je řešení aktuálně využíváno přibližně v 70 samosprávách různé velikosti.

Jaké jsou důvody, proč si obce a města vaši technologii pořizují?

Hlavními důvody je snaha mít odpad pod kontrolou a rozumět všemu, co se v této souvislosti děje. Silným motivátorem je také úspora nákladů, které neustále stoupají, a samozřejmě udržování čistoty a pořádku. Je to jedna z nejkritičtějších požadavků obyvatel.

Kolik stojí, na čem závisí cena, jaká je její návratnost?

Jelikož nástrojů a řešení máme několik, není možné komunikovat žádnou jednotnou cenu. Ta se vždy odvíjí od počtu produktů, případně využívaných sítí pro přenos dat a podobně. Návratnost se liší od druhu řešení, u senzorů se pohybuje v průměru kolem roku a půl.

Jak náročné je její pořízení a zavedení?

Již při vývoji našich řešení jsme kladli velký důraz na jejich rychlé a bezproblémové nasazení v různých prostředích – jak z pohledu designu, tak provedením. Naše senzory dokážeme nasadit do všech druhů kontejnerů, Watchdog řešení pro automatickou evidenci svozu lze nainstalovat na jakékoli vozidlo (nejen svozové odpadní) během dvou hodin. Co se týče dat, umíme se napojit na jakoukoli dostupnou síť – takže zákazník si umí zvolit podle ceny a podobně. Městům a obcím vy-

cházíme vstříc i prostřednictvím pronájmu řešení jako služby, kdy čerpají jen samotné benefity bez potřeby správy jednotlivých nástrojů.

Ve výsledku obec či město dostává jasná a přehledná data v prostředí, které preferuje – ať už je to mobilní aplikace, nebo softwarový program.

Co když obec už má podobnou technologii od jiného dodavatele, jak náročné je technologii vyměnit?

Máme s výměnami ale také integracemi bohaté zkušenosti. Opět benefitujeme z toho, že naše řešení jsou připravena pro snadnou a rychlou integraci s řešeními třetích stran. Někdy si zákazník přeje řešení propojit, běžně to děláme například v případě vah. Nejčastěji nahrazujeme „čipy“, resp. QR kódy, kterými si obce v dobré víře nechaly označit své nádoby kvůli zpráhlednění ve struktuře, realita však během pár týdnů ukázala, že jejich provedení a kvalita nejsou stavěny na dlouhodobé a spolehlivé využívání v terénu. Jsou přitom základem pro jakékoli další smart nástavby a získávání korektních dat. Využíváme ověřené RFID technologie, které jsou přímo vyrobeny pro specifické potřeby odpadních nádob.

Děkujeme za rozhovor.

((SENSONEO))

Monitorování
odpadu

Monitorování
svozu

Automatické
plánování tras

Reference v České Republice: Praha | ASEKOL | Říčany | Černošice | HelpTex | Potex

((S))

www.sensoneo.cz

((S))

Chytré zámky
na kontejnery

Digitalizace
odpadu

Městský
odpadový
portál

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Předávání ocenění „Vzdělaný úřad“

Svaz měst a obcí realizuje již od roku 2018 projekt „Efektivní správa obcí“ (ESO), jehož hlavním cílem je zvýšit kvalitu výkonu veřejné správy v území formou nabídky bezplatných vzdělávacích prezenčních i distančních aktivit. Projekt ESO je financován především Evropským sociálním fondem prostřednictvím operačního programu Zaměstnanost.

Pro ty úřady, které se do vzdělávání zapojily nejvíc, připravil Svaz prestižní ocenění „Vzdělaný úřad“. Tato ocenění byla předána v reprezentativních prostorách Senátu Parlamentu České republiky v pátek 16. září 2022. V luxusním, ale současně útulném Frýdlantském salonku Valdštejnského paláce v pravé poledne ocenění starostům a tajemníkům předali výkonná ředitelka Svazu Radka Vladyková, ředitel sekce pro projekty a inovativní přístupy kanceláře Svazu Dan Jiránek, ředitel projektu ESO Jan Mareš a hlavní projektový manažer ESO Jan Slanec.

Ocenění „Vzdělaný úřad“ byla udělena těmto obcím a městům:

- bronzové ocenění: Jirkov, Valašské Meziříčí
- stříbrné ocenění: Holešov, Hořice
- zlaté ocenění: Dobříš, Kostelec nad Orlicí, Meziboří, Poděbrady, Postoloprty, Sezemice, Stará Ves, Strakonice

Připomeňme si – bronzové ocenění získá územní samosprávný celek, jehož více než

15 % úředníků absolvovalo v rámci projektu ESO vzdělávací aktivity v rozsahu 40 hodin a výše. Stříbrné ocenění získá obec nebo kraj, jehož více než 30 % úředníků absolvovalo v rámci projektu ESO vzdělávací aktivity v rozsahu 40 hodin a výše. Zlaté ocenění náleží těm subjektům, kde více než 50 % úředníků absolvovalo v rámci projektu ESO vzdělávací aktivity v rozsahu 40 hodin a výše.

Po krátkých projevech vedení Svazu a projektu ESO a předání ocenění následoval malý raut a neformální rozhovory zúčastněných. A na závěr měli všichni možnost prohlédnout si historickou budovu Národního divadla. Prohlídka to byla skutečně důklad-

ná: od základních kamenů v suterénu až po nejvyšší patra, odkud byl krásný výhled jak na hlediště i jeviště, tak z terasy na Vltavu, Hradčany a Petřín.

Další ocenění „Vzdělaný úřad“ budou předána v prosinci 2022. Zdůrazňujeme to zde proto, že projekt ESO finišuje – bude ukončen v dubnu 2023. **Volení představitelů a zaměstnanců měst a obcí tedy mají posledních několik měsíců šanci absolvovat kvalitní bezplatné vzdělávání v rámci tohoto projektu.** Připomínáme, že projekt ESO v souhrnu obcím a městům za dobu svého trvání ušetřil již více než 100 000 000 Kč, které by jinak na vzdělávání vynaložily. Aktuální nabídka kurzů projektu ESO, které jsou realizovány prezenční, on-line nebo e-learningovou formou, je dostupná na webových stránkách www.projekteso.cz.

- Možnost členských obcí využití služeb až pětkrát ročně zdarma
- Více než 3000 aktuálních právních rad
- Využívá již více než 3000 obcí
- Každá členská obec Svazu má přístupy až pro 11 osob
- Automatické dokumenty – systém chytrých vzorů
- www.poradnaproobce.cz

Povinnost obce zveřejnit záměr před majetkoprávním jednáním

Vzhledem k tomu, že před několika týdny proběhly volby do obecních zastupitelstev, z nichž vzešlo mnoho nových zastupitelů, kteří jsou plni energie a chuti měnit obec do souladu s jejich volebním programem, je namístě seznámit je ve stručné a výstižné formě s tím, kdy musí uzavření smlouvy za obec předcházet dle zákona zveřejnění záměru. Zastupitelé, kteří svůj post již obhájili, tato pravidla již zřejmě znají. Není ovšem na škodu si je oživit, aby tak bylo předejito možným potížím, které s sebou nezveřejnění záměru v tom kterém případě nese. Ne vždy totiž povinnost obce zveřejnit záměr musí být zcela jasná hned na první pohled do litery zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“).

Předně je třeba uvést, že povinnost obce zveřejnit na úřední desce záměr dále vyjmenovaných dispozic, které má obec v úmyslu učinit s hmotnou nemovitou věcí nebo právem stavby, je povinným úkonem, který musí být učiněn před rozhodnutím o zamýšlené majetkové dispozici (před rozhodnutím o uzavření smlouvy). Takový úkon však není samoučelný. Jeho smyslem je především učinit majetková jednání obce transparentními a zároveň hospodárnými. K takto řádně zveřejněnému záměru se poté mohou lidé vyjadřovat, podávat k danému námítky, či projevit svůj zájem o to být smluvní stranou. Právě i z těchto důvodů stíhá zákon o obcích **právní jednání obce učiněná bez povinného zveřejnění záměru absolutní neplatností**.

Stěžejní pro posouzení toho, zda je či není třeba před uzavřením smlouvy zveřejnit záměr, je ustanovení § 39 odst. 1 a 3 zákona o obcích, dle něhož platí, že **je třeba vždy zveřejnit záměr obce** prodat, směnit, darovat, pronajmout, propachtovat nebo vypůjčit **hmotnou nemovitou věc nebo právo stavby** anebo je přenechat jako výprosu a záměr obce smluvně zřídit právo stavby k pozemku ve vlastnictví obce. **Povinnost zveřejnit záměr zde však není dána**, pokud se jedná o pronájem bytů nebo hrobových míst anebo o pronájem, pacht nebo výpůjčku majetku obce na dobu kratší než 30 dnů nebo jde-li o pronájem, pacht, výprosu nebo výpůjčku právnické osobě zřízené nebo založené obcí nebo právnické osobě, kterou obec ovládá.

Výše uvedený výčet případů, kdy je obec povinna zveřejnit záměr, se jeví na první pohled vcelku jasný a srozumitelný. **V praxi však nastávají situace, kdy není zcela**

zřejmé, zda před tím kterým právním jednáním je či není obec povinna záměr zveřejnit. Za příklad lze přitom uvést smlouvy o smlouvách budoucích či dodatky smluv již dříve uzavřených.

Smlouvami o smlouvách budoucích se zakládá závazek, že mezi sebou v budoucnu strany danou smlouvu skutečně uzavřou. Pokud by se tak nestalo, mohla by se jedna ze stran domáhat uzavření smlouvy i soudní cestou. Ačkoliv tak na základě této smlouvy o smlouvě budoucí ještě nedochází k samotné realizaci hlavního záměru, které strany sledují (prodej, směna, dar apod.), zavazují se, že tak za splnění jistých podmínek v budoucnu učiní. Již při uzavírání smlouvy o smlouvě budoucí je tedy třeba při rozhodování o tom, zda záměr zveřejnit, či nezveřejnit, sledovat, zda právní jednání, které má být učiněno v budoucnu, spadá pod výčet povinně zveřejňovaných dispozic s majetkem dle ustanovení § 39 odst. 1 a 3 zákona o obcích. **Pokud pod tento výčet v budoucnu zamýšlené právní jednání spadá, je třeba zveřejnit i záměr uzavřít smlouvu o smlouvě budoucí.**

Dodatky již uzavřených smluv, na které se povinnost zveřejnit záměr vztahovala (shodně jako smlouvy o smlouvách budoucích), v ustanovení § 39 odst. 1 a 3 zákona o obcích výslovně nezaznávají. I zde však je v jistých případech dovozována povinnost zveřejnit záměr takový dodatek uzavřít. Rozhodné je, zda těmito dodatky dochází ke **změně tzv. podstatných prvků právního vztahu, tj. takové náležitosti, které jsou pro něj charakteristické**. Jestliže se totiž mění tyto podstatné prvky právního vztahu, musí uzavření tohoto dodatku předcházet zveřejnění záměru.

Typicky půjde o změnu druhé smluvní strany (převod smlouvy), rozšíření předmětu nájmu, zásadní změna účelu užívání pronajaté věci, změna výše sjednaného nájemného, změna kupní ceny apod. **Naopak není nutné záměr zveřejnit**, jestliže se jedná o změnu způsobu placení nájemné-

Mgr. Petr Malíšek
specialista na územní plánování a správní řízení

Absolvoval magisterský obor právo a právní věda na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v roce 2020, kde úspěšně složil státní závěrečnou zkoušku a obhájil diplomovou práci na téma „Kasační princip správního soudnictví a výjimky z něj“. Při studiu získal cenné zkušenosti několikaletou praxí na odboru veřejných zakázek Rektorátu Masarykovy univerzity a rovněž v brněnské advokátní kanceláři zaměřující se na právo korporátní a závazkové. Zkušenosti se správním řízením a problémy územních samosprávních celků v oblasti územního plánování a stavebního řádu získal a nadále je i aktivně rozšiřuje v rámci Poradny pro obce, kterou KVB advokátní kancelář pro Svaz zajišťuje.

ho, či kupní ceny, změnu důvodů pro podání výpovědi nebo odstoupení od smlouvy, či pokud by jistou skutečnost (nastalou již ze samotné smlouvy) obec uzavřením dodatku pouze deklarovala, kupř. zvýšení nájemného dle inflační doložky. V této věci je totiž nutno uvést, že právo vyjádřit se k záměru prodloužit či změnit stávající například nájemní smlouvu a předložit vlastní nabídku přísluší nejen stávající smluvní straně, ale i ostatním zájemcům. Tito totiž mohou obci nabídnout prokazatelně vý-

hodnější podmínky v případě, že nedojde k prodloužení stávající nájemní smlouvy dodatkem.

Na závěr lze tedy s ohledem na výše uvedené doporučit, aby příslušný orgán obce vždy nejdříve pečlivě zkontroloval ustanovení § 39 odst. 1 a 3 zákona o obcích a zvážil, zda před učiněním toho kterého právního jednání nebude třeba nejdříve zveřejnit záměr. Pokud by zde totiž povinnost zveřejnění záměru dána byla a obec

tak i přesto neučinila, právní následky by za několik takto „ušetřených“ týdnů opravdu nestály. Dotčené právní jednání, které měla obec v plánu učinit, by totiž bylo stiženo absolutní neplatností, což znamená, že by bylo od počátku neplatné a jako takové nevyvolávalo žádné v něm předvídané právní důsledky. Tuto vadu by přitom nebylo možné dodatečně zhojit.

*Mgr. Petr Malíšek
advokátní koncipient*

Vybrané dotazy

Otázek na toto téma dostáváme do naší kanceláře hodně. Budete-li mít i vy jakékoli konkrétní dotazy k problematice zveřejňování záměru, neváhejte se obrátit na Poradnu pro obce.

■ **Je obec povinná zveřejnit záměr přičlenění obecního pozemku honebnímu společenstvu?**

Obec nemá povinnost zveřejnit záměr o přičlenění honebních pozemků. Zákon o obcích obsahuje výčet právních jednání, na které se vztahuje povinnost zveřejnit záměr. Povinnost zveřejňovat záměr nelze přitom vztahovat na další právní jednání v tomto zákoně výslovně nezmíněná. Přičlenění honebního pozemku ve svém výčtu toto ustanovení neobsahuje, zveřejnění záměru není tudíž nutné.

■ **Může obec prodat pozemek zájemci, který projevil zájem ho koupit formou přímého prodeje, aniž by došlo ke zveřejnění záměru?**

Obec musí vždy v případě prodeje pozemku zveřejnit záměr prodeje, a to nejméně po dobu 15 dnů před rozhodnutím zastupitelstva vyvěšením na úřední desce obecního úřadu, aby se k němu mohli vyjádřit případní zájemci, přičemž záměr může být také zveřejněn způsobem v místě obvyklým. Pokud nebude záměr zveřejněn, je smlouva o prodeji absolutně neplatná. Jinými slovy, prodat pozemek ve vlastnictví obce bez předchozího řádného zveřejnění záměru nelze.

■ **Jaké jsou důsledky zveřejnění vadného záměru?**

Pokud byly ve zveřejněném záměru uvedeny údaje chybné, je třeba dle okolností zvážovat, zda byla dodržena podmínka určitosti, tj. zda byly vady takové, že záměr ve skutečnosti nebyl zveřejněn (není náležitě identifikována nemovitost nebo zvážovaná majetková dispozice). Pokud nastala taková situace, je následné majetkoprávní jednání od počátku neplatné. Dále je nutno uvést, že případ, kdy nebyl

záměr zveřejněn po celou dobu 15 dnů před rozhodnutím příslušného orgánu obce, je třeba považovat za nezveřejnění, což znamená absolutní neplatnost následně učiněného majetkoprávního jednání – typicky smlouvy.

■ **Je nutné zveřejňovat záměr, jde-li obci o vklad nemovité věci do základního kapitálu obchodní společnosti?**

Na základě judikatury je vztah vzniklý vkladem nemovitosti do základního kapitálu mezi společníkem a obchodní společností chápán coby srovnatelný se vztahem vzniklým kupní smlouvou, nicméně vzhledem ke skutečnosti, že ve výčtu dispozic uvedených v ustanovení § 39 odst. 1 zákona o obcích, jejichž realizaci musí záměr předcházet, vklad nemovité věci do základního kapitálu obchodní společnosti není, povinnost zveřejnit záměr se na tento případ dle našeho názoru nevztahuje (vzhledem ke skutečnosti, že následkem nezveřejnění záměru je absolutní neplatnost právního jednání, je dle našeho názoru nutné povinnost zveřejnit záměr nevykládat rozšiřujícím způsobem, byť je nepochybné, že se jedná o závažnou majetkovou dispozici).

Navzdory uvedenému ale doporučujeme v těchto situacích záměr zveřejňovat, neboť jak bylo uvedeno již výše, vklad nemovité věci do základního kapitálu obchodní společnosti svojí závažností v zásadě odpovídá prodeji. V souvislosti s uvedeným je třeba rovněž upozornit na stávající výkladovou praxi Ministerstva vnitra, které povinnost zveřejnit záměr u vkladu hmotného nemovitého majetku do základního kapitálu obchodní společnosti dovozuje – i s ohledem na tento názor je proto vhodné postupovat obezřetně.

■ **Obec zveřejnila záměr na prodej celého pozemku, avšak následně došlo k prodeji pouze části pozemku. Je takový postup v pořádku?**

Uzavřená smlouva na prodej pozemku musí být vždy v souladu se záměrem, jehož zveřejnění musí schválení kupní smlouvy zastupitelstvem obce předcházet. Jestliže byl v záměru uveden jako předmět prodeje celý pozemek, načež došlo bez zveřejnění jiného záměru k prodeji pouze části tohoto pozemku, je taková kupní smlouva od počátku, tedy absolutně, neplatná. Aby mohlo dojít k prodeji části pozemku, musí tato možnost být záměrem připuštěna.

■ **Může obec zrušit záměr na prodej pozemků po projednání nabídek na zasedání zastupitelstva?**

Ano, může. Ačkoliv je zveřejnění záměru v případě stanovených dispozic povinné, obec není povinná některou z podaných nabídek vybrat. Je tedy možné, aby obec od zamýšlené dispozice zcela upustila, případně aby zveřejnila nový záměr. Vždy by ale mělo být postupováno transparentně a nemělo by docházet k účelovému manipulování.

■ **Je nutné zveřejňovat záměr v souvislosti s dohodami o předkupním právu?**

Judikatura v této věci dosud mlčí, jelikož však uzavřením dohody o předkupním právu dochází k omezení vlastníka v budoucím nakládání s nemovitostí (musí příslušné osobě přednostně nabídnout uzavření kupní smlouvy), lze zveřejnění záměru v této věci jen doporučit.

*odpovědi na dotazy
zpracovala KVB advokátní kancelář*

Připomínkujeme

V září jsme připomínkovali především:

Politika architektury a stavební kultury České republiky – Aktualizace 2022

Předkládá Ministerstvo pro místní rozvoj, za Svaz připomínkuje Ivona Mottlová

Politika architektury a stavební kultury České republiky – Aktualizace 2022 je nelegislativní strategický dokument s celostátní působností. Stanovuje vizi a základní cíle ve střednědobém až dlouhodobém horizontu, které vedou ke zvýšení kvality vystavěného prostředí. Svaz upozornil na skutečnost, že naplňování řady opatření, která mají přispět k naplnění vize a zvýšení kvality vystavěného prostředí, není myslitelné bez výrazného navýšení rozpočtu na implementaci jednotlivých opatření včetně spolupráce s okruhem zainteresovaných partnerů v roli garatnů či spolugaratnů. Řada zásadních připomínek směřovala k větší precizaci jednotlivých opatření.

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů

Předkládá Ministerstvo průmyslu a obchodu, za Svaz připomínkuje Alena Klimtová

Návrh zákona o elektronických komunikacích byl předložen s cílem precizace problematiky vymezení osob s nízkými příjmy pro účely poskytování zvláštních cen v rámci univerzální služby, aby došlo k efektivnímu zacílení poskytování tzv. zvláštních cen pro potřebné uživatele a umožnit státu kontrolu čerpání těchto zvláštních cen. Svaz k návrhu uplatnil zásadní připomínku, a to aby do definice osoby s nízkými příjmy pro účely tohoto zákona byla doplněna rovněž osoba pobírající přídavek na dítě.

Návrh vyhlášky o nikotinových sáčkích bez obsahu tabáku

Předkládá Ministerstvo zdravotnictví, za Svaz připomínkuje Claudia Varhol

Svaz v návrhu kvitoval vyznačení explicitního varování, že výrobek není určen osobám 18 let, apeloval však na potřebu novelizace zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, který by obsahoval zákaz prodeje nikotinových sáčků osobám mladším 18 let. Upozornil také na vhodnost následné úpravy této problematiky také v zákoně o regulaci reklamy (obdobně jako u tabákových výrobků).

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 480/2020 Sb., o užívání pozemních komunikací zpoplatněných časovým poplatkem

Předkládá Ministerstvo dopravy, za Svaz připomínkuje Martin Pikous

Návrh zpoplatňuje od 1. 1. 2023 užití nových dálničních úseků zprovozněných v průběhu téhož roku. Jedná se o úseky na dálnicích D3, D7 a D38 v celkové délce 28 km. Ve dvou z těchto případů se jedná o úseky plnící funkci městského obchvatu. Svaz proto zpoplatnění těchto úseků odmítl. Spolu s tím předložil opakovaný návrh na zrušení poplatku na některých městských obchvatech (př. Otrokovice, Frýdek-Místek).

Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 470/2012 Sb., o užívání pozemních komunikací zpoplatněných mýtným

Předkládá Ministerstvo dopravy, za Svaz připomínkuje Martin Pikous

V souvislosti se zprovozněním nových úseků dálnic Ministerstvo dopravy navrhuje zpoplatnění těchto úseků také mýtným. Svaz odmítl zpoplatnění těchto úseků, u kterých by hrozil přesun tranzitní nákladní dopravy do center měst. Připomněl zároveň dlouhodobý problém nedostatečné regulace tranzitní nákladní dopravy.

Dále jsme se zabývali následujícími právními normami:

U těchto návrhů právních předpisů nebyl zjištěn negativní dopad do činnosti měst a obcí.

- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a vyhláška o stanovení správních obvodů obcí s rozšířenou působností, území obvodů hlavního města Prahy a příslušnosti některých obcí do jiného okresu
- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška o ověřování shody opisu nebo kopie s listinou a o ověřování pravosti podpisu
- Návrh nařízení vlády o zvýšení některých dávek péčovské péče, státních příspěvků a zaopatřovacího příspěvku podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí
- Návrh vyhlášky o stanovení podmínek zdravotní způsobilosti osob k provozování dráhy a drážní dopravy
- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška o stanovení seznamu léčivých látek a pomocných látek, které lze použít pro přípravu léčivých přípravků
- Návrh zákona o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů
- Návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem kapitálového trhu
- Návrh zákona, kterým se mění zákon o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti
- Návrh zákona o zrušení obsoletních právních předpisů a zřehlednění právního řádu České republiky
- Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků
- Návrh vyhlášky o stanovení technických podrobností, rozsahu a způsobu poskytování doplňkových služeb

Výběr z judikatury Nejvyššího správního soudu

Řízení před správními soudy: ochrana před nezákonným zásahem; k pojmu „správní orgán“

Pokud zaměstnanec Kanceláře Poslanecké sněmovny neumožní vstup do budovy osobě, která se chce jako veřejnost účastnit jednání orgánů Sněmovny, jedná kancelář jako správní orgán ve smyslu § 4 odst. 1 s. ř. s. (Podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2022, čj. 14 A 222/2021-72)

Stavební řízení:

stavba na hranici pozemku; sousední pozemky; společné řízení

I. Jestliže dva sousedé požádají ve stejné době o umístění stavby na svém pozemku, přičemž jejich záměry jsou vzájemně neslučitelné pro nedodržení odstupu navržených staveb od sebe (§ 25 odst. 2 a odst. 4 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území), měl by stavební úřad obě řízení spojit a vést ve věci společné řízení (§ 140 správního řádu). Pokud tak neučiní, může jeho postup přesto obstát, pokud materiálně posoudí oba záměry ve vzájemné souvislosti.

II. Ve společném řízení by se měl stavební úřad nejprve pokusit o smírné řešení rozporů mezi oběma stavebníky (§ 5 správního řádu). Jestliže stavebníci odmítnou své záměry upravit tak, aby požadavkům právních předpisů vyhověly, v naprosté většině případů by je měl stavební úřad odkázat na řízení o výjimce z těchto požadavků (§ 26 vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území), a nebude-li možné výjimku vydat, pak by měl obě žádosti zamítnout. Zcela výjimečně může dát stavební úřad jednomu ze záměrů přednost, pokud takový postup přesvědčivě odůvodní.

III. Od zákonného požadavku dodržení vzájemných odstupů stavby je třeba odlišovat zákaz znemožnit zástavbu sousedního pozemku (§ 23 odst. 2 vyhlášky o obecných požadavcích na využívání území). Nemožnost zástavby se neposuzuje ve vztahu ke konkrétnímu projektu či záměru souseda, ale výhradně jen ve vztahu k možnosti umístit kdekoli na sousedním nezastavěném pozemku stavbu určitého typu, pro který je územním plánem určen.

(Podle rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 1. 2022, čj. 30 A 1/2020-133)

Stavební řízení:

zastavěná plocha; koeficient zastavěnosti pozemku

Pro účely výpočtu koeficientu zastavěnosti pozemku či podobného regulativu stanoveného v nástrojích územního plánování je třeba chápat zastavěnou plochu jako plochu pod půdorysem jakékoli stavby ve smyslu zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, bez ohledu na to, jestli má podlaží.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2022, čj. 6 As 288/2021-41)

Přestupky:

příkaz; přerušování běhu promlčecí doby

Je-li řízení o přestupku zahájeno vydáním příkazu, proti kterému byl účinně podán odpor, přerušuje se promlčecí doba oznámením příkazu obviněnému (§ 32 odst. 2 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich].

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2022, čj. 6 As 305/2021-37)

Správní trestání:

uložení a výše pokuty za provozování internetových hazardních her bez povolení

I. Právnícká osoba, která má sídlo v jiném členském státě Evropské unie, je oprávněna požádat o vydání základního povolení k provozování konkrétního druhu hazardní hry; pokud tak neučiní a po nabytí účinnosti zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, na území České republiky nadále provozuje bez povolení internetovou technickou hru, dopustí se správního deliktu (přestupku) podle § 123 odst. 1 písm. b) citovaného zákona, za což jí lze uložit pokutu.

II. Při určení výše pokuty podle § 123 odst. 7 písm. a) zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, není možné přehlížet roli internetu jako zvláštního „kanálu“ k nabízení hazardních her, který zvyšuje jejich společenská rizika. Naopak z hlediska výše pokuty nemá význam, je-li pachatelem právnícká osoba usazená a licencovaná v jiném členském státě Evropské unie. Podstatné je, že tato osoba provozovala online hazard bez povolení – tudíž bez dostatečně efektivního dohledu a dodržení záruk z hlediska ochrany spotřebitelů a veřejného pořádku v České republice.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2022, čj. 5 As 6/2021-35)

Hospodářská soutěž:

narušení hospodářské soutěže; obecně závazná vyhláška obce

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže je oprávněn uložit obci pokutu podle § 22aa zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění účinném do 18. 10. 2016, za narušení hospodářské soutěže v rozporu s § 19a odst. 1 citovaného zákona,

které je důsledkem obecně závazné vyhlášky vydané touto obcí.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 4. 2022, čj. 7 As 60/2020-34)

Řízení před správními soudy:

osoba zúčastněná na řízení; svobodný přístup k informacím; námitky. Právo na informace: využití informací v politickém boji; legitimní zájem na informace o platech v minulosti

I. Osoba zúčastněná na řízení nemůže rozhodovat žalobní body, jakkoli s napadeným rozhodnutím správního orgánu rovněž nesouhlasí (§ 34 odst. 3 s. ř. s.). To však neplatí ve specifickém typu řízení podle § 16 odst. 5 věty druhé zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, kdy soud může povinnému subjektu nařídít požadované informace poskytnout. Osoba zúčastněná na řízení, která nemohla podat žalobu, neboť jí výrok napadeného rozhodnutí správního orgánu prospívá, může v takových věcech v řízení o žalobě vznášet i takové námitky, kterými nezávisle na žalobě zpochybni správnost důvodů žalobou napadeného rozhodnutí. Krajský soud v řízení podle citovaného ustanovení musí posoudit všechny otázky, které jsou ve věci mezi účastníky řízení a osobami zúčastněnými sporné.

II. Pokud žadatel v minulosti využíval jím získaných informací o platech úředních osob (§ 8b zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím) v politickém boji, posiluje to tezi, že žadatel skutečně shromažďuje informace ve veřejném zájmu a pro účely veřejné debaty ve smyslu nálezu Ústavního soudu ze dne 17. 10. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1378/16, č. 188/2017 Sb. ÚS.

III. Osoby na vrcholných pozicích ve veřejné správě musí počítat se zvýšeným zájmem veřejnosti, což se projeví i v možnosti žadatelů získat informace o jejich platech (§ 8b zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím). Obecně však platí, že s plynutím času, zejména pokud takové osoby již ve vrcholné pozici nejsou, klesá legitimní zájem na poskytnutí informace o jejich platech v minulosti.

IV. Údaje o platech poskytovaných z veřejných prostředků (§ 8b zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím) nepředstavují nějakou zvláštní či zvlášť chráněnou kategorii osobních údajů (srov. čl. 9 nařízení 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů; § 66 odst. 6 zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů).

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2022, čj. 10 As 542/2021-99)

Zdroj: Sbíрка rozhodnutí Nejvyššího správního soudu

Že někdy dojde i na bizarní situace, nám do naší rubriky napsala starostka obce Stvolínky **Pavλίna Ištoková**. A že vůbec není jedno-
duché přebírat úřad od svých „předků“ a co to může dále obnášet, nám zase napsala starostka obce Sudice **Olga Dočkalová**. Máte
podobné zkušenosti? Napište nám je a podělte se o ně se svými kolegy.

Řekněte si starostce, ať vám přidá

Ve Stvolínkách jsme se s manželem objevili v roce 1996, koupili jsme starý dům a celkově ho postupně a většinou vlastními silami opravili. V roce 1999 jsme se do vesnice přestěhovali. Zde se nám narodily obě děti.

Do zastupitelstva jsem se zapojila v roce 2006 a v roce 2014 jsem se stala starostkou. V minulosti jsem byla bankovní úředník, finanční poradce a metodik softwarové firmě. Mám ráda cestování, ale také to aktivní, někam chodit, něco vidět a něco zažít. Ale také miluji chvílky relaxace s háčkováním nebo pletením, dobrou knížkou, zahradničení a pořídili jsme si i slepičky a včeličky.

Jeden infarktový zážitek s dobrým koncem jsem zažila v roce 2019. Jsme malá obec, zaměstnance na údržbu obce má-

me tři. Jsme vlastníky krásně opraveného obecního sálu, který občas pronajímáme pro rodinné oslavy nebo svatby. Tak to bylo i tentokrát, jen svatba nebyla malá ale pořádná romská asi s 80 svatebčany. Když byla zába-
va v plném proudu, tak se něco pokazilo, na WC praskla voda a začala plnit místnost sociálního zařízení. Zdrčený tatínek nevěsty vyběhl před sál a chytil místního člověka, co prý má dělat. Ten nelenil a volal mě, starostce. Hrklo ve mně jak ve starých pendlovkách a už jsem běžela na sál, volala jsem rychlou rotu, aby mi přišli na pomoc. Jednoho jsem naštěstí zastihla, a tak jsme se před sálem sešli tři, já, údržbář a kamarád (místní člověk, který mi volal). Rychle jsme za-

stavili hlavní přívod vody a běželi zjistit, jak to vypadá a co se vlastně stalo.

Na sociálkách to vypadalo jako na dětském brouzdališti. Rychle jsem naházela staré ubrusy do vchodu, aby voda nezničila krásně zrenovované parkety. Hledali jsme závalu a já nabírala vodu do kbelíků a vynášela ji mezi svatebčany, kteří se nedali rušit, ven za zvuků romské kape-
ly. Hlavou se mi honilo, co si teď počnu s „cikánskou svatbou“, kterou budu muset ukončit, protože bez záchodů to prostě nejde.

Chlapi naštěstí na závalu rychle přišli, povedlo se jim jí opravit. Postupně jsme vynosili všechnu vodu, všechno jsme to uklidili. Tatínek nevěsty nám děkoval, že jsme ho zachránili před ostudou. Pro mě nejve-
selejší okamžik nastal, když jsem odcházela, chytil mě jeden starší romský tatík kolem ramen a povídá: „Pani uklizečko, jste moc šikovná, řekněte si starostce, ať vám přidá.“ Vzala jsem si to za své a svým pomocníkům koupila pořádnou odměnu.

*Pavλίna Ištoková
starostka obce Stvolínky*

Náš dlouhodobý šlágr jménem PAŘEZY

Jsem profesí lesní inženýr, kromě starostování (třetí volební období) a vedení komunální firmy TS Malá Haná svou profesi vykonávám jako odborný lesní hospodář pro Obecní lesy Sudice. Mezi moje zájmy patří zejména cestování a myslivost, pokud vystačí čas.

Do funkce starostky jsem nastoupila na naši malou pětsethlavou obec v roce 2010. Proběhla u nás doslova revoluce. Obyvatelé byli již delší dobu znechuceni hrubým jednáním tehdejšího vedení obce. Volby jsme vyhráli a měli si převzít úřad. Ovšem ouha. Vymazané počítače, odnesené dokumenty, dokonce i kartotéka obyvatel a ověřovací knihy. Hozené klíče na stůl a účty obce téměř nulové. Co nám však nechybělo, byl elán a vůle, že se o naši obec umíme postarat a dokážeme změnit vnímání obecního úřadu z ONI a MY na MY VŠICHNI. Což se povedlo dokonale. Jsme výborný tým zastupitelů a málokterá obec má tolik pomocných rukou a aktivních obyvatel od dětí až po důchodce. A co si budeme namlouvat, on také společný třídní nepřítel udělá své a společnost stmelí. S tím však bývalé vedení nepočítalo a jeho snahy „zpříjemnit“ novým představitelům obce život neberou konce.

Cokoliv uděláme, tak nás čekají buď nějaké kontroly, nebo rovnou kriminálka. Jednou jsme dokonce lidem napsali na nástěnky na zastávkách „Výsledkovou listinu bývalého vedení aneb Jak to současnému vedení natřít“. Tam jsme informovali oby-

vatele, co po nás tito lidé chtěli v rámci žádosti o informace, nebo jsme vypsalí seznam jejich „oznámení“ na různé úřady. Závěrem jsme vtipně rozhodli jejich aktivitu a lidé se bavili. Vysloužili jsme si pokutu 5000 Kč od ÚOOÚ, ačkoliv tam byly uvedeny jen jejich jména bez adresy a další identifikace!

Zkrátka někdo má v obci jednoho nebo i několik nespokojených občanů a my si vystačíme s bývalým starostou a místostarostou. Je to náš sudický folklór a tito lidé vás drží stále ve střehu. Zažili jsme toho již tolik, že bychom si mohli otevřít na úřadě poradnu pro starosty. Kolegové z okolí se často ptají na různé problematiky, protože ví, jak to u nás chodí.

Jako špatný vtip, ale ze života starosty, lze uvést náš dlouhodobý šlágr jménem PAŘEZY. V roce 2014 jsme obdrželi dotaci na rekonstrukci starého obecního sadu, který byl zarostlý náletem a plný starých myrabolánů. Projektanti naprojektovali frézování jen části větších pařezů. Přišlo nám daleko praktičtější vzít bagr a pařezy vykopat. Cena u projektantů byla stejná za frézování, kopání či trhá-
ní pařezů, takže jsme se neobtěžovali s administrativou změn.

Nakonec to vyhodnotili, že se zde žádný trestný čin nestal. Ovšem to nestačilo, tak šlo za další rok oznámení na SFŽP, které nakonec vyhodnotilo výdaje za kopání pařezů jako neuznatelné a museli jsme vrátit část dotace. Dobře, tak jsme si kopání pařezů zaplatili ze svého, ten efekt za to stál. Při konstatování na fondu, že byt mám blond vlasy, tak jsem přesvědčená, že kopání nebo frézování pařezů je stále likvidace pařezů. Nezbylo jim než souhlasit, ale... Oznamovatel na SFŽP měl dokonce tu drzost se zeptat v žádosti o informace podané u nás na úřadě: Kdo škodu (vrácení dotace) obci zaplatí? Odpověděla jsem, že by měl ten, který to udal a poškodil vlastní obec!

Ovšem ani to nestačilo, a tak šlo oznámení na Českou inspekci životního prostředí.

Tam podle zákona o odpadech jsme uložili pařezy sice na svůj pozemek, ale jedná se o odpad a pozemek k tomuto účelu neměl patřičné povolení. Nechali jsme si napsat stanovisko odboru ŽP, že máme pařezy využít jakožto broukoviště. Podle zákona o ochraně přírody je to z jejich pohledu v pořádku, zvláště v zemědělské krajině. Ale podle zákona o odpadech nás čeká pokuta kolem 10 tisíc Kč. A tak se hádáme s úřady o slovíčka uložení a využití! Případá vám to směšné? Nám také, taková je však skutečnost. Kdo chce starostu „uvařit“ mnohdy na nesmyslnosti zákonů, tak se mu to pravděpodobně povede. Nedělat nic je však také špatně. Starosta musí počítat s tím, že úplně všechno je možné, jen se nesmí vzdávat a ztrácet životní nadhled!

Olga Dočkalová
starostka obce Sudice

Předsednictvo Svazu, 2. září 2022, Praha

Předsednictvo po kontrole úkolů přijalo informaci o stavu členské základny, která v současné době čítá 2775 členů s počtem obyvatel přes 8 550 000, a následně zprávu o hospodaření Svazu k 30. červnu 2022. Obě zprávy vzalo Předsednictvo na vědomí a doporučilo k předložení Radě Svazu.

V souvislosti z hospodařením Svazu byl projednán návrh na tisk a distribuci tzv. vánočního balíčku pro zastupitele, který by obsahoval vzdělávací a praktické materiály užitečné zejména pro nově zvolené starosty. S tím souvisela i úprava rozpočtu.

Následně členové Předsednictva projednali **návrh rozpočtu Svazu na rok 2023**, který byl předložen ve dvou variantách. První variantou je rozpočet bez nově uvažovaných vzdělávacích aktivit, tedy ve stejném rozsahu činností Svazu jako tomu bylo doposud. Druhá varianta obsahuje nově rozpočtovanou aktivitu Svazu spojenou s komerčním vzděláváním měst a obcí, které by plynule navázalo na projekt ESO, jehož realizace bude v dubnu 2023 ukončena. Přítomní se přiklonili k variantě první, k možnosti dalšího vzdělávání se vrátí v průběhu roku 2023. Návrh rozpočtu byl doporučen Radě ke schválení.

Příjmy:

a) Příjmy kapitálové	500 000,00 Kč
b) Příjmy na zajištění činnosti	
a aktivit kanceláře:	82 024 000,00 Kč
c) Převed z rezervního fondu:	7 819 900,00 Kč

Výdaje:

a) Výdaje na investice a majetek:	500 000,00 Kč
b) Výdaje na zajištění činnosti	
a aktivit kanceláře:	89 843 900,00 Kč
c) Převed do rezervního fondu:	0,00 Kč

(Přebytek hospodaření Svazu minulých let – rezervní fond Svazu k 31. prosinci 2021 je ve výši 46 241 727,97 Kč, tj. rezervní fond se sníží na 38 421 827,97 Kč.)

Předsednictvo přijalo informace o stavu realizace svazových projektů – projekt s VNG pro MMR přímo pro Evropskou komisi byl řádně ukončen, projekty Smart Česko a OLEK pokračují dle nastavených termínů, k projektu Odolná samospráva a veřejná správa v zemích Východního partnerství (resilience) se projednával časový harmonogram. Na vědomí pak vzalo stav implemen-

tace programového období 2021–2027 a dalších programů EU. V rámci projednávání bodu **aktuální legislativa** předseda Svazu navrhl apelovat na vládu v souvislosti s nařízením navýšení odměn zaměstnanců ve veřejné správě o 10 %. Obce požadují kompenzaci od 1. září do konce roku a dále požadují navýšit příjmy v rámci přenesené působnosti. Obce na konci roku vyčíslí dopady do jejich rozpočtů, které způsobil tento zásah státu do jejich samosprávné činnosti. *Více k tématu v rubrice Krátké zprávy.*

Předsednictvo schválilo Stanovisko Svazu k návrhům podoby meziobecní spolupráce formou tzv. **společenství obcí**. Ministerstvo vnitra obnovilo práce na úpravě meziobecní spolupráce v zákoně o obcích. Vznikla pracovní skupina tvořená zástupci MV, SMO ČR, SMS ČR a některých DSO. V rámci této pracovní skupiny byl Svaz požádán o formulaci stanoviska k myšlence vzniku tzv. Společenství obcí, speciální formy DSO, která by ve-

dle činnosti na úseku samostatné působnosti umožňovala vykonávat formou sdíleného úředníka také působnost přenesenou. Stanovisko Svazu vychází ze zdůvodnění návrhu novely zákona z roku 2019, na jejíž tvorbě se Svaz aktivně podílel, současný návrh byl konzultován s Výborem DSO, Antonínem Líznerem (projekty MOS a CSS) a Mgr. Ing. Davidem Bohadlem, Ph.D. Stanovisko podporuje vznik tzv. Společenství obcí jako zvláštní formy DSO (za splnění podmínek lze transformovat DSO) sdružující obce v rámci území ORP, přičemž každá obec by mohla být součástí jen jednoho SO. Existence SO se nijak nepromítne do působnosti obcí, rozhodnutí budou nadále činěna jménem obce,

nicméně vykonávána může být úředníkem SO. Zaměstnanec SO bude běžný úředník dle zákona č. 312/2002 Sb. a oprávněná osoba dle správního řádu. Nastavení financování je primárně otázkou členských obcí (členské příspěvky, platby za úkon). Nicméně Svaz apeluje na MV, aby novelu zákona doprovázel alespoň pro pilotní období dotační program (zejména na financování úvazků manažerů SO).

V další části jednání byla hodnocena soutěž Nejlepší starosta 2018–2022 (bylo doporučeno soutěž pořádat i v roce 2026), byly podány informace z jednání pracovních skupin a komisí a projednávána byla také již příprava XIX. sněmu Svazu, který by se měl konat v příštím roce ve dnech 18. a 19. května v Olomouci.

Řada témat a návrhů padla také v rámci závěrečné diskuse. Projednávala se příprava nadcházející CFK a Právní konference v příštím roce, Výzva profesních organizací lesnicko-dřevař-

ského sektoru k zahájení diskuse o přístupu ke krajině, lesům, ochraně přírody a řešení požárních rizik, problematika valorizace plateb za uprchlíky a další. Vzhledem ke komunálním volbám bylo také rozhodnuto o korespondenčním hlasování Rady k předloženým materiálům.

Komise pro informatiku, 5. září 2022, on-line

Hlavním bodem zasedání komise byla otázka nově ustavované Digitální informační agentury a s tím spojená problematika digitalizace a eGovernmentu. Zmíněna byla i problematika připravované směrnice NIS2. Komise se jednoznačně shodla na pokračování své aktivní činnosti do doby ustavení nové komise po komunálních volbách.

Komise pro kulturu a cestovní ruch, 8. září 2022, on-line

Předmětem jednání bylo zejména zvážení apelu na ustavení náměstka pro cestovní ruch při gesčním orgánu. O této otázce byla otevřena diskuse s tím, že závěry k ní budou uzavřeny po hlasování per rollam. Komise také shrnula svou činnost za uplynulé volební období a činnost do doby, než bude ustavena komise po komunálních volbách.

Pracovní skupina obcí II. typu, 13. září 2022, on-line

Poslední zasedání této pracovní skupiny před volbami bylo věnováno problematice dosavadní činnosti a výsledků pracovní skupiny. Zvláštní pozornost byla věnována problematice stavebního práva a odpadové legislativě. Byly zmíněny a diskutovány i dílčí problémy spojené s ukrajinskou krizí a jejími dopady na města a obce.

Pracovní skupina pověřenců DPO, 15. září 2022, on-line

Pracovní skupina se věnovala otázce zahájení školního roku a využívání e-mailových adres žáků ve spojení s Obecným nařízením o ochraně osobních údajů. Diskutovala rovněž o pokračování ve své činnosti a dosavadních tématech, jež byly projednány.

oznámení

Aktualizovaná Příručka pro člena zastupitelstva obce je na světě

Svaz pro vás v rámci projektu ESO letos opět připravil již tradiční Příručku pro člena zastupitelstva obce po volbách. Tato Příručka, kterou Svaz vydává od roku 2002 po každých komunálních volbách, přináší základní přehled o činnosti zastupitele a jeho povinnostech. Svě si v ní najdou jak nováčci poprvé zvolení do zastupitelstev, tak, s ohledem na neustále se měnící le-

gislativu, na kterou příručka pamatuje, i ti zastupitelé, kteří byli do svých funkcí zvoleni opakovaně. Příručku v tištěné podobě obdržíte do obcí jako součást balíčku s dalšími publikacemi od Svazu na přelomu roku. Pokud máte o příručku zájem dříve, lze ji nalézt v elektronické podobě na stránkách www.smocr.cz.

Kostelní Lhota ze Středočeského kraje je Vesnicí roku 2022

Na Jarmarku venkova v Luhačovicích byly dne 17. září 2022 vyhlášeny celorepublikové výsledky soutěže Vesnice roku 2022. Vítěze a nositele titulu „Vesnice roku 2022“ – **Kostelní Lhotu** ze Středočeského kraje vyhlásil místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš. Druhé místo obsadila obec **Třeštice** z Kraje Vysočina. Na třetím místě se umístila a pomyslné stupně vítězů tak uzavřela obec **Poniklá** z Libereckého kraje.

V kategorii Cena veřejnosti, kdy o vítězi rozhodla široká veřejnost svým hlasováním, zvítězila obec Třeštice z Kraje Vysočina. Koláčovou cenu za nejlepší domácí koláče pak obdržela obec Zašová ze Zlínského kraje.

O vítězích krajských kol jsme informovali již v INS č. 8–9/2022, kde jste mohli najít i bohatou fotogalerii. Připomeňme nyní tedy jen, že do letošního 26. ročníku soutěže Vesnice roku se přihlásilo celkem 176 obcí, nejvíce přihlášených bylo z Jihomoravského kraje, a to 20. Vítěz a nositel titulu Vesnice roku 2022 získá finanční odměnu formou dotace ve výši až 2,6 milionů korun od Ministerstva pro místní rozvoj. Vítěze celostátního kola podporuje i Svaz. 1. místo oceňuje částkou 100 000 Kč, druhé 60 000 Kč a třetí místo částkou 40 000 Kč.

Život lidí a fungování měst a obcí zlepšují komunální projekty. Jaké nám jsou příkladem v roce 2022?

Kulturní centrum v Klášterci nad Ohří se stalo Komunálním projektem roku 2022. Zvítězilo v letošním velmi silném ročníku tradiční soutěže, do kterého se přihlásilo 88 projektů z měst a obcí z celé České republiky. Výsledky zazněly v pražském Obecním domě pod záštitou a za účasti místopředsedy vlády pro digitalizaci a ministra pro místní rozvoj Ivana Bartoše. Ten předal i Cenu ministra pro místní rozvoj. Získal ji Dům dětí a mládeže, Areál Perla 01, v Ústí nad Orlicí.

Soutěž Komunální projekt roku 2022 se koná od roku 2015. Má devět kategorií podle toho, jak fungují a co mají na starosti municipality. Jedná se o kategorie: Sociální projekt roku, Děti a rodiče, Veřejná zeleň, Kulturní a vzdělávací činnost, Odpadové hospodářství, Utváření veřejného prostoru, Chytrá obec, Ekologický projekt roku a Trvale udržitelný projekt roku. S vítězstvím v každé kategorii i s celkovým prvenstvím je spojena finanční odměna 20 tisíc a 30 tisíc Kč. Nejvíce přihlášek, a to 26, letos přišlo v kategorii Utváření veřejného prostoru. Uděluje se také Cena ministra pro místní rozvoj.

„Soutěž Komunální projekt roku vnímám jako zdroj inspirace pro rozvoj regionů. Nositelé oceněných projektů, primátoři a starosto-

větší část z nich půjde právě na rozvoj obcí a měst, kterým tak v boji s růstem cen energií pomůžeme,“ uvedl místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš. Podle něho by se finance v případě celkového schválení mohly použít třeba na rozvoj infrastruktury cestovního ruchu, který se stal kvůli pandemií covid-19 nejvíce postiženou oblastí. A v souvislosti s dříve zmiňovanou a aktuálně velmi klíčovou energetikou také například na zlepšení energetické úspornosti budov. Což je i případ letošního vítěze – Kulturního centra v Klášterci nad Ohří.

„Musím neskromně říct, že se nové energeticky úsporné Kulturní centrum skutečně povedlo. Stalo se přirozeným střediskem setkávání obyvatel i návštěvníků napříč generacemi, a to při zachování genia loci – ducha místa s prvky původního kulturního domu. Kulturní dům i knihovnu využívají studenti gymnázia, slouží jako zázemí seniorským spolkům a spolkům osob postižených civilizačními chorobami, ochotníkům či hudebníkům, našlo tam místo knihkupectví i gastro s dětskou hernou. Vznikly prostory pro workshopy, veřejná setkání či konference, vyřešilo se i veřejné prostranství před budovou. Byla to spousta práce, kdy se vše podařilo realizovat s jedním dodavatelem a bez žádných důsledků nárůstu cen během covidu. Na kulturní centrum v nízkoenergetické budově, kde je mimo jiné inteligentní klimatizace, vlastní fotovoltaika a systém zadržování a využívání dešťové vody, jsme pyšní. A děkujeme, že ho ocenila i hodnotitelská komise Komunálního projektu, která práci pro města a obce velmi dobře zná,“ vyjádřil se starosta města Klášterec nad Ohří Štefan Drozd.

Komunální projekt roku 2022 – Kulturní centrum v Klášterci nad Ohří postavené v pasivním standardu vzniklo podle principu udržitelnosti modernizací a dostavbou původního kulturního domu.

vé měst a obcí, jsou takto odměněni za svou práci a inovativní nápady. Zároveň nezapomínáme, že městské samosprávy jsou kvůli energetické krizi ve složité situaci. Hrozí, že budou muset omezovat investice i běžný provoz a tomu se jako vláda snažíme zabránit. Jsem opravdu rád, že prvním čtením prošlo v rámci novely zákona o státním rozpočtu 2022 navýšení rozpočtu Ministerstva pro místní rozvoj na národní dotační programy o 2,55 miliardy korun. Nej-

Hodnotitelskou komisi tvořili vítězové loňského ročníku soutěže, zástupci Ministerstva pro místní rozvoj, Svazu měst a obcí, Sdružení místních samospráv a organizátoři akce. Mimo jiné posuzovali přínos projektu pro obyvatele a samosprávu, která ho realizovala, případné uplatnění v jiném městě či obci, zapojení veřejnosti, náklady – od výše přes způsob a zdroje financování, stejně jako úlohu soutěžícího, který je s projektem spojený a byl jeho hnacím motorem. To se týká starostů měst a obcí, kteří přebírají ocenění za vítězné projekty. Například Petra Hájka, starostka Ústí nad Orlicí. Právě tam mají nový **Dům dětí a mládeže, Areál Perla 01**, který v letošním Komunálním projektu získal Cenu ministra pro místní rozvoj. Vznikl revitalizací průmyslového brownfieldu, někdejší textilky. V třípodlažním podsklepeném objektu se nachází moderní učebny, tělocvična, lezecká stěna, taneční sál, keramická dílna a nahrávací studio. Součástí je také letní amfiteátr.

K hlavnímu smyslu soutěže se vyjádřil organizátor Martin Sedláček: *„Když jsme v roce 2015 se soutěží Komunální projekt roku přišli, netušili jsme, jaký bude o ni zájem a kolik báječných a inspirativních projektů nám během hodnocení projde pod rukama. Nejradši*

Cenu ministra vnitra získal projekt Dům dětí a mládeže, Areál Perla 01, Ústí nad Orlicí. Starosta Ústí nad Orlicí Petr Hájek k tomu konstatoval: „Náš nový Dům dětí a mládeže je jednoduše skvělý. Třeba zelená střecha slouží zároveň jako zastíněná relaxační plocha. Dešťová voda se zachytává do retenční nádrže a využíváme ji k zalévání nově vysazené zeleně. Celá budova je bezbariérová, vybavená klimatizací a nuceným větráním s rekuperací. Prostranství u DDM je rozděleno na pěší promenádu pod korunou nově vysazených stromů a zatravněnou část navazující na amfiteátr. Všechno to vypadá moc hezky a bezvadně to funguje. DDM je první dokončený objekt v rámci revitalizace průmyslového brownfieldu, který máme v centru města. Na projekt, který bez DPH stál téměř 85 milionů Kč, jsme dostali 30milionovou dotaci z MMR, konkrétně z programu Podpora revitalizace území – regenerace brownfieldů pro nepodnikatelské využití. Díky moc za ni a samozřejmě také za ocenění v soutěži Komunální projekt roku 2022.“

bych při vyhlašování vítězů ocenil úplně všechny, což bohužel nejde. Každopádně si všech přihlášených projektů moc vážím a všem přihlašovatelům velmi gratuluji k tomu, co se jim podařilo dokázat, a to i přes všechny překážky, které život přináší. Skleněná plastika ve tvaru srdce na otevřené lidské dlaně, které vítězné projekty dostávají, naprosto nádherně symbolizuje fakt, že všechny projekty v samosprávách jsou hlavně o lidech a pro lidi. Vznikají především pro to, aby jim zlepšily život a udělaly jim dobře u srdce.“

Soutěž Komunální projekt roku vyhlašuje vydavatelství Profi Press a časopis Moderní obec ve spolupráci s Výborem pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí Senátu, Výborem pro veřejnou správu a regionální rozvoj Poslanecké sněmovny, Svazem měst a obcí a Sdružením místních samospráv. Partnery ročníku 2022 jsou Hasičská vzájemná pojišťovna, Národní rozvojová banka a Československá obchodní banka. Partnery mají i jednotlivé kategorie akce a také celkový vítěz soutěže.

Vítězové kategorií

- **Děti a rodiče** – Rekonstrukce Základní školy Turnov – Mašov, nositel projektu starosta Tomáš Hocke
- **Ekologický projekt roku** – Lesopark Na Panském v Bohumíně, nositel projektu starosta Petr Vícha
- **Chytrá obec** – Řeka – chytrá obec Sencito, nositel projektu starosta Tomáš Tomeczek
- **Kulturní a vzdělávací činnost** – Astronomicko-přírodovědná observatoř v Kadani, nositel projektu místostarosta Jan Losenický
- **Odpadové hospodářství** – Třídím gastro v Šumperku, nositel projektu místostarosta Jakub Jírgl
- **Sociální projekt roku** – Obecní multifunkční centrum v Kamýku nad Vltavou, nositel projektu starosta Petr Halada
- **Trvale udržitelný projekt roku** – Cirkula – centrum udržitelné energetiky a oběhového hospodářství ve Slavičíně, nositel projektu starosta Tomáš Chmela
- **Utváření veřejného prostoru** – Kulturní centrum v Klášterci nad Ohří, nositel projektu starosta Štefan Drozd
- **Veřejná zeleň** – Regenerace Parku Hladnovská ve Slezské Ostravě, nositel projektu starosta Richard Vereš

Zvláštní cena Hodnotitelské komise

Školkový farmářský trh v Čepřovicích na Strakonicku, nositelka projektu starostka Barbora Poláčková

Další podrobnosti najdete na stránkách www.komunalniprojektroku.cz.

Královnou sbírek je letos nádražní budova v Karviné

Odkup historické budovy v Karviné opanoval letošní soutěž Máme vybráno. V kategorii Cena veřejnosti získal 40 procent všech hlasů. Výsledky v září vyhlásil pořadající Institut pro památky a kulturu v prostorech pražského dominiánského kláštera.

Volání **S. O. S. Karviná** vyslyšely více než tři tisíce lidí. Objekt z konce 19. století chtěla Správa železnic zbourat, spolek se ale rozhodl, že historickou budovu vykoupí. Lidé se tak skládají, aby nádraží vyplatili a nabídli mu důstojnou budoucnost. „První krok, zastavení demolice, se podařil. Nádražní budova v Karviné – Novém Městě, pocházející z roku 1898, je jednou z mála dochovaných historicky cenných staveb na území města a symbolem průmyslového rozvoje obce na počátku 20. století. V době svého vzniku se stala onou pomyslnou bránou do světa,“ vysvětlil Radim Kravčík ze sdružení S. O. S. Karviná.

Na druhé místo lidé svým hlasováním posunuli **opravu varhan ve Vysokých Studnicích** (Život pro varhany, z. s.), třetí pozici obsadila **záchrana kostela sv. Linharta na Kostelním ostrově** (obec Pasohlávky). Institut pro památky a kulturu mezi finalisty tentokrát rozdělil částku ve výši 115 tisíc korun – karvinské nádraží si tak na účet připsuje 44 500 korun, varhany 13 500 ko-

run a kostel sv. Linharta 10 500 korun. Za 11 let existence soutěže **MÁME VYBRÁNO** tak na oceněné sbírky odeslal institut už téměř celý jeden milion korun.

Finančně nejméně úspěšnější sbírkou se letos stala oprava kostela v Rapotíně, podařilo se získat přes tři miliony korun. V těsném závěsu je obnova dřevěného kostela Božího Těla v Gutech, na třetí pozici se pak objevila obnova požárem zničeného kostela sv. Michaela v pražské zahradě Kinských.

výzva

Oceňme sociální pracovníky!

Ministerstvo práce a sociálních věcí vyzvalo k zasílání nominací v rámci VI. ročníku ocenění „Gratias“ pro sociální pracovníky, kteří přispívají k rozvoji či dobrému jménu sociální práce v České republice. Název ocenění „**Gratias**“ v překladu symbolizuje poděkování sociálním pracovníkům za jejich každodenní náročnou práci a přínos společnosti.

Pravidla jsou následující:

- Nominace může zasílat kdokoli, (rodinní příslušníci, přátelé, kolegové, nadřízení či podřízení zaměstnanci) **do 31. října 2022.**
- Každý nominující může zaslat pouze jednu nominaci.
- Nominovaný/nominovaná musí být zaměstnancem v zařízení, instituci, organizaci nebo jiném subjektu.
- Zaslané nominace jsou anonymní, jména navrhovatelů nebudou zveřejněna ani sdělována.

Ocenění je udělováno ve všech oblastech působení sociálních pracovníků/sociálních pracovníků, které jsou rozděleny do následujících okruhů:

- veřejná správa (ministerstva, ÚP ČR, obecní a krajské úřady, uprchlická zařízení)
- sociální poradenství
- služby sociální prevence
- služby sociální péče
- ostatní (vězeňství, školy a školská zařízení, zdravotnictví),
- významný přínos v oblasti sociální práce

Nominace je možné zasílat prostřednictvím nominačního formuláře: <https://bit.ly/Gratias2023>.

Jistě ve své obci/městě máte někoho, kdo by si ocenění zasloužil. Tedy neváhejte a nominujte ho!

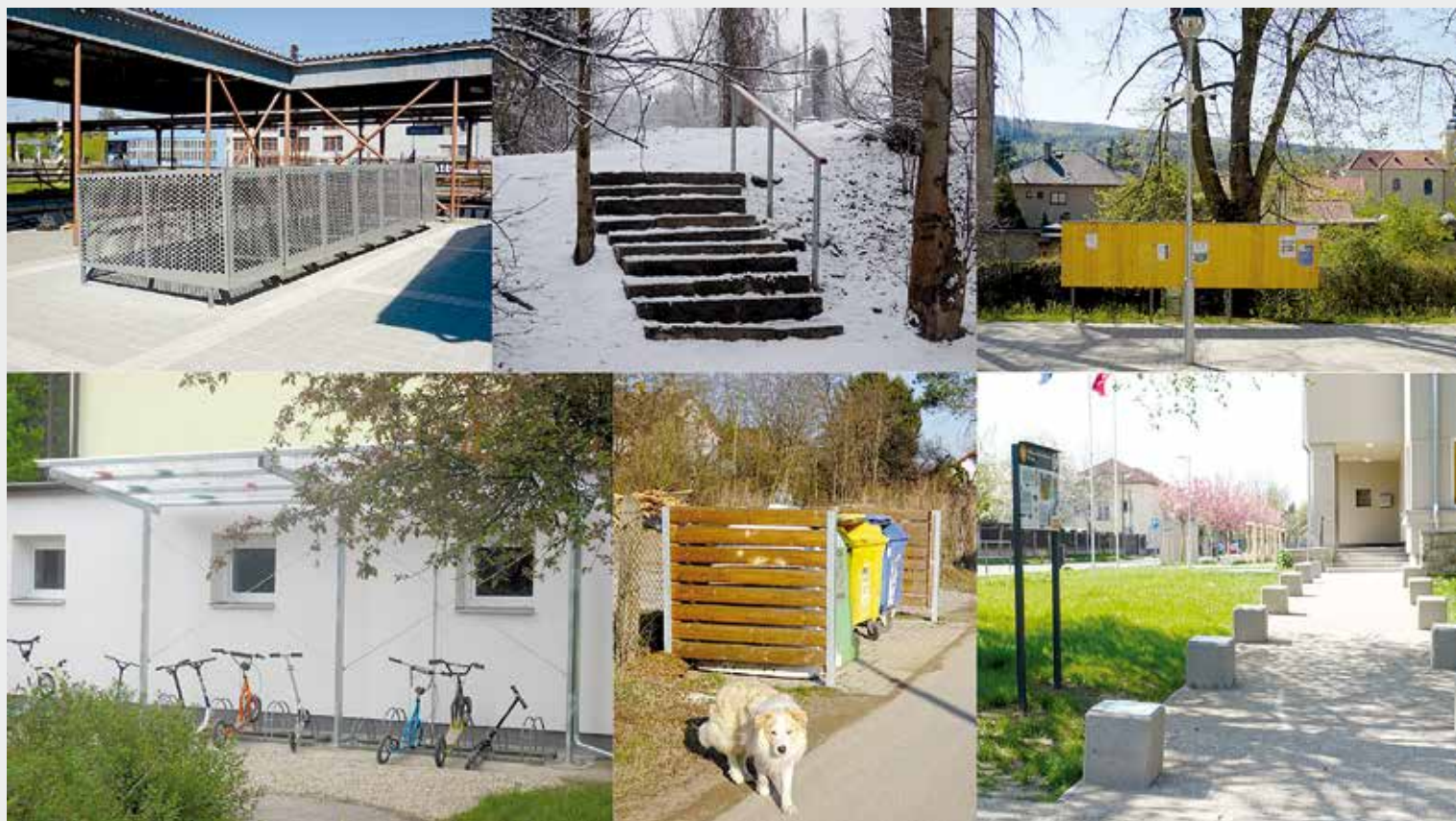
Ocenění Architekt obci 2022 získal tandem Balejová – Řevnice

Ocenění Architekt obci získala za rok 2022 na slavnostním ceremoniálu na veletrhu FOR ARCH v Letňanech dne 21. září Daria Balejová, a to za dlouhodobý přínos pro rozvoj města Řevnice. Cenu s architektkou převzal i starosta Řevnic Tomáš Smrčka.

Soutěž každý rok vypisuje Svaz měst a obcí společně s Ministerstvem pro místní rozvoj, Českou komorou architektů, Asociací pro urbanismus a územní plánování, časopisem Moderní obec a společností ABF. Do soutěže lze přihlásit projekty z oblasti urbanismu, územního plánování, krajinářské architektury a řešení veřejného prostoru, stejně jako architektonické realizace a další počiny, které mají dopad na kvalitu života a rozvoj společnosti. Cena je udělována architektovi a zároveň obci, tedy spolupracujícímu tandemu, který se po několik let soustavně a s respektem věnoval koncepci vystavěného prostředí obce a svým přístupem se významně zasloužil o kvalitní architekturu a udržitelný rozvoj.

Odborná porota soutěže, ve která zasedala i výkonná ředitelka Svazu Radka Vladyslavová, posuzovala přínos spolupráce architekta a obce z pohledu úrovně architektonického a urbanistic-

kého řešení a jeho udržitelnosti, dále sledovala úroveň dlouhodobé vzájemné spolupráce samosprávy, architekta a také místních obyvatel a celkový přínos této spolupráce pro kvalitu života ve městě. Do finále se probojovala města České Budějovice (architekt Miroslav Vodák) a Řevnice (architektka Daria Balejová).

Elektromobily Kia s dotací 300 000 Kč.

Rozšiřte svůj vozový park.

Čistě elektrická Kia Niro EV.

Dojezd: až 460 km

Čas dobíjení: z 10 % na 80 % za 45 min

Movement that inspires

Měsíčně od:

Kč 7 210

bez DPH

Získejte mimořádnou dotaci od Ministerstva životního prostředí prostřednictvím Státního fondu životního prostředí ČR na nákup elektromobilů Kia. Výzva Ekomobilita platí pro kraje, obce a městské části, státní či národní podniky a organizace, školy a řadu dalších institucí. Dotaci můžete využít jak na snížení ceny vozu, tak na výhodné financování Kia. V takovém případě, kdy dotaci rozložíte do 36 splátek klesne standardní měsíční splátka 15 544 Kč o 8 333 Kč na uvedenou částku 7 210 Kč. Pro více informací se obraťte na e-mail statnisprava.fleet@kia.cz.

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ (WLTP). Kia Niro EV: 162 Wh/km, 0 g/km. Reprezentativní příklad financování Niro e-Niro 64,8 kWh Comfort Auto; pořizovací cena 858 283 Kč, výše úvěru 610 349 Kč, akontace 28,89 % (300 000 Kč); pevná úroková sazba 9,79 % p.a., RPSN 15,43 % p.a.; měsíční (1.-35.) splátka úvěru 7 210 Kč, měsíční splátka pojištění HAV 1 481 Kč, POV 213 Kč; poplatek za poskytnutí úvěru 329 Kč; délka úvěru 36 měsíců. Celková částka k uhrazení (jistina, úrok, hav. pojištění, pov. ručení, poplatky): 268 440 Kč, pojištění sjednáno u pojišťovny UNIQA. Nabídka není určena pro běžné spotřebitele. Všechny uvedené ceny jsou bez DPH. Vyobrazení vozu je pouze ilustrativní a může obsahovat doplňkovou výbavu.